

Raportowanie rozszerzonych informacji niefinansowych za 2017 rok

zgodnie z ustawą o rachunkowości –
pierwsze doświadczenia i dobre praktyki

we współpracy z:

MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU

oraz:

KSR

KOMITET STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI

PIBR
Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Stowarzyszenie
Księgowych w Polsce

SEG
od 1993 roku

FSR FUNDACJA
STANDARDÓW
RAPORTOWANIA

FORUM
ODPOWIEDZIALNEGO
BIZNESU

Instytut Auditorów
Wewnętrznych IIA Polska

Spis treści

Wstęp	3
Rozdział 1 – analiza spełnienia wymogów ustawowych w raportach niefinansowych	8
1) forma sporządzenia informacji niefinansowych	8
2) opis modelu biznesowego	14
3) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności	16
4) opis polityk stosowanych w obszarach: społecznym, pracowniczym, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji	28
5) opis rezultatów stosowanych polityk	33
6) opis procedur należytej staranności	37
7) opis istotnych ryzyk i sposobu zarządzania nimi	43
8) powiązania ze sprawozdaniem finansowym	59
9) możliwość pominięcia informacji	60
10) informacja o zastosowanych standardach, zasadach, wytycznych	61
Rozdział 2 – analiza innych kwestii, które nie wynikają bezpośrednio z wymogów ustawowych, a mogą stanowić przykład tzw. dobrych praktyk	70
1) wskazanie dokumentów tworzących podstawę danej polityki	70
2) wskazanie celu danej polityki oraz działań	76
3) podanie wskaźników/mierników efektywności/realizacji danej polityki oraz ich wartości	91
4) objęcie wskaźnikami/miernikami efektywności/realizacji danej polityki jednostek spoza grupy	99
5) data przyjęcia polityki w danym obszarze	101
6) opis łańcucha dostaw oraz ujawnianie ryzyk z nim związanych	102
7) opis składu grupy kapitałowej oraz zakres jednostek w grupie, do których ma zastosowanie dana polityka	109
8) opis procesu dialogu z interesariuszami	112
9) dobrowolna weryfikacja raportu niefinansowego	117
10) ogólna ocena raportów niefinansowych pod kątem informacyjnym, przejrzystości i języka zrozumiałego dla odbiorcy	117
Podsumowanie	120

Wstęp

Niniejszy raport przedstawia informacje na temat wdrożenia w praktyce przez polskie jednostki przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: UoR) w zakresie dotyczącym raportowania rozszerzonych informacji niefinansowych (nowe art. 49b oraz art. 55 ust. 2b–2e wraz z innymi powiązаныmi zmianami w ustawie), stanowiących implementację dyrektywy 2014/95/UE ws. raportowania niefinansowego. Raport został opracowany w ramach projektu realizowanego przez Ministerstwo Finansów (dalej: MF) „Raportowanie niefinansowe”, na który złożyły się następujące działania:

- podsumowanie odpowiedzi MF na najczęściej zadawane pytania przez spółki ws. raportowania niefinansowego zamieszczonych na stronie internetowej MF,
- przeprowadzenie ankiety online przez MF ws. raportowania niefinansowego, skierowanej do spółek sporządzających obowiązkowo rozszerzone informacje niefinansowe oraz do użytkowników informacji niefinansowych i opracowanie podsumowania wyników tej ankiety,
- analiza wybranych raportów niefinansowych przez utworzony w tym celu zespół ekspertów przy MF (21 ekspertów przeanalizowało 123 raporty niefinansowe wypełniając tzw. karty oceny raportu niefinansowego),
- opracowanie raportu MF na podstawie ww. elementów cząstkowych projektu MF, którego główną podstawę stanowiły wyniki analizy ekspertów oraz jego prezentacja na konferencji MF w dniu 11 marca 2019r.

Najważniejszym celem projektu była analiza raportów niefinansowych sporządzonych obowiązkowo po raz pierwszy za 2017 r. w celu zidentyfikowania tzw. dobrych praktyk w poszczególnych zagadnieniach raportowania niefinansowego, które mogłyby być wskazówką dla jednostek przy sporządzaniu takich raportów w kolejnych latach. Może się to przyczynić do podnoszenia poziomu jakości tej sprawozdawczości w Polsce. Temat obowiązkowego raportowania niefinansowego jest w Polsce nowym zagadnieniem. MF ma zatem świadomość, że wiele spółek objętych tym raportowaniem „stawia dopiero pierwsze kroki”. w raporcie przedstawiono przykłady dobrych praktyk oraz przykłady uwag krytycznych, wskazujących na pewne mankamenty czy niedociągnięcia. Mogą one mieć wartość edukacyjną dla spółek – równie ważną jak przykłady dobrych praktyk. Ze względu na wspomniany charakter edukacyjny raportu w przykładach „uwag krytycznych” celowo nie wskazano raportów,

których one dotyczą. Natomiast w przykładach „dobrych praktyk” podano informacje pozwalające sięgnąć do konkretnego raportu niefinansowego konkretnej jednostki lub grupy w celu szczegółowego zapoznania się z dobrą praktyką.

Należy podkreślić, że przedstawienie przykładu dobrej praktyki w danym obszarze raportowania z danego raportu niefinansowego nie jest równoznaczne z potwierdzeniem, że cały raport we wszystkich kwestiach jest przykładem dobrej praktyki. Ponadto, ze względu na ograniczoną objętość raportu nie wszystkie przykłady dobrych praktyk mogły zostać w nim przedstawione. Dodatkowo należy zaznaczyć, że także w raportach niefinansowych, które nie zostały objęte analizą, mogą być zawarte przykłady dobrych praktyk. Ponieważ z reguły pojęcie „dobre praktyki” oznacza stosowanie rozwiązań lub zasad, które nie są wprost wymagane przepisami ustawowymi, to należy wyjaśnić, iż w przypadku niniejszego raportu w ramach przykładów dobrych praktyk zaprezentowano także przykłady prawidłowego spełnienia ustawowych wymogów sprawozdawczych/ujawnieniowych. Dzięki temu m.in. jednostki, które miały wątpliwości przy zastosowaniu danego wymogu ustawowego w praktyce, będą miały możliwość zapoznania się z przykładami prawidłowej prezentacji informacji niefinansowych. Jednocześnie należy także zastrzec, iż wskazanie w niniejszym raporcie konkretnego przykładu dobrej praktyki nie oznacza, iż informacje i dane w nim zawarte zostały zweryfikowane pod kątem ich rzetelności i prawdziwości. Takie zapewnienie może być uzyskane jedynie w wyniku szczegółowej weryfikacji całego raportu niefinansowego i dodatkowej dokumentacji danej jednostki przez niezależny podmiot świadczący usługi atestacyjne.

Jak wspomniano raport powstał w oparciu o analizę raportów niefinansowych dokonaną przez zespół ekspertów ds. analizy raportów niefinansowych, który wybrał raporty niefinansowe do analizy oraz doradzał przy opracowaniu przez MF tzw. karty oceny raportu niefinansowego. Do zespołu ekspertów zostały zaproszone instytucje i organizacje zaangażowane w obszar raportowania niefinansowego, które delegowały do jego prac następujących ekspertów:

1. Ministerstwo Finansów

- Pani Małgorzata Szewc
- Pani Katarzyna Dębska
- Pani Blanka Brzozowska
- Pani Alicja Michalska

2. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

- Pani Anna Siejda
- Pani Dominka Wierzbowska
- Pani Jacqueline Kacprzak

3. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

– Pani Agnieszka Burak

4. Komitet Standardów Rachunkowości

– Pani prof. Gertruda Świdarska

– Pani prof. Monika Marcinkowska

5. Polska Izba Biegłych Rewidentów

– Pani Ewa Sowińska

– Pani Ewelina Kaczorowska–Wiosna

– Pan Marcin Kawa

– Pani Liliana Anam

6. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce

– Pani prof. Magdalena Jerzemowska

– Pani prof. Wanda Skoczylas

– Pani Teresa Fołta

7. Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych

– Pani Magdalena Raczek–Kołodzyńska

8. Fundacja Standardów Raportowania

– Pan Piotr Biernacki

9. Forum Odpowiedzialnego Biznesu

– Pani Ewa Wojciechowicz (przy wsparciu Pana Tadeusza Joniewicza, Pani Katarzyny Mróz i Pani Izabeli Zielińskiej)

10. Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska

– Pani Olga Petelczyc

W tym miejscu Ministerstwo Finansów chciałoby złożyć wyrazy podziękowania ww. instytucjom i organizacjom za wsparcie w realizacji ww. projektu. Szczególne podziękowania należą się samym ekspertom za poświęcony czas na analizę raportów niefinansowych oraz podzielenie się swoją wiedzą i doświadczeniem w obszarze raportowania niefinansowego poprzez cenne uwagi i opinie zawarte w wypełnionych kartach oceny.

Dokonując analizy raportów niefinansowych posłużono się kartą oceny raportu niefinansowego (por. załącznik nr 3) złożoną z dwóch części. Część pierwsza dotyczy analizy spełnienia wymogów ustawowych (pytania od nr 2 do 12), a część druga dotyczy analizy innych kwestii, które nie wynikają bezpośrednio z wymogów

ustawowych, a mogą stanowić przykład tzw. dobrych praktyk (pytania od nr 13 do 23). Ostatnie pytanie nr 24 dotyczyło ogólnej oceny pod kątem informacyjnym, przejrzystości oraz komunikatywności danego raportu. Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że analiza raportów niefinansowych nie miała na celu wybrania najlepszych raportów (nie był to rodzaj konkursu), ani oceny wiarygodności informacji prezentowanych przez jednostki (sama analiza raportu niefinansowego bez dostępu do dodatkowej informacji o jednostce/grupie nie pozwala na ocenę wiarygodności i rzetelności prezentowanych informacji, można to zrobić dopiero w ramach rozbudowanej procedury weryfikacji). Zasadniczym celem była analiza tego, jak jednostki sobie poradziły z nowymi wymogami sprawozdawczymi, czy i w jakim stopniu skorzystały z opcji dostępnych w ustawie oraz przedstawienie dobrych praktyk sprawozdawczych. w opinii MF także sam wzór karty oceny raportu niefinansowego może stanowić pomoc edukacyjną dla sporządzających takie raporty, gdyż może być rodzajem tzw. check-listy pozwalającej sprawdzić, czy sporządzany raport zawiera wszystkie obowiązkowe elementy ujawnieniowe wymagane ustawowo oraz inne dobrowolne elementy, które podnoszą jego wartość informacyjną dla użytkowników informacji niefinansowych.

Zgodnie z wymogami UoR do raportowania niefinansowego zobowiązane są jednostki będące jednostkami zainteresowania publicznego¹ przekraczające określone progi wartościowe oraz te z nich, które są jednocześnie jednostkami dominującymi grup kapitałowych przekraczających określone progi wartościowe.

Zdecydowaną większość jednostek zainteresowania publicznego objętych raportowaniem niefinansowym stanowią spółki giełdowe. z danych statystycznych wynika, iż obowiązkiem ustawowym na podstawie art. 49b UoR było objętych w 2018 r. 96 emitentów (tj. miało obowiązek sporządzenia oświadczenia/sprawozdania niefinansowego spółki), z czego 90 emitentów było równocześnie (jako jednostka dominująca grupy kapitałowej) objętych obowiązkiem z art. 55 ust. 2b UoR (tj. miało obowiązek sporządzenia oświadczenia/sprawozdania niefinansowego grupy). Liczba spółek dominujących, które miały obowiązek wyłącznie zaraportować na poziomie grupy kapitałowej wyniosła 62. Podsumowując, łącznie 96 emitentów miało obowiązek raportowania niefinansowego na poziomie jednostki, a 152 emitentów (tj. 90 + 62) miało ten obowiązek na poziomie grupy kapitałowej, co daje liczbę 248 raportów niefinansowych (w rzeczywistości liczba ta jest trochę mniejsza, ponieważ część emitentów wybrało możliwość przedstawienia łącnego oświadczenia/sprawozdania niefinansowego jednostki i grupy). Biorąc pod uwagę, że wśród przeanalizowanych 123 raportów niefinansowych znalazło się 13 łącznych oświadczeń niefinansowych

---

¹ Jednostkami zainteresowania publicznego są emitenci, banki, zakłady ubezpieczeń, oraz dodatkowo w przypadku Polski: fundusze inwestycyjne, fundusze emerytalne, jednostki zamierzające ubiegać się lub ubiegające się o dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych EOG, emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu, krajowe instytucje płatnicze, instytucje pieniądza elektronicznego

oraz 23 łączne sprawozdania niefinansowe (które dotyczyły w sumie 26 oświadczeń jednostki i grupy oraz 46 sprawozdań jednostki i grupy), to analizowane dokumenty reprezentowały 159 oświadczeń/sprawozdań niefinansowych, **czyli aż 63% łącznej liczby raportów.**

Zespół ekspertów ds. analizy raportów niefinansowych zdecydował o wybraniu raportów niefinansowych spośród spółek/grup kapitałowych według ośmiu makro-sektorów giełdy (klasyfikacja GPW):

- makro-sektor 100 – FINANSE – 13 spółek, w tym 11 spółek giełdowych (w tym jedna równocześnie jako ubezpieczyciel polegała obowiązkowi raportowania) i 2 banki nienotowane na giełdzie,
- makro-sektor 200 – PALIWA i ENERGIA – 8 spółek giełdowych,
- makro-sektor 300 – CHEMIA i SUROWCE – 16 spółek giełdowych,
- makro-sektor 400 – PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA i BUDOWLANO-MONTAŻOWA – 24 spółki giełdowe,
- makro-sektor 500 – DOBRA KONSUMPCYJNE – 18 spółek giełdowych,
- makro-sektor 600 – HANDEL i USŁUGI – 10 spółek giełdowych,
- makro-sektor 700 – OCHRONA ZDROWIA – 3 spółki giełdowe,
- makro-sektor 800 – TECHNOLOGIE – 8 spółek giełdowych.

W przypadku większości spółek, które równocześnie miały obowiązek zaraportowania na poziomie grupy, analizowano także raport niefinansowy grupy kapitałowej. w niektórych przypadkach analizowano tylko raport niefinansowy grupy kapitałowej, ponieważ sama jednostka dominująca nie przekraczała progów i nie była objęta tym obowiązkiem na poziomie jednostkowym.

Łącznie analizą objęto 123 raporty niefinansowe sporządzone w formie: oświadczenia lub sprawozdania niefinansowego spółki i/lub grupy lub łącznego oświadczenia/sprawozdania niefinansowego opublikowane przez 98 emitentów i 2 banki nienotowane.²

[Zastosowane w niniejszym raporcie pojęcie „raport niefinansowy” obejmuje zarówno oświadczenie na temat informacji niefinansowych zawarte w sprawozdaniu z działalności jak też odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, w tym także łączne oświadczenie lub łączne sprawozdanie.]

---

² Każdy raport niefinansowy był analizowany przez jednego eksperta. Ze względu na ramy czasowe projektu nie było możliwe, aby każdy raport podlegał weryfikacji dwóch lub trzech ekspertów. Dlatego też przedstawione wyniki analizy raportów niefinansowe mogą zawierać elementy subiektywnej oceny eksperta, przy czym w niektórych zagadnieniach informacje przedstawione przez spółki nie zawsze pozwalały na jednoznaczną odpowiedź. Z tego względu niniejszy Raport MF nie powinien być oceniany jako metodologicznie naukowe opracowanie, jest to bardziej raport bazujący na opiniach ekspertów, którzy dołożyli wszelkich starań, aby możliwie prawidłowo ocenić kwestie dotyczące danego raportu niefinansowego.

Rozdział 1 – Analiza spełnienia wymogów ustawowych w raportach niefinansowych

1) FORMA SPORZĄDZENIA INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

UoR zobowiązuje do sporządzenia informacji niefinansowych w formie oświadczenia lub odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych na poziomie jednostki lub/oraz grupy (art. 49b ust. 1 lub/oraz art. 55 ust. 2b UoR).

Statystyka wynikająca z przeanalizowanych 123 raportów niefinansowych (bazująca o faktyczną formę przedstawienia informacji niefinansowych, a nie nazewnictwo – zastosowane przez jednostkę):

16 – jednostkowe oświadczenie na temat informacji niefinansowych (w ramach sprawozdania z działalności)

15 – jednostkowe odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych

21 – skonsolidowane oświadczenie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych (w ramach sprawozdania z działalności grupy)

35 – skonsolidowane odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych

13 – łączne oświadczenie jednostki i grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych

23 – łączne odrębne sprawozdanie jednostki i grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych

Wyniki tej analizy pokazują, że jednostki chętnie skorzystały z możliwości sporządzenia odrębnego sprawozdania, która była możliwa dzięki skorzystaniu przez Polskę z opcji zawartej w dyrektywie ws. raportowania niefinansowego (Dyrektywa 2014/95/UE).

Analiza raportów niefinansowych prowadzi do wniosku, iż jednostki dość swobodnie podeszły do terminologii zastosowanej w UoR, zgodnie z którą oświadczenie na temat informacji niefinansowych sporządza się „jako wyodrębnioną część” w ramach sprawozdania z działalności, a alternatywą jest sporządzenie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych. Część jednostek sporządzając odrębne sprawozdanie niefinansowe nazywała je „oświadczeniem” (to był najczęstszy błąd). Były też jednostki, które z kolei w ramach sprawozdania z działalności część dedykowaną informacjom niefinansowym nazywały „sprawozdaniem”. Wprawdzie jednostka (zwłaszcza taka, która wcześniej publikowała dobrowolnie raporty, np. raporty CSR) sporządzając odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych może je nazwać dowolnie, np. Raport społecznej odpowiedzialności Spółki X, Raport zintegrowany Grupy X, Raport niefinansowy Grupy X, ale dobrą praktyką byłoby przynajmniej, aby w celu zachowania zgodności z UoR termin „**oświadczenie**” na temat

informacji niefinansowych” stosować tylko wtedy, gdy jednostka prezentuje informacje niefinansowe w ramach sprawozdania z działalności, a nie poza tym sprawozdaniem.

Zauważono także, że część jednostek zastosowała niewłaściwe rozwiązanie polegające na sporządzeniu informacji niefinansowej poza sprawozdaniem z działalności, za to z klauzulą informującą, iż jest ona „integralną częścią sprawozdania z działalności”. Należy uznać, że tak sporządzona informacja niefinansowa ma formę odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, a nie oświadczenia, które miało być zawarte w sprawozdaniu z działalności:

„Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Spółki X

niniejszy raport stanowi **wyodrębnioną część sprawozdania z działalności** spółki X (...)” – tymczasem zgodnie z UoR jest to po prostu sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone odrębnie od sprawozdania z działalności, a nie „wyodrębniona część sprawozdania z działalności”, bo taką byłoby oświadczenie w ramach sprawozdania z działalności.

Widać bardzo różne podejście spółek do kwestii nazewnictwa.

Przykłady uwag krytycznych:

- ❌ Spółka przedstawiła jednostkowe odrębne sprawozdanie, mimo, że nazwała je „oświadczeniem”, ponieważ jest ono odrębne od sprawozdania z działalności. Jest to przypadek błędnego stosowania nazewnictwa, które jest precyzyjnie określone w UoR.
- ❌ Analizowany raport jest odrębnym sprawozdaniem, mimo, że nazwano go „oświadczeniem”, ponieważ stanowi on odrębny dokument od sprawozdania z działalności grupy. Pojawia się wątpliwość dotycząca daty sporządzenia. Data z kwietnia 2018 r. widniejąca na stronie tytułowej odrębnego sprawozdania niefinansowego sugeruje, że jest to data jego sporządzenia. Tymczasem zgodnie z UoR odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych należy sporządzić wraz ze sprawozdaniem z działalności (czyli do końca marca). Powstaje zatem wątpliwość, czy spółka dotrzymała ustawowego wymogu w zakresie terminu sporządzenia.
- ❌ Nazwa „Raport niefinansowy Spółki i Grupy Kapitałowej”, choć jest to oświadczenie w ramach sprawozdania z działalności.
- ❌ Raport został nazwany „Sprawozdanie z działalności niefinansowej”. Ustawa mówi natomiast o oświadczeniu lub sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych, a ta nazwa może mylnie sugerować, że w tym miejscu będzie informacja o prowadzonej przez spółkę działalności w sektorze niefinansowym, a nie informacja z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu.

- ❌ Tytuł „Sprawozdanie dotyczące informacji niefinansowych spółki X i grupy X za rok 2017”, a w dalszej kolejności jednostka podaje, iż sporządzono je na podstawie art. 55 ust. 2b–2e UoR. Błędem jest pominięcie jako podstawy sporządzenia także art. 49b ust. 1 UoR, skoro jest to sprawozdanie łączne, a więc dotyczące zarówno jednostki jak i grupy.

Przykłady dobrych praktyk:

Podawanie podstawy prawnej sporządzenia informacji niefinansowych – jest to ważne np. w przypadku łącznego sprawozdania z działalności jednostki oraz grupy, gdy obowiązek raportowania niefinansowego obejmował jednostkę dominującą tylko na poziomie grupy (tj. art. 55 ust. 2b UoR), a nie na poziomie jednostki (tj. art. 49b ust. 1 UoR). To znacznie ułatwia analizę potencjalnym użytkownikom informacji niefinansowych, gdyż wtedy wiedzą, czy jednostka miała jeden czy dwa obowiązki i czy należy oczekiwać zarówno informacji niefinansowych o jednostce dominującej, jak i o całej grupie, czy tylko o grupie. w sprawozdaniu z działalności jednostki i grupy, np. Idea Bank, zawarto oświadczenie dotyczące tylko jednostki dominującej i równocześnie poinformowano, że w przypadku grupy sporządzono odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych – użytkownik informacji niefinansowych ma w takim przypadku konkretną i jednoznaczną informację w jaki sposób jednostka i grupa wypełniła swoje obowiązki sprawozdawcze.

Zastosowanie swojego indywidualnego tytułu w odrębnym sprawozdaniu, np. Raport CSR Grupy X, ale w podtytule zawarcie informacji: sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone na podstawie art. 49b ust. 1 UoR / art. 55 ust. 2b ustawy o rachunkowości – dzięki takiej informacji użytkownik wie, że jest to informacja niefinansowa sporządzona w związku z ustawowym obowiązkiem, a nie dobrowolny raport niefinansowy. Takie dobrowolne raporty nadal będą funkcjonować na rynku, gdyż są np. jednostki objęte obowiązkiem, ale sporządzające oświadczenie w ramach sprawozdania z działalności, a dodatkowo już całkiem dobrowolnie w dowolnym terminie i na dowolnych zasadach publikujące raporty CSR (takie podejście znalazło swoje potwierdzenie w wynikach ankiety MF – por. załącznik nr 2). Drugi rodzaj jednostek prezentujących dobrowolne raporty CSR, to jednostki, które nie są objęte wymogiem ustawowym.

Prawidłowa informacja w sprawozdaniu z działalności o formie i podstawie prawnej sporządzenia informacji niefinansowych w formie odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych:

- ✅ „Sprawozdanie zarządu AGORA S.A.” (str. 98) –

„Wypełniając wymogi Ustawy o Rachunkowości Spółka przedstawia odrębne skonsolidowane sprawozdanie Grupy Agora oraz odrębne jednostkowe sprawozdanie Agory S.A. na temat informacji niefinansowych za 2017 r. Raporty niefinansowe skonsolidowane i jednostkowe zostały sporządzone według

międzynarodowych standardów raportowania Global Reporting Initiative (GRI G4). Zgodnie z art. 49b pkt 9 Ustawy o Rachunkowości raporty niefinansowe skonsolidowane i jednostkowe są dostępne na stronie internetowej Spółki [www.agora.pl](https://www.agora.pl/raportCSR-2017) (pod adresem: <https://www.agora.pl/raportCSR-2017>) w polskiej i angielskiej wersji językowej."

- ✓ Pod wskazanym adresem jest „AGORA S.A. – Raport odpowiedzialności 2017”.
- ✓ „Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy kapitałowej Amica w roku 2017” (str. 58) – zawarta została prawidłowa informacja wskazująca, w jakiej formie wypełniony został ustawowy obowiązek raportowania niefinansowego.

Informacje niefinansowe

Oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2b w związku z art. 49b ust. 2-8 ustawy o rachunkowości zostało sporządzone w formie odrębnego raportu pod nazwą „Odpowiedzialny biznes 2017 –raport niefinansowy Amica S.A. i grupy Kapitałowej Amica S.A.”. Raport ten załączany jest do raportów rocznych Spółki

Przykłady prawidłowych nazw odrębnych sprawozdań na temat informacji niefinansowych:

- ✓ „Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych grupy kapitałowej MERCATOR MEDICAL S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku”.
- ✓ Grupa CIECH S.A. – „Raport niefinansowy Grupy CIECH S.A. za 2017 rok”.
- ✓ „Raport zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej Lubawa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r.”
- ✓ tytuł odrębnego sprawozdania: „Raport Zrównoważonego Rozwoju Grupy Kapitałowej TORPOL za 2017 rok”.

Prawidłowa nazwa i wskazanie podstawy prawnej w sprawozdaniu z działalności:

- ✓ Konsorcjum Stali SA – w Sprawozdaniu z działalności – rozdział III. Oświadczenie Konsorcjum Stali S.A. na temat informacji niefinansowych (na podstawie art. 49b 1 Ustawy z dn. 29.09.1994 o rachunkowości).

Prawidłowa nazwa oświadczenia w sprawozdaniu z działalności grupy:

- ✓ Grupa Kapitałowa Elemental Holding S.A. – w sprawozdaniu z działalności zawarto: Rozdział IX Skonsolidowane oświadczenie na temat informacji niefinansowych.

Inne informacje, których podanie stanowi dobrą praktykę:

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe Cyfrowy Polsat S.A. i Grupy Kapitałowej Cyfrowy Polsat S.A (str. 90) – przykładem dobrej praktyki jest podanie kontaktu (np. adresu mailowego) w kwestiach dotyczących danego raportu niefinansowego (ta dobra praktyka najczęściej wynikała z jednego z wymogów zawartych w standardzie GRI).

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe KGHM Polska Miedź S.A. i Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (str. 8/9) – Przykładem dobrej praktyki może być także podanie przez jednostkę na początku raportu niefinansowego np. metodyki sprawozdawczej.

METODYKA SPRAWOZDAWCZA

Przygotowanie treści Sprawozdania niefinansowego przebiegało pięcioetapowo:

Etap 1. Potwierdzenie istotnych kwestii biznesowych i zrównoważonego rozwoju oraz ich wagi, adekwatnych dla Grupy Kapitałowej KGHM i Jednostki Dominującej, w celu przygotowania opisu modelu biznesowego.

Etap 2. Potwierdzenie mapy interesariuszy w celu opisu relacji z otoczeniem.

Etap 3. Zebranie danych obrazujących realizację polityki, strategii oraz celów zrównoważonego rozwoju, a także zasad należytej staranności i zarządzania ryzykiem oraz ich prowadzenia w Grupie Kapitałowej KGHM i Jednostce Dominującej w roku 2017.

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych KGHM Polska Miedź S.A. i Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. za rok 2017

Strona 8

Etap 4. Zestawienie Sprawozdania niefinansowego Grupy Kapitałowej KGHM i Jednostki Dominującej za 2017 rok, w oparciu o zebrane dane zgodnie z Ustawą o rachunkowości z 15 grudnia 2016 (Dz.U. z 2017 r. poz. 61).

Etap 5. Przeprowadzenie audytu trzeciej strony, oceniającego poprawność danych i treści zawartych w Sprawozdaniu niefinansowym za rok 2017.

W nielicznych przypadkach dobrą praktyką było dodatkowo podanie (na stronie tytułowej) w przypadku odrębnego sprawozdania niefinansowego daty jego zatwierdzenia oraz daty publikacji.

Ponadto podanie spisu treści także było dobrą praktyką – przedstawianie na początku sprawozdania niefinansowego spisu treści zwłaszcza gdy ma ono ponad kilkadziesiąt stron znacznie ułatwia użytkownikowi zorientowanie się w strukturze raportu.

2) OPIS MODELU BIZNESOWEGO

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym zwięzłego opisu modelu biznesowego (art. 49b ust. 2 pkt 1 UoR).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- **106 kart oceny** – Tak, przedstawiono opis modelu biznesowego (najczęściej opis jest zwięzły, czasem bardzo szczegółowy, a czasem zbyt ogólny)
- **3 karty oceny** – Nie, nie przedstawiono opisu modelu biznesowego
- **7 kart oceny** – Nie, jednakże model biznesowy przedstawiono w innej części sprawozdania z działalności podając informację, gdzie ten opis został zaprezentowany (w 4 przypadkach było to odesłanie w ramach sprawozdania z działalności z części będącej oświadczeniem na temat informacji niefinansowych do innej części tego samego sprawozdania, natomiast w 3 przypadkach były to odrębne sprawozdania na temat informacji niefinansowych, w których zawarto odesłania do sprawozdania z działalności); nie jest to właściwe podejście, ponieważ zgodnie z UoR zwięzły opis modelu biznesowego powinien być zawarty bezpośrednio w oświadczeniu lub odrębnym sprawozdaniu na temat informacji niefinansowych. Intencją przepisów było m.in. przedstawienie użytkownikom informacji niefinansowych wszystkich kluczowych informacji potrzebnych do analizy w jednej wyodrębnionej części sprawozdania z działalności lub w odrębnym sprawozdaniu.

W ramach analizy powyższego obowiązku eksperci wskazali w **49 kartach oceny** przykłady dobrych praktyk, a w 18 przypadkach zawarli uwagi krytyczne do przedstawionego opisu modelu biznesowego.

Przykłady uwag krytycznych:

- ❌ Przedstawiono bardzo ogólnikowy opis modelu biznesowego, choć zawierający podstawowe informacje: nazwę jednostki dominującej, nazwę grupy, liczbę spółek i zasięg ich oddziaływania, obszar działania, poziom zatrudnienia w 2017 r. w spółce dominującej i w całej grupie.
- ❌ Przedstawiono opis, ale nie jest to pełny opis modelu biznesowego całej grupy, tylko jej 3 kluczowych spółek.
- ❌ Mimo, że jest to łączne oświadczenie jednostki i grupy, to brak jest informacji o modelu biznesowym jednostki dominującej. Można uzyskać pewne informacje na ten temat jedynie poprzez opis modelu biznesowego całej grupy.
- ❌ W jednostkowym odrębnym sprawozdaniu spółki zamiast opisu modelu biznesowego tej spółki jest ogólny opis modelu biznesowego całej grupy.

- ✘ W sprawozdaniu przedstawiono bardzo krótki opis modelu biznesowego jedynie poprzez opis łańcucha wartości, z którego nie można jednak uzyskać informacji o procesach biznesowych.
- ✘ W raporcie jest sekcja „Struktura i model biznesowy grupy kapitałowej”, jednak w istocie jest to jedynie wskazanie wizji, misji, ogólnej charakterystyki obszarów biznesowych i zakresu działania oraz zarządzania ryzykiem **spółki dominującej**, a także wymienienie podstawowych informacji na temat spółek zależnych. Powstają wątpliwości, czy można to uznać za model biznesowy grupy kapitałowej.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✔ Łączne sprawozdanie niefinansowe PZU S.A. i Grupy Kapitałowej PZU S.A. (str. 23–25) – Przedstawiono krótki opis oraz schemat, uwzględniający najważniejsze elementy modelu biznesowego: zasoby/kapitały, wartość dla interesariuszy (hasłowo oraz z podaniem wybranych danych), a także filary strategii.
- ✔ Łączne oświadczenie niefinansowe ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA S.A. (str. 112–113) – Raport zawiera bardzo przejrzysty i zwięzły opis modelu biznesowego. Na początku wymieniono 5 głównych przedmiotów działalności i przypisano do nich spółki z Grupy. Następnie wymieniono 4 obszary biznesowe – wytwarzanie, wydobywanie, dystrybucja (obejmująca energię i ciepło łącznie) i obrót. w dalszej kolejności podano informację o misji i wizji grupy. Dodatkowo zawarto informację, że Grupa wdraża Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej w perspektywie do 2030 roku, a czytelnicy są odesłani do odpowiedniej strony w sprawozdaniu z działalności oraz na stronę internetową z prezentacją grupy w tym zakresie.
- ✔ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. (str. 60–68) – Opis modelu biznesowego zawiera dodatkowo graficzną prezentację łańcucha wartości i jego opis.
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej NEWAG S.A. (str. 4–6) – Opis modelu biznesowego zawiera informację o podziale na segmenty i opis kluczowych działań oraz kluczowej spółki, a także opis struktury grupy. Ponadto opisane są szczegółowo zadania i znaczenie niektórych spółek (także na kolejnych stronach).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe SECO/WARWICK S.A. (str. 8–9) – Pod opisem modelu biznesowego wymienione zostały jednostki biznesowe i zakres ich działalności. Przedstawiono także uzasadnienie dla twierdzenia, że przewaga konkurencyjna uzyskiwana jest dzięki nowoczesnym technologiom. Dodatkowo wskazane zostały kraje, w których działa Spółka.
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej TRAKCJA PRKiL S.A. (str. 6–11) – Spółka starannie opisała swój model biznesowy i działania podejmowane dla

jego doskonalenia. Spółka podaje także, że „Obecnie dobiega końca trwająca od dwóch lat korekta modelu biznesowego spółki, oparta o pięć filarów:

- umocnienie pozycji na dotychczasowych rynkach, •kontynuację dywersyfikacji działalności poprzez wejście na nowe obszary budownictwa – od 2017 r. na rynek infrastruktury tramwajowej,
  - zwiększenie własnych mocy produkcyjnych przez pozyskanie specjalistycznego wysokowydajnego sprzętu,
  - zmianę struktury zatrudnienia przez rozbudowę potencjału inżynierskiego i menedżerskiego w celu obsługi większej liczby kontraktów,
  - rozwój innowacji skierowanych na wytworzenie nowych produktów”.
- ❖ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej MONNARI TRADE S.A. (str. 3–20) – Sprawozdanie zawiera wyróżniający się opis modelu biznesowego. Przedstawiono także schemat procesu produkcji i łańcuch wartości (str. 18).
- ❖ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Benefit Systems S.A. (str. 9–14 oraz 22–25) – Przetawiono informacje na temat struktury przedsiębiorstwa oraz kluczowych produktów i usług (wraz ze wskazaniem kluczowych segmentów rynku, w których działa grupa), informację o strukturze grupy kapitałowej oraz informacje na temat rozwoju biznesowego. Dodatkowo podano także informacje na temat modeli biznesowych poszczególnych segmentów grupy. Autorzy raportu prezentują schemat relacji pomiędzy podmiotami w ramach oferowanych przez grupę kapitałową produktów.
- ❖ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. (str. 4–10) – Raport zawiera dobrze opisany model biznesowy oraz informacje o strategii rozwoju Grupy Kapitałowej. Dodatkowy zaletą raportu jest to, że w modelu biznesowym opisano także łańcuch dostaw.

3) KLUCZOWE NIEFINANSOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym **kluczowych** niefinansowych wskaźników efektywności **związanych z działalnością jednostki** (art. 49b ust. 2 pkt 2 UoR).

Należy wskazać, że większość jednostek traktuje ten wymóg jako równoważny z nowym wymogiem ujawnienia rezultatów polityk w danym obszarze, które mają formę mierników oraz/lub wskaźników efektywności jednostki w danym obszarze. Tymczasem obowiązek ujawniania finansowych i **niefinansowych** KPI dotyczył i nadal dotyczy większości jednostek sporządzających sprawozdanie z działalności (art. 49 ust. 3 pkt 2 UoR) i nie odnosi się do kwestii związanych z ujawnianiem polityki jednostki

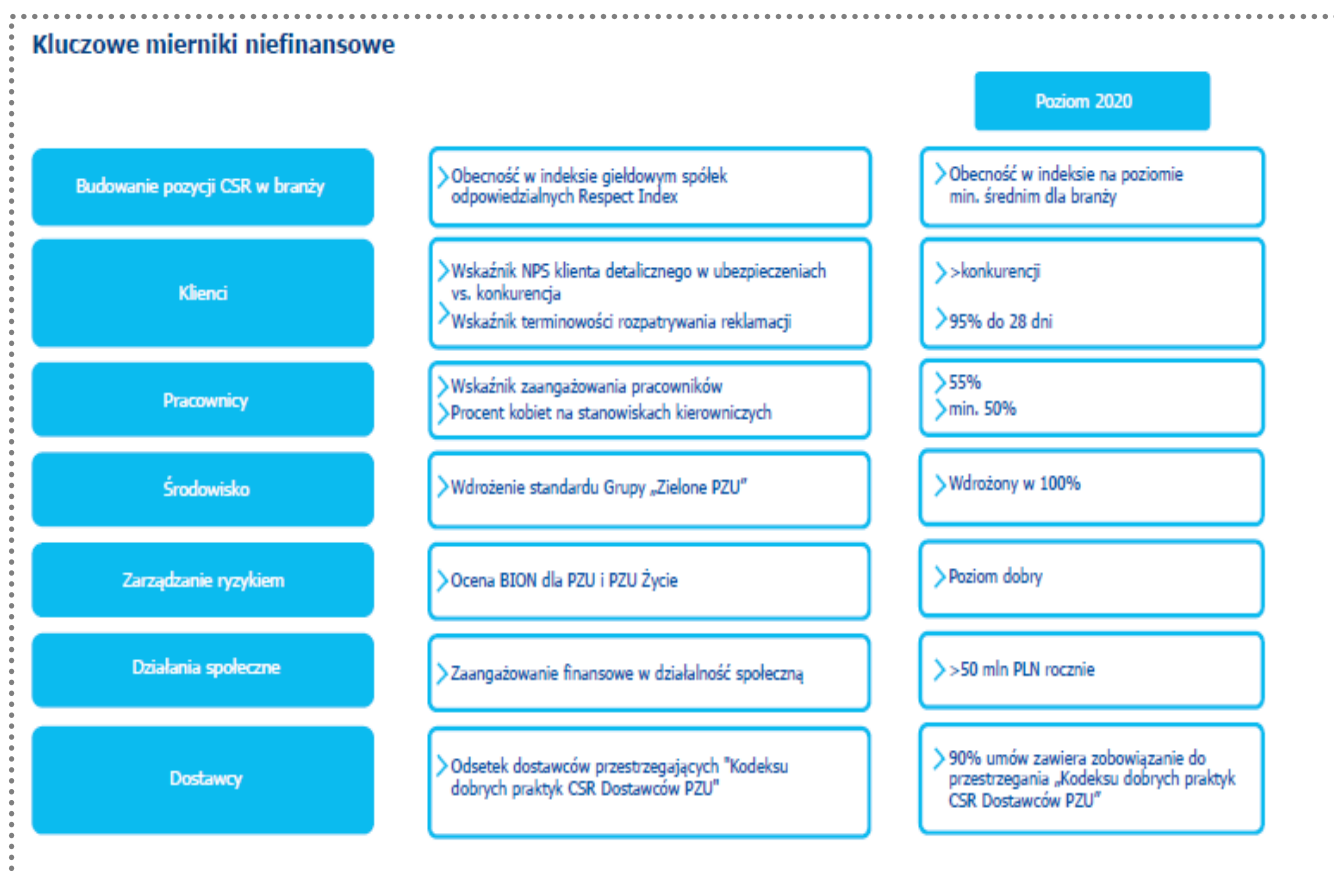

w 5 obszarach zagadnień wprowadzonych najnowszą zmianą do UoR. Dla jednostek objętych obowiązkiem raportowania rozszerzonych informacji niefinansowych, dyrektywa i w ślad za nią UoR powtórzyły tylko ten sam obowiązek. Celem tego wymogu było i jest ujawnienie z reguły kilku kluczowych wskaźników niefinansowych, które razem ze wskaźnikami finansowymi są wybrane przez jednostkę do uwzględniania przy podejmowaniu strategicznych i operacyjnych decyzji dotyczących działania jednostki. Przykładowo może to być ilość punktów usługowych, które jednostka zamierza mieć otwartych do danego terminu, tak aby zwiększyć dostępność swoich usług. Nie jest to wtedy żaden ze wskaźników związanych z polityką jednostki w którymkolwiek z 5 obszarów społecznej odpowiedzialności biznesu, ale może to być kluczowy wskaźnik, mówiący o tym na ile jednostka osiąga zamierzone przez siebie cele biznesowe. w ramach tych kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności oczywiście mogą znaleźć się też takie wskaźniki/mierniki, które równocześnie są wskaźnikami/miernikami obrazującymi rezultaty polityki jednostki w którymś z 5 obszarów, np. środowiska. Sedno tego wymogu polega na ujawnieniu tego, na jakich wskaźnikach/miernikach niefinansowych zarząd opiera się przy podejmowaniu operacyjnych i strategicznych decyzji dotyczących działalności jednostki.

W ramach analizy tylko w **46 kartach oceny** (na 116 kart) stwierdzono, iż raport niefinansowy zawierał ujawnienie kluczowych niefinansowych wskaźników/mierników efektywności, albo chociaż ujawnienie wskaźników, co do których z kontekstu wynikało, iż są one kluczowe dla jednostki. w pozostałych **70 kartach oceny** albo nie przedstawiono tych wskaźników, albo przedstawiono szereg wskaźników/mierników efektywności polityki jednostki w jednym lub kilku z 5 obszarów, co jednak nie pozwalało wnioskować, czy którekolwiek z nich należały do tych wskaźników, które są brane pod uwagę przy decyzjach strategicznych i operacyjnych jednostki/grupy.

Przykłady dobrych praktyk:

- V Łączne sprawozdanie niefinansowe PZU S.A. i Grupy Kapitałowej PZU S.A. (str. 27) – Wskazano kluczowe mierniki niefinansowe i ich pożądaną wartość w roku 2020 (z założeń strategii). Zaletą jest to, że poszczególne cele/wskaźniki są omówione w opisie polityki i działań w danym obszarze oraz to, że wskazano ich docelowy poziom i oszacowano ryzyko związane z nimi. w niektórych przypadkach podano także ich aktualną wartość.

- V Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej TAURON S.A. (str. 167) – Kluczowe wskaźniki są przedstawione opisowo, np. wskaźnik częstotliwości przerw w dostawach energii (SAIDI), liczba inicjatyw badawczo-rozwojowych i innowacyjnych, satysfakcja klienta (wskaźnik CSI).

Do kluczowych niefinansowych mierników efektywności Grupy Kapitałowej TAURON przyjęto, za Strategią zrównoważonego rozwoju, wskaźniki częstości przerw w dostawach energii (SAIDI), liczbę inicjatyw badawczo-rozwojowo-innowacyjnych zgłoszonych w ramach konkursów pracowniczych, poziom oraz monitoring wskaźnika satysfakcji klienta (Customer Satisfaction Index, CSI) oraz reklamacyjnego, jak również wskaźnik dopasowania oferty.

- ❶ Łączne oświadczenie niefinansowe ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA S.A. (str. 116) – Dobrą praktyką jest ujawnienie także wartości opisanych kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności i to w porównaniu za rok 2016 oraz 2017.

KLUCZOWE NIEFINANSOWE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ ENEA

Do głównych niefinansowych wskaźników efektywności związanych z działalnością Grupy Kapitałowej Enea należą:

Wycinek prostokąt

KPI dla Grupy Kapitałowej Enea	2016	2017
Zainstalowana moc elektryczna [MW _e]	3 307,8 MW _e ²¹	6 256,6 MW _e ²¹
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej (netto)	13 567 GWh	22 728 GWh w tym: Enea Wytwarzanie (z wyłączeniem Bloku nr 11) - 12 715 GWh Blok nr 11 w Elektrowni Kozienice - 884 GWh Enea Elektrownia Połaniec ²¹ - 9 129 GWh
Segment Obrót: liczba odbiorców energii (Punktów Poboru Energii - stan na koniec okresu sprawozdawczego)	2 405 tys.	2 422,4 tys.
Segment Obrót: Sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym	17 989 GWh	18 916 GWh
Segment Dystrybucja: liczba Klientów/odbiorców energii (stan na koniec okresu sprawozdawczego)	2 520,2 tys.	2 553,7 tys.
Segment Dystrybucja: długość linii dystrybucyjnych wraz z przyłączami	121,3 tys. km	122,37 tys. km
SAIDI – średni czas trwania wyłączenia zasilania ⁴¹	241,76 minuty	618,71 minuty
SAIFI - częstotliwość wyłączenia zasilania ⁴¹	3,72	4,31

²¹ W ujęciu bez przyjętej w marcu 2017 r. Enei Elektrowni Połaniec.

²² W 2017 r. w wyniku uruchomienia nowego bloku energetycznego Enea Wytwarzanie sp. z o.o. w Kozienicach oraz przejęcia Elektrowni Połaniec Grupa Kapitałowa Enea istotnie zwiększyła swoje moce wytwórcze. Elektrownia Kozienice, druga co do wielkości elektrownia w kraju, dostarcza 13 proc. produkowanej w Polsce energii.

⁴¹ Dane dla Enei Elektrowni Połaniec za cały 2017 r., w tym za okres przed włączeniem Enei Elektrowni Połaniec w marcu 2017 r. do Grupy Kapitałowej Enea.

⁴² Znaczący wpływ na wskaźnik SAIDI i SAIFI w 2017 r. miały rozległe zniszczenia sieci wywołane orkanami Ksawery i Grzegorz. SAIFI i SAIDI obejmuje przerwy planowane i nieplanowane łącznie z katastrofalnymi.

- V Łączne oświadczenie niefinansowe PCC Rokita S.A. i Grupy Kapitałowej PCC Rokita (str. 103) – Przykładem dobrej praktyki jest podanie kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności, które zarząd określił jako kluczowe i wykorzystywane przez niego przy podejmowaniu decyzji. Są to dualne wskaźniki (tj. finansowo–niefinansowe) monitorowane przez zarząd i zaprezentowane za rok 2017 w porównaniu do roku 2016.

14.2. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności

Wśród wskaźników niefinansowych Zarząd określił kluczowe wskaźniki wyników, które są wykorzystywane przez Zarząd przy podejmowaniu decyzji oraz są monitorowane i będą prezentowane w ramach raportowania niefinansowego.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności:

A. EFEKTYWNOŚĆ PRZYCHÓD NA PRACOWNIKA	DZIAŁALNOŚCI: PRZYCHÓD NA PRACOWNIKA	
	2017	2016
PCC Rokita	1 464	1 333
Grupa Kapitałowa PCC Rokita	765	711

Przy wyliczaniu tego wskaźnika uwzględniany jest odpowiednio jednostkowy i skonsolidowany całkowity

przychód za dany rok oraz zatrudnienie w Spółce oraz w Grupie.

B. EFEKTYWNOŚĆ ENERGII: CAŁKOWITE ZUŻYCIENIE ENERGII NA PRZYCHÓD	2017	2016
	PCC Rokita	0,40
Grupa Kapitałowa PCC Rokita	0,37	0,40

Przy wyliczaniu tego wskaźnika uwzględniane jest odpowiednio zużycie energii elektrycznej w Spółce i Grupie oraz jednostkowy i skonsolidowany całkowity przychód za dany rok.

Grupa Kapitałowa PCC Rokita
Sprawozdanie Zarządu z działalności GK PCC Rokita i PCC Rokita SA za rok 2017

103

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Budimex S.A. (str. 6–7) – Przedstawiono bardzo przejrzystą tabelę z informacjami o priorytetach strategii i powiązanych z nimi celach, oraz z wskaźnikami, które będą podstawą mierzenia osiągnięcia celu do 2020 roku, tj. KPI 2020 (ostatnia kolumna w tabeli). Wprawdzie nie użyto stwierdzenia, iż są to kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności, jednak z kontekstu całego sprawozdania wynika, iż właśnie ta tabela przedstawia wskaźniki kluczowe dla zarządu.

3.1.2.1 Strategia CSR

Strategia Społecznej Odpowiedzialności Budimeksu na lata 2016-2020 została opracowana w oparciu o wspomnianą wcześniej misję oraz o następujące wartości: Etykę, Współpracę, Odpowiedzialność i Ambicję. Jest ona powiązana ze strategią biznesową. Na podstawie założeń strategii CSR i kluczowych obszarów odpowiedzialności Budimeksu, zidentyfikowano osiem priorytetów społecznej odpowiedzialności. Priorytetom tym przypisano konkretne działania i kluczowe wskaźniki efektywności (KPI). Dla wszystkich celów i wskaźników ich realizacji określono wartości, które powinny zostać osiągnięte w tym czteroletnim okresie.

Tabela 2. Strategia CSR Budimeksu na lata 2016-2020:

Priorytety Strategii	Cele	KPI 2020 do mierzenia poziomu realizacji celów
I. Udoskonalanie standardów bezpieczeństwa i higieny pracy	Cel: zero wypadków śmiertelnych wśród pracowników Spółki i pracowników podwykonawców	0 wypadków śmiertelnych
	Cel: obniżenie wskaźnika częstości wypadków wśród pracowników Budimeksu	% wyposażonych budów w pełnej obsadzie osób przeszkolonych tzn. ~ 100% poziomu wskaźnika z poprzedniego roku
	Cel: obniżenie wskaźnika ciężkości wypadków wśród pracowników Budimeksu	<100% poziomu wskaźnika z poprzedniego roku
II. Ograniczanie oddziaływania na otoczenie przyrodnicze	Cel: Efektywne wykorzystanie energii i redukcja związanej z nią emisji	2,8 – Toe (tona oleju ekwiwalentnego) / 1 mln przychodu ze sprzedaży
	Cel: Optymalne wykorzystanie surowców i materiałów oraz minimalizacja powstałych odpadów	0,79 - % odpadów / 1 mln przychodów ze sprzedaży
	Cel: Kontrola ryzyk środowiskowych i prewencja powstawania szkodom i awariom środowiskowym	0 - liczba awarii / 1 mln przychodu
III. Bycie sąsiadem i gościem w społecznościach lokalnych	Cel: zero konfliktów na tle środowiskowym, które przyczyniłyby się do zatrzymania prac budowlanych	0 - liczba konfliktów na tle środowiskowym
IV. Eliminacja ryzyka zachowań nieetycznych	Cel: zero niezwyfikowanych przypadków potencjalnych zachowań nieetycznych	0 - liczba niezwyfikowanych przypadków etycznych
V. Budowanie unikalnych kompetencji i przyjaznej atmosfery w miejscu pracy	Cel: maksymalizacja wskaźnika satysfakcji pracowników	≥ 100% poziomu z poprzedniego badania
VI. Zapewnienie najwyższej jakości realizacji	Cel: maksymalizacja wskaźnika Quality Conformance (QC)	≥ 100% poziomu z poprzedniego roku
VII. Wspieranie kultury innowacyjności	Cel: wzrost innowacyjności	≥ 100% poziomu z poprzedniego roku
VIII. Zapewnienie mechanizmów nadzoru nad społecznymi i środowiskowymi wynikami działalności	Cel: zapewnienie rzetelnej sprawozdawczości finansowej i pozafinansowej	Zrealizowane - coroczne raportowanie danych finansowych oraz pozafinansowych

Nadzór nad realizacją Strategii CSR sprawuje Komitet CSR, składający się z przedstawicieli komórek organizacyjnych, odpowiadających za różne aspekty działalności biznesowej.

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe Zamet S.A. i Grupy Zamet S.A. (str. 19–20) – Przedstawiono opis wyboru kluczowych wskaźników niefinansowych (str. 19), a także tabelę (str. 20) z szeregiem wskaźników, które jednostka określiła jako kluczowe. Warto zwrócić szczególną uwagę na wyjaśnienie, iż tabela zawiera jedynie te wskaźniki niefinansowe, które mogą mieć wpływ na podejmowane przez zarząd decyzje strategiczne i operacyjne. Ponadto w ostatnim akapicie tego wyjaśnienia zwrócono uwagę, iż w raporcie niefinansowym mogą znaleźć się także inne wskaźniki niefinansowe, nie są one jednak kluczowymi wskaźnikami. Jest to przykład właściwego podejścia do wymogu ustawowego w zakresie ujawnienia kluczowych wskaźników niefinansowych związanych z działalnością jednostki.

[Ze względów technicznych – tabela w analizowanym sprawozdaniu wymaga znacznego powiększenia, aby była czytelna – w niniejszym Raporcie MF przedstawiono tylko wprowadzenie wyjaśniające do tabeli.]

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności.

Zarząd Spółki, mając na uwadze działania i analizy których opis został zawarty w powyższej części niniejszego sprawozdania, określił listę kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności dla Spółki i Grupy Kapitałowej.

Wskaźniki te będą monitorowane i raportowane w ramach corocznej sprawozdawczości niefinansowej Grupy Kapitałowej. Kluczowe wskaźniki zostały określone biorąc pod uwagę specyfikę działalności Spółki i Grupy Kapitałowej i w opinii zarządu. Zdaniem zarządu, pozwalają one ocenić Spółkę i Grupę Kapitałową, pod kątem efektywności niefinansowej, oddziaływania na środowisko oraz oddziaływania na istotne dla Spółki i Grupy Kapitałowej Zamet, grupy interesariuszy. Jednocześnie, Zarząd starał się unikać prezentowania jako kluczowych, takich danych, które są dalece szczegółowe lub które opierają się na dalece szczegółowych danych. W opinii Zarządu, tego rodzaju dane, bardzo szczegółowe, nie mają znaczącej wartości dla oceny przez interesariuszy, Spółki i Grupy Kapitałowej pod kątem efektywności w obszarach których dotyczy niniejsze sprawozdanie.

Wskaźniki, które zostały przez zarząd uznane jako kluczowe, zostały zaprezentowane w zamieszczonej poniżej tabeli T1.

Na zamieszczonej poniżej tabeli kluczowych wskaźników niefinansowych dla Spółki i Grupy Kapitałowej Zamet, znalazły się jedynie wskaźniki o takim znaczeniu, które mogą mieć wpływ na podejmowane przez Zarząd strategiczne i operacyjne decyzje odnośnie Spółki i Grupy Kapitałowej. Wskaźniki te są nadto pomocne dla Zarządu, dla oceny efektywności organizacji w aspektach niefinansowych – czasem więc determinują działanie Zarządu.. Zostały one zaprezentowane w zakresie, w jakim są one niezbędne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji Spółki oraz Grupy Kapitałowej oraz wpływu działalności Spółki i Grupy Kapitałowej, na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiskowe, dla poszanowania praw człowieka oraz na rzecz przeciwdziałania korupcji.

W pozostałych częściach niniejszego sprawozdania, mogą znaleźć się także inne wskaźniki niefinansowe, które nie zostały zamieszczone na poniższej Tabeli T1. W takim wypadku, zostały one zaprezentowane jedynie dla uzyskania lepszego obrazu wpływu Spółki i Grupy na otoczenie w sytuacji, gdy w opinii zarządu ich ujawnienie jest lub może być pożądane przez interesariuszy i ma względnie doniosły charakter.

Ponieważ niektóre z kluczowych wskaźników niefinansowych, odnoszą się do danych finansowych, w poniższej tabeli zaprezentowano także podstawowe dane o charakterze finansowym.

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe Żywiec S.A. oraz Grupy Kapitałowej Żywiec S.A. (str. 7-8) – Raport zawiera jasną deklarację, które wskaźniki niefinansowe zarząd bierze pod uwagę przy podejmowaniu decyzji.

Kluczowe wskaźniki

Podjmując decyzje w zakresie zarządzania bierzemy pod uwagę poniższe wskaźniki, które dotyczą Grupy Żywiec S.A. oraz Grupy Kapitałowej Żywiec S.A.

Ograniczenie emisji CO₂:

- ograniczenie emisji CO₂ w produkcji piwa od 2008 roku
- ograniczenie emisji CO₂ w dystrybucji piwa w stosunku do lat 2010/2011
- ograniczenie emisji CO₂ pochodzących z lodówek od 2010 roku
- ilość nieprzetworzonych odpadów w produkcji piwa

Ochrona zasobów wody:

- zużycie wody w produkcji 1 hektolitra piwa
- ilość ścieków poddanych oczyszczeniu przed zrzutem do wód powierzchniowych oraz do oczyszczalni stron trzecich

Wspieranie odpowiedzialnej konsumpcji:

- udział wydatków mediowych marki Heineken przeznaczony na realizację kampanii promującej odpowiedzialną konsumpcję alkoholu
- udział piw nisko i bezalkoholowych w przychodach
- istotne i aktywne partnerstwo w przeciwdziałaniu nieodpowiedzialnej konsumpcji alkoholu

7/20

Grupa Kapitałowa Żywiec S.A.

na dzień i za rok obrotowy zakończony 31.12.2017

- informowanie konsumentów na temat pełnej listy składników oraz wartości energetycznych na opakowaniach marek piwa sprzedawanych na terenie Unii Europejskiej

Bezpieczeństwo w środowisku pracy:

- wdrożenie Zasad Ratujących Życie
- ograniczenie częstotliwości wypadków w stosunku do 2015 roku

Zrównoważone zaopatrzenie:

- udział kluczowych surowców produktowych pochodzących ze zrównoważonych źródeł
- zgodność z czterostopniową procedurą Kodeksu Dostawców

Rozwój społeczności lokalnych:

- wartość całkowitej kontrybucji podatkowej / wartość podatku dochodowego (CIT)
- całkowita kwota darowizn przeznaczonych na działania charytatywne

Wartości i zachowania:

- liczba zgłoszeń w ramach Polityki Mówienia Otwarcie (Speak-up)
- szkolenia z Etyki Postępowania w Biznesie / Przeciwdziałania Nadużyciom
- różnorodność
- przestrzeganie praw człowieka

Z uwagi na proces gromadzenia oraz weryfikacji danych, w przypadku części powyższych wskaźników Spółka nie dysponowała danymi pozwalającymi na pełne obliczenie ich za rok 2017.

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej OEX Business Service (str. 16) – Przedstawiono dwa kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności z jasną deklaracją zarządu, iż są one wykorzystywane do podejmowania decyzji strategicznych i operacyjnych. Ponadto podano wartość tych wskaźników w 2017 r. oraz, co także jest przykładem dobrej praktyki, ujawniono jaki próg wartości wskaźnika w przypadku rezygnacji dobrowolnych jest alarmowy dla zarządu.

Kluczowe wskaźniki efektywności

Zarząd OEX S.A. określił listę kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności, które są monitorowane i będą raportowane w ramach sprawozdawczości niefinansowej. Wskaźniki te są wykorzystywane przez Zarząd do podejmowania decyzji strategicznych i operacyjnych.

ŚREDNI CZAS REKRUTACJI W PROJEKTACH TERENOWYCH

Liczba dni od daty zlecenia rekrutacji do daty zatrudnienia pracownika włączając dni wolne.

W 2017 roku wskaźnik ten wynosił 14 dni. Celem Grupy, wobec pogarszającej się sytuacji na rynku pracy, jest utrzymanie lub poprawienie tego rezultatu w kolejnych latach.

WSKAŹNIK REZYGNACJI DOBROWOLNYCH

Liczba umów o pracę rozwiązanych w 2017 roku z inicjatywy pracownika do całkowitego zatrudnienia na podstawie umów o pracę w Grupie OEX na koniec 2017 roku.

W 2017 roku wskaźnik ten wyniósł 26,6%. Biorąc pod uwagę sytuację na rynku pracy oraz wskaźniki branżowe w firmach zajmujących się rekrutacjami w segmencie usług w opinii Zarządu wartość wskaźnika jest zadowalająca. Wartość wskaźnika przyjęta wewnętrznie jako alarmująca to 45%.

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. (str. 4/5) – Podano 13 wskaźników/mierników, które są równocześnie wskaźnikami i miernikami z obszarów CSR, o których mówi UoR. Jest to przykład dobrej praktyki, ponieważ podano jasne i jednoznaczne stwierdzenie, że „będą one [KPI] wykorzystywane przez Zarząd do podejmowania decyzji strategicznych i operacyjnych” oraz zawarto wyjaśnienie dotyczące ustalania wartości tych wskaźników/mierników.

3. KLUCZOWE NIEFINANSOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI

Zarząd Grupy określił listę kluczowych niefinansowych wskaźników, które będą raportowane w ramach sprawozdawczości niefinansowej. Będą one wykorzystywane przez Zarząd do podejmowania decyzji strategicznych i operacyjnych.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności:

- Rodzaj i ilość wykorzystanego surowca do produkcji (E.1.1.)
- Zużycie kluczowego surowca na 1000 jednostek produktu (E.1.2.)
- Zużycie energii na 1000 jednostek produktu (E.2.3.)
- Zużycie wody na 1000 jednostek produktu (E.3.3.)

4

SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH
GRUPY KAPITAŁOWEJ MERCATOR MEDICAL S.A.

ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

- Masa emitowanych do atmosfery gazów cieplarnianych (E.5.1.)
- Całkowita masa odpadów w podziale na niebezpieczne i inne niż niebezpieczne z wyszczególnieniem istotnych ich kategorii (E.6.1.)
- Emisja ścieków na 1000 jednostek produktu (E.6.5.)
- Liczba pracowników w etatach wg typu umowy o pracę (wg. wieku i płci) (S.2.1.)
- Przeciętne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na umowy o pracę (S.2.7.)
- Liczba wypadków przy pracy wśród pracowników (S.4.1.)
- Średnia liczba godzin szkoleniowych (lub dni szkoleniowych) na pracownika (wg płci i kategorii pracowników) (S.5.1.)
- Liczba przypadków naruszenia procedur dotyczących bezpieczeństwa produktów i usług. (S.11.1.)
- Liczba przypadków niezgodności związanych z niewłaściwym oznakowaniem produktu. (S.14.1.)

W przypadku części z tych wskaźników Grupa dysponowała danymi pozwalającymi na obliczenie ich za cały rok 2017. W przypadku innych wskaźników rozpoczęto zbieranie szczegółowych danych do ich obliczenia w trakcie roku 2017 lub od początku 2018 roku.

W kolejnych raportach niefinansowych Grupa powinna już dysponować danymi na temat wszystkich kluczowych wskaźników niefinansowych za cały raportowany okres.

- ❶ Oświadczenie niefinansowe COMP S.A. i Grupy Kapitałowej COMP S.A. (str. 183/184) – Raport zawiera bardzo dobrze opisane metodologicznie niefinansowe KPI.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności.

Zarząd Jednostki dominującej wytypował następujące kluczowe niefinansowe wskaźniki wyników efektywności:

1. Zarządzanie operacyjne:
  - 1) **WPP - Wydajność pracy (Przychód)**
obliczany jako iloraz Przychodu netto ze sprzedaży w danym roku i Przeciętnego zatrudnienia (liczonego w etatach) w danym roku;
  - 2) **WPE - Wydajność pracy (EBITDA)**
obliczany jako iloraz EBITDA w danym roku i Przeciętnego zatrudnienia (liczonego w etatach) w danym roku.
2. Zarządzanie zasobami ludzkimi oraz BHP:
  - 1) **WZCN – Wskaźnik zatrudnienia na czas nieokreślony**
obliczany jako iloraz Liczby pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony na koniec danego roku i Całkowitej liczby pracowników zatrudnionych na koniec danego roku;
  - 2) **WRO - Wskaźnik rotacji (Ogółem)**
obliczany jako iloraz Całkowitej liczby pracowników, którzy odeszli w ciągu danego roku i Całkowitej liczby pracowników zatrudnionych na koniec danego roku;
  - 3) **WRZ - Wskaźnik rotacji (Zmodyfikowany)**
obliczany jako iloraz Całkowitej liczby pracowników, którzy przepracowali mniej niż 2 lata i odeszli w ciągu danego roku i Całkowitej liczby pracowników zatrudnionych na koniec danego roku;
  - 4) **WS - Wskaźnik stabilizacji**
obliczany jako iloraz Całkowitej liczby pracowników na koniec danego roku, którzy przepracowali mniej niż 2 lata i Całkowitej liczby pracowników zatrudnionych na koniec roku wcześniejszego;
  - 5) **WPO - Wypadki przy pracy (Ogółem)**
Liczba wypadków przy pracy (ogółem) w danym roku;
  - 6) **WPS – Wypadki przy pracy (Śmiertelne)**
Liczba wypadków śmiertelnych przy pracy w danym roku.
3. Marketing:

WM – Wskaźnik marketingu
obliczany jako iloraz Środków finansowych wydatkowanych na działania marketingowe w danym roku i Przychodu netto ze sprzedaży w danym roku.
4. Środowisko naturalne:
  - 1) **IKŚN – Ilość kar (Środowisko naturalne)**
Całkowita liczba kar związanych z naruszeniami przepisów ochrony środowiska naturalnego nałożonych przez właściwe organy administracji w danym roku;
  - 2) **WKŚN – Wartość kar (Środowisko naturalne)**

Calkowita wartość kar związanych z naruszeniami przepisów ochrony środowiska naturalnego nałożonych przez właściwe organy administracji w danym roku;

3) **WOŚN – Wskaźnik opłat środowiskowych (Środowisko naturalne)**

obliczany jako iloraz Calkowitej wysokości opłat środowiskowych w danym roku i Przychodu netto ze sprzedaży w danym roku.

5. **Spoleczności lokalne:**

WIL – Wskaźnik inicjatyw lokalnych

Liczba inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych w danym roku.

Powyższa lista kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności stanowi wybór z wszystkich wskaźników prezentowanych w treści niniejszego oświadczenia. Nadzór nad analizą ryzyk niefinansowych oraz gromadzeniem wartości kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności dla całej Grupy sprawuje Zarząd Comp S.A. w oparciu o dane z poszczególnych spółek.

W przykładach powyższych dobrych praktyk można znaleźć wskaźniki/mierniki, które nie są miernikami realizacji polityki jednostki w jednym z 5 obszarów, o których mówi UoR, np. wskaźnik SAIDI (średni czas trwania wyłączenia zasilania), który jest jednym z kluczowych niefinansowych wskaźników dla wielu spółek z branży energetycznej. Potwierdza to właściwe zastosowanie się do wymogu UoR dotyczącego ujawnienia tych wskaźników niefinansowych, które są faktycznie kluczowe dla jednostki – mogą to być wskaźniki wybrane z 5 obszarów, o których mówi UoR, ale także mogą to być wskaźniki niezwiązane z tymi obszarami. Dla użytkownika raportu niefinansowego istotne jest, aby mieć przejrzystą informację jakie wskaźniki niefinansowe są dla jednostki/grupy faktycznie kluczowe i mogą mieć wpływ na jej decyzje strategiczne i operacyjne.

Dodatkowo należy wskazać, iż we wspomnianych 46 przypadkach, w których jednostka ujawniła kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności, w 14 kartach oceny stwierdzono, iż raport niefinansowy zawierał jedynie wskazanie typów wskaźników, bez podania ich wartości np. na koniec 2017 roku. Natomiast w 32 kartach oceny potwierdzono, iż poza wskazaniem typów wskaźników podane zostały także ich wartości w omawianym okresie, co również należy uznać za przykład dobrych praktyk.

4) OPIS POLITYK STOSOWANYCH w OBSZARACH: SPOŁECZNYM, PRACOWNICZYM, ŚRODOWISKA NATURALNEGO, POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA KORUPCJI

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym opisu polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do zagadnień: społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji (art. 49b ust. 2 pkt 3 UoR) – lub do przedstawienia wyjaśnienia, gdy w danym obszarze jednostka nie stosuje polityki (art. 49b ust. 5 UoR).

Należy podkreślić, że Dyrektywa 2014/95/UE nie narzuciła wymogu posiadania przez jednostkę polityki w danym obszarze, a jedynie wymóg jej ujawnienia, jeśli jednostka stosuje ją w jednym z ww. obszarów. Należy zaznaczyć, iż w przypadku przedstawienia wyjaśnienia o braku polityki, celem analizy ekspertów nie była ocena, czy dane uzasadnienie jednostki jest racjonalne, wiarygodne czy przekonujące.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- w obszarze społecznym:
  - TAK – w **89 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis polityki
  - NIE – w **27 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu polityki, w tym w **17 kartach** stwierdzono równocześnie brak przedstawienia wyjaśnienia jednostki dotyczącego braku polityki
- w obszarze pracowniczym:
  - TAK – w **105 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis polityki
  - NIE – w **11 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu polityki, w tym w **5 kartach** stwierdzono równocześnie brak przedstawienia wyjaśnienia jednostki dotyczącego braku polityki
- w obszarze środowiska naturalnego:
  - TAK – w **100 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis polityki
  - NIE – w **16 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu polityki, w tym w **6 kartach** stwierdzono równocześnie brak przedstawienia wyjaśnienia jednostki dotyczącego braku polityki

- w obszarze poszanowania praw człowieka:
  - TAK – w **90 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis polityki
  - NIE – w **26 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu polityki, w tym w **11 kartach** stwierdzono równocześnie brak przedstawienia wyjaśnienia jednostki dotyczącego braku polityki
- w obszarze przeciwdziałania korupcji:
  - TAK – w **102 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis polityki
  - NIE – w **14 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu polityki, przy czym w **5 kartach** stwierdzono równocześnie brak przedstawienia wyjaśnienia jednostki dotyczącego braku polityki

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ W obszarze środowiskowym brak jest jednoznacznej deklaracji o posiadaniu polityki. Choć w opisie podnoszona jest kwestia zużycia i utylizacji papieru, zużycia energii, czy emisji CO₂, to nie ma żadnej wzmianki o chęci ich ograniczenia. Zatem tym bardziej trudno jest mówić o posiadaniu polityki w tym obszarze.
- ✘ Spółka deklaruje, że ma politykę środowiskową, powołuje się również na certyfikaty. Wskazano różne działania mające na celu ograniczenie zużycia surowców, czy produkcji odpadów, natomiast nie zostało jasno przedstawione, jakie są dokładnie założenia polityki.
- ✘ W Raporcie nie pojawia się określenie „polityka”. Wprawdzie raport opisuje podejmowane działania i stosowane zasady, które można uznać za opis polityki w omawianym zakresie. Jednakże dla odbiorcy nie jest jasne, czy rzeczywiście spółka posiada politykę w danych obszarach.
- ✘ Spółka przedstawiła opis polityki antykorupcyjnej. Użytkownicy raportu mogą mieć jednak wrażenie, że powołano się na dość ogólne idee i rozwiązania, nie odnosząc się do charakterystyki podmiotu.
- ✘ W raporcie brak jest jakichkolwiek informacji, które uwiarygodniałyby deklaracje spółki odnośnie dbania o przestrzeganie praw człowieka (np. brak jest informacji o systemie zgłaszania nieprawidłowości, poza informacją, że brak było zgłoszeń nieprawidłowości / naruszeń praw człowieka).
- ✘ Grupa cytuje w każdym z obszarów swoje dobre praktyki, ale nie przedstawia informacji o tym, że ma politykę w danym obszarze, ani nie wyjaśnia czy

i w jakim zakresie jej praktyki tworzą politykę grupy. Równocześnie w raporcie nie zawarto wyjaśnienia, dlaczego grupa jeszcze nie ma opracowanych polityk.

- ✘ W obszarze społecznym odbiorca musi domyślić się istnienia polityki, ponieważ raport wskazuje głównie pewne działania w ww. zakresie. Dodatkowo brak jest pewności, że ta „polityka” dotyczy całej grupy, a nie tylko 3 kluczowych spółek grupy, ponieważ np. wskaźniki i mierniki we wszystkich obszarach podawane jako „dane dotyczące grupy”, obejmują najczęściej tylko sumę indywidualnych wskaźników z 3 kluczowych spółek. Natomiast grupa – po dokonanej przez eksperta dodatkowej weryfikacji informacji o grupie – składa się z ponad 20 spółek.
- ✘ W obszarze środowiska nie ma opisu polityki. Jednostka stwierdza jedynie w raporcie niefinansowym grupy, że grupa nie wpływa istotnie na środowisko. Zatem powinna ona jasno stwierdzić, że nie ma polityki w tym obszarze i podać uzasadnienie. Być może to jest to pewna niezręczność w komunikowaniu informacji i jednostka chciała właśnie brakiem istotnego wpływu na środowisko uzasadnić brak polityki w tym obszarze.
- ✘ W poszczególnych obszarach są opisy polityki grupy, a czasem tylko jednostki dominującej. Zatem trudno jest jednoznacznie stwierdzić, czy grupa ma politykę w każdym z obszarów wymienionych w UoR.
- ✘ Trudno jest ocenić, czy grupa kapitałowa posiada politykę czy nie. Przyjęto bowiem szablonowe stwierdzenie, że grupa nie posiada sformalizowanej polityki, ale zarząd jednostki dominującej odpowiada za te kwestie i uwzględnia je we wszystkich swoich decyzjach. z drugiej strony przedstawiono w raporcie opisy celów i działań, więc można wywnioskować, że jednak pewne polityki funkcjonują w grupie.
- ✘ W raporcie podano niektóre informacje o wpływie grupy w obszarze społecznym, lecz w zasadzie nie ma jasnego stwierdzenia, czy grupa ma politykę w tym obszarze i jaka ona jest.
- ✘ W raporcie wymieniono szereg różnych polityk, np. bezpieczeństwa, czy prywatności. Jednakże opis ten nie został w żaden sposób powiązany z obszarami wskazanymi w UoR.

Wystąpiły ponadto przypadki, w których w oświadczeniu/sprawozdaniu niefinansowym grupy kapitałowej zamiast opisów polityk grupy, we wszystkich obszarach przedstawiono opis polityki jednostki dominującej. Można odnieść wrażenie, że sporządzający informację niefinansową na podstawie wymogu z art. 55 ust. 2c UoR (zawierającego w zakresie treści informacji niefinansowych odesłanie do art. 49b ust. 2–8 UoR) nie zastosował analogii, tj. odniesienia wymogów do grupy zamiast jednostki (ustawa stwierdza, że wymogi „stosuje się odpowiednio”), w wyniku czego podano informacje dotyczące polityk jednostki dominującej zamiast grupy itd.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Budimex S.A. – Przedstawiono bardzo konkretne i czytelne opisy polityk, założeń i działań podejmowanych w zakresie wszystkich obszarów. Na tle raportów innych emitentów jakość opracowania tematu zasługuje na wyróżnienie (przykładowo kwestie środowiskowe – str. 15–19).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe FAMUR S.A. (str. 22)

- ✔ Oświadczenie niefinansowe Konsorcjum Stali S.A. – w obszarze społecznym przedstawiono przejrzysty i syntetyczny opis obszarów i zadań w nich realizowanych, wynikających ze strategii zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności biznesu (str. 69–70). w obszarze pracowniczym przedstawiono jasno i konkretnie główne cele strategiczne i obszary polityki personalnej oraz politykę przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi (str. 70–71).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Grupy MIRBUD S.A. – Przy polityce przeciwdziałania korupcji zawarto ciekawą i rzadko stosowaną deklarację, iż grupa kapitałowa nie udziela wsparcia finansowego partiom politycznym, politykom i instytucjom o podobnym charakterze (str. 51).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe NEWAG S.A. – w obszarze przeciwdziałania korupcji opisany jest przyjęty przez spółkę w 2016 r. „Kodeks Etyki”, określający zasady

transparentnej i uczciwej współpracy z dostawcami i usługodawcami. Dokładny opis będący przykładem dobrej praktyki zawarto na str. 24.

- ❖ Sprawozdanie niefinansowe Spółki Trakcja PRKiL S.A. – z raportu wynika, iż w spółce polityka środowiskowa jest elementem polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Obejmuje ona m.in. zobowiązanie do podejmowania działań, które spowodują zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, racjonalne zużycie materiałów i surowców, czy zmniejszenie ilości odpadów przekazywanych uprawnionym podmiotom. Obejmuje ona następujące elementy: Cele środowiskowe i ich realizacja w 2017 roku, Kontrola oddziaływania działalności Spółki na środowisko, Bioróżnorodność, Ograniczenie oddziaływania na środowisko, Przykłady negatywnego wpływu na środowisko oraz metody przeciwdziałania, Ryzyka środowiskowe, Zużycie materiałów, Zużycie energii wewnątrz organizacji, Emisje substancji do powietrza, Ograniczenie oddziaływania produktów i usług na środowisko, oraz Odpady (str. 17–23).
- ❖ Łączne sprawozdanie niefinansowe WIELTON S.A. oraz GK WIELTON S.A. – Raport sporządzono w sposób wyczerpujący temat polityk stosowanych w kwestiach pracowniczych. Grupa stawia przede wszystkim na zatrudnienie długookresowe i ciągłe poszerzanie kompetencji jej pracowników. Dobrą praktyką raportowania niefinansowego jest rzetelny opis realizacji polityki HR (s. 21). Sporządzający sprawozdanie niefinansowe pokazali, że realizacja zagadnień pracowniczych jest ważnym elementem zarządzania w jednostce, a nie ogólnikową deklaracją.

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe Amica S.A. i Grupy Kapitałowej AMICA S.A – w raporcie w obszarze społecznym przejrzysto wyjaśniono, że w odniesieniu do grupy jeszcze nie funkcjonuje jednolita polityka zaangażowania społecznego. Przedstawiono także jasną informację o dalszych planach dotyczących wdrożenia polityki jednostki dominującej we wszystkich spółkach grupy.

- ❶ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej Bioton S.A. – w obszarze społecznym (str. 66–67) bardzo przejrzysto opisano cele polityki grupy, dokumenty, działania oraz rezultaty. Jest to bardzo spójna informacja.

5) OPIS REZULTATÓW STOSOWANYCH POLITYK

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym opisu rezultatów stosowanych polityk w obszarach wymienionych w UoR (art. 49b ust. 2 pkt 3 UoR).

Jeśli jednostka stosuje politykę w danym obszarze to powinna, poza ujawnieniem polityki, zaprezentować także jej rezultaty. Wśród analizowanych raportów niefinansowych były takie, w których trudno było jednoznacznie stwierdzić, czy jednostka podała opis danej polityki czy nie, natomiast nie było wątpliwości, że jednostka przedstawiła rezultaty danej polityki poprzez zawarcie w raporcie niefinansowym np. mierników oraz /lub wskaźników.

Należy zaznaczyć, iż nawet w przypadku wątpliwości co do opisu polityki i stwierdzenia braku takiego opisu, ekspert mógł uznać, iż jednostka przedstawiła jednak pewne rezultaty polityki. Były także „odwrotne” przypadki, tj. jednostka opisała swoją politykę w danym obszarze, ale już nie przedstawiła jej rezultatów.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

[Uwaga metodologiczna: wyniki dotyczą 116 kart oceny, ponieważ często nawet w tych przypadkach, w których w raporcie stwierdzano, że grupa formalnie nie posiada wspólnej polityki w danym obszarze albo ekspert stwierdził, że raport nie zawiera opisu polityki w danym obszarze, to mimo wszystko prezentowano informacje, które były rezultatem polityki albo informacje o wpływie jednostki/grupy na dany obszar.]

- w obszarze społecznym:
  - TAK – w **84 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła rezultaty polityki
  - NIE – w **32 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła rezultatów polityki,
- w obszarze pracowniczym:
  - TAK – w **98 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła rezultaty polityki
  - NIE – w **18 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła rezultatów polityki,
- w obszarze środowiska naturalnego:
  - TAK – w **91 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła rezultaty polityki
  - NIE – w **25 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła rezultatów polityki,
- w obszarze poszanowania praw człowieka:
  - TAK – w **66 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła rezultaty polityki
  - NIE – w **50 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła rezultatów polityki,
- w obszarze przeciwdziałania korupcji:
  - TAK – w **80 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła rezultaty polityki
  - NIE – w **36 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła rezultatów polityki,

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ W raporcie znajduje się odniesienie do każdego z obszarów. Każdorazowo zamieszczono opis zarządzania danym obszarem, niekiedy podano dane. Jednakże z opisu nie wynika, że są to rezultaty stosowanych polityk.

- ✘ Jedynie w przypadku środowiska wskazany został konkretny cel (redukcja emisji), podejmowane działania i wskazane efekty. Natomiast w obszarze przeciwdziałania korupcji fakt, iż nie odnotowano zdarzeń korupcyjnych może być efektem stosowania polityki, lecz może także po prostu oznaczać, że ich nie wykryto.
- ✘ W niektórych kwestiach środowiskowych, jak zużycie surowców, podano dane. Jednakże przy zużyciu wody zawarto tylko bardzo ogólny opis powodujący, że użytkownik odczuwa brak informacji w tym zakresie zwłaszcza, że grupa działa w branży energetycznej.
- ✘ W raporcie brak jest informacji o rezultatach polityk. Podano jedynie informację, iż monitorowane jest przestrzeganie zapisów polityk. w przypadku stwierdzenia niezgodności stanu faktycznego z zapisami polityk, wskazuje się, że kierownictwo Spółki jest zobowiązane niezwłocznie określić i wdrożyć odpowiednie działania naprawcze, zaś wszelkie niezgodności zauważone pomiędzy polityką a przepisami krajowymi i/lub innymi obowiązującymi normami są poddawane ocenie.
- ✘ Sprawozdanie nie dostarcza oczekiwanych informacji na temat rezultatów realizowanej polityki w zakresie praw człowieka. Za wyjątek można uznać dane dotyczące „bezpieczeństwa i higieny pracy”, będącą jedną z zasad poszanowania praw człowieka w spółce. w raporcie ujęto statystyki BHP, jednak prezentowanych danych w żaden sposób nie połączono ze stosowaną polityką. Co więcej, wskaźnik wypadkowości rośnie w kolejnych latach, co podważa wcześniejszą deklarację.
- ✘ W obszarze praw pracowniczych trudno potwierdzić, czy przedstawiono rezultaty, gdyż opisano tylko jednostkowy przykład efektu procedury skargowej.
- ✘ Praktycznie w każdym obszarze podano rezultaty w odniesieniu do jednostki dominującej zamiast do grupy. Może to jednak wynikać z pierwotnego błędu w sprawozdaniu niefinansowym grupy kapitałowej, polegającego na zaprezentowaniu opisów polityki jednostki dominującej zamiast całej grupy.
- ✘ W odniesieniu do opisu rezultatów, we wszystkich obszarach dane obejmują tylko 3 kluczowe spółki w grupie. Nie zawarto natomiast wyjaśnienia dlaczego nie przedstawiono rezultatów na poziomie całej grupy, w skład której wchodzi także spółki produkcyjne, co do których można przypuszczać, że z pewnością w jakimś stopniu np. wpływają na środowisko.
- ✘ Mimo, że jest to łączny raport niefinansowy (tj. jednostki oraz grupy), to nie zawsze podano informacje o rezultatach polityki w podziale na jednostkę dominującą i grupę. Często „przeskakuje się” z jednostki dominującej na grupę i odwrotnie, co pogarsza przejrzystość informacyjną. Dodatkowo w obszarze praw człowieka zawarto informację, że spółka dominująca nie zatrudniała w 2017 r. pracowników nieletnich, ale nie ma informacji w tym zakresie

o grupie. Użytkownik informacji niefinansowych nie wie, czy jest to przypadkowe pominięcie informacji, czy zamierzone (zwłaszcza w świetle faktu, że w skład grupy wchodzi spółki zależne działające w innych krajach, np. azjatyckich).

- ❌ W obszarze praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji, mimo opisu polityk, nie przedstawiono żadnych rezultatów. Nie podano nawet np. lakonicznej informacji, że w grupie kapitałowej nie wystąpiły przypadki mobbingu lub że nie było przypadków korupcji/podejrzeń korupcji.
- ❌ Raport zawiera deklaratywne stwierdzenia w obszarze praw człowieka o szanowaniu tych praw przez spółkę. Natomiast brak jest informacji o tym, jak deklaracja ta jest wdrażana w praktyce i jakie są tego rezultaty.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✔ Łączne oświadczenie niefinansowe ENEA SA oraz Grupy Kapitałowej ENEA S.A. – w ramach opisu rezultatów polityki w obszarze pracowniczym podano także informacje o zarządzaniu przez grupę luką pokoleniową w miejscu pracy i podano przykłady wielu inicjatyw w tym obszarze (m.in. współpraca ze szkołami – str. 63).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe ARCTIC PAPAER S.A. – w sprawozdaniu można wskazać przykłady dobrych praktyk dotyczące opisu rezultatów polityk w obszarze: społecznym (str. 31–33), pracowniczym (str. 26–27), środowiskowym (str. 22), poszanowania praw człowieka (str. 28), czy przeciwdziałania korupcji (str. 33).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Budimex S.A. (str. 13) – Za przykład dobrej praktyki można uznać nieograniczanie się do podania jedynie informacji o braku lub liczbie przypadków naruszeń np. Kodeksu Etyki, ale także podanie informacji o ilości przypadków zgłoszeń podejrzeń korupcji – jednostka zachowała pełną przejrzystość informacji w ujawnianiu rezultatów stosowanej polityki.
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej MONNARI TRADE S.A. – w sprawozdaniu zidentyfikowano przykłady dobrych praktyk w zakresie opisu rezultatów polityk w obszarze: społecznym (str. 21–24), pracowniczym (str. 24–27), środowiskowym (str. 31–36), poszanowania praw człowieka (str. 28–30), oraz przeciwdziałania korupcji (str. 36–38).
- ✔ Oświadczenie niefinansowe Action S.A. – w obszarze pracowniczym, choć brak jest opisu rezultatów, to z ogólnego opisu obszaru (str. 23) oraz prezentowanych danych (str. 24 i 25) wynika, że celem jest utrzymanie i rozwój pracowników zdolnych do realizacji celów strategicznych. Podano typowe dane z obszaru pracowniczego, dotyczące wielkości zatrudnienia, podziału według płci na kobiety i mężczyzn, średniej wysokości wynagrodzenia w podziale na podstawowe grupy stanowisk pracowniczych i formy zatrudnienia z podziałem

na kobiety i mężczyzn. Dane te potwierdzają, że spółka dba o ten obszar. w obszarze środowiskowym opisano oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie (str. 19). Wskazano, co spółka robi, aby wyeliminować ryzyko środowiskowe. Ponadto opisano program oszczędności energii elektrycznej (str. 21), a mierniki dotyczące ochrony środowiska są dobrze opisane i korelują z przedstawioną polityką w tym zakresie (str. 18, 23).

- ✔ Sprawozdanie niefinansowe AGORA S.A. – w obszarze środowiska naturalnego przedstawiono wskaźniki potwierdzające efektywną gospodarkę materiałową (str. 45–50), tj. zużycie energii, wody, materiałów i surowców, czy zarządzanie odpadami.
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Orbis S.A. – w obszarze społecznym, w aspekcie zapobiegania marnotrawieniu żywności, jako rezultaty pokazano duże oszczędności związane ze zmniejszoną ilością odpadów żywnościowych i powiązano to także ze zmniejszonymi kosztami finansowymi dla grupy (str. 26).
- ✔ Sprawozdanie niefinansowe Asseco Poland S.A. – w obszarze środowiska naturalnego podano konkretne rezultaty, które wynikają wprost z konkretnej polityki jednostki (str. 9/10).

Podsumowując, w przypadku wielu raportów z opisu rezultatów w danym obszarze nie można było wywnioskować na ile podane wskaźniki są efektem jakichkolwiek działań w ramach polityki jednostki/grupy. Dodatkowo dobrą praktyką byłoby, poza podaniem rezultatów polityk za 2017 rok, odniesienie się także do poprzedniego roku (jeśli polityka już funkcjonowała przed 2017 r., który był pierwszym obowiązkowym okresem sprawozdawczym) oraz przynajmniej w niektórych kwestiach podanie dla porównania średnich wskaźników/mierników sektorowych. Byłoby to użyteczną informacją na przykład w przypadku jednostek z branży energetycznej.

6) OPIS PROCEDUR NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym opisu procedur należytej staranności (ujawnienie to jest obowiązkowe tylko, jeśli jednostka stosuje takie procedury w ramach polityk w ww. obszarach) (art. 49b ust. 2 pkt 4 UoR).

Poprzez procedury należytej staranności – w kontekście raportowania niefinansowego – powinno się rozumieć szczegółowe procedury stosowane przez jednostkę lub grupę kapitałową, których celem byłoby zapewnianie skuteczności polityki stosowanej w danym obszarze.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- TAK – w **57 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis procedury lub procedur należytej staranności
- NIE – w **59 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu procedury lub procedur należytej staranności (w tym wliczono także przypadki, gdy przedstawiony opis nie był de facto opisem procedury należytej staranności)

Odnosząc się do powyższego obszaru sprawozdawczości należy zaznaczyć, iż wystąpiły dwa nietypowe rodzaje przypadków:

- a. nieliczne przypadki, w których jednostka twierdziła, że przedstawia procedury należytej staranności, ale z analizy treści i schematów wynikało, że jest to np. opis modelu biznesowego, a nie konkretnych procedur należytej staranności stosowanych w konkretnym obszarze wymienionym w UoR; wtedy taki opis nie był uznany za spełnienie wymogu ustawy;
- b. liczne przypadki, w których jednostka opisywała pewne procedury nie używając pojęcia „procedura/y należytej staranności”, jednakże z treści opisu wynikało, że są to właśnie procedury należytej staranności; wtedy taki opis kwalifikowano pozytywnie, tj. jako opis procedury należytej staranności.

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ W raporcie brakuje opisu procedury należytej staranności. Wprawdzie podano informację o Kodeksie etyki i wynikających z niego procedurach należytej staranności w zakresie poszanowania praw człowieka i przeciwdziałania korupcji, jednakże brakuje rozwinięcia tych zapisów i potwierdzenia jak wyglądają te procedury.
- ✘ W raporcie została opisana procedura w obszarze praw człowieka, lecz tylko w odniesieniu do łańcucha dostaw. Opis procedury jest dość powierzchowny, tj. spółka zbiera oświadczenia od kontrahentów i istnieje groźba zerwania z nimi współpracy w przypadku stwierdzenia naruszenia praw człowieka, jednakże brak jest informacji o kontroli (brakuje opisu mechanizmów kontroli – o ile w ogóle są stosowane – tych oświadczeń od zewnętrznych dostawców). Wynika zatem, że spółka raczej pasywnie reaguje, a nie zapobiega pewnym niepożądanym sytuacjom (spółka reaguje dopiero, gdy będzie sygnał o naruszeniu u dostawcy, czyli dopiero jak już wystąpi krytyczny przypadek).
- ✘ W sprawozdaniu zawarto stwierdzenie nawiązujące do polityki należytej staranności: „Dzięki posiadaniu rozbudowanego systemu procedur wewnętrznych i szczegółowych instrukcji mamy stały nadzór nad zachowaniem należytej staranności w realizacji przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu polityk.” Jednakże nie jest to opis tych procedur. Zatem prawdopodobnie

jednostka dominująca i cała grupa (choć to także nie jest jasne) mają takie procedury, ale nie zostały one opisane w tym sprawozdaniu.

- ❌ Wprawdzie w sprawozdaniu stwierdza się, że zawarto opis procedury należytej staranności, jednakże jest to opis procesów w spółce dominującej, a nie grupie. Nie jest to opis procedur należytej staranności w rozumieniu UoR. Chodzi bowiem o procedury w obszarze lub obszarach wymienionych w ustawie (jeśli jednostka je stosuje), czyli o konkretne procedury wzmacniające skuteczność polityki jednostki w danym obszarze. Natomiast sporządzający przedstawił procesowe ujęcie modelu biznesowego, a nie procedurę należytej staranności, o której mowa w UoR.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✅ Sprawozdanie niefinansowe NEWAG S.A. – Jednostka wspomina o audytach dostawców, realizowanych w kontekście wpływu środowiskowego (str. 13). Ponadto obywają się coroczne audyty wewnętrzne dotyczące gospodarowania odpadami (str. 30).
- ✅ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Polimex Mostostal S.A. – Według sprawozdania Grupa stosuje zasadę przezorności, zgodnie z którą posiada i stosuje środki zapobiegawcze w celu ochrony środowiska. w sprawozdaniu przedstawiono także wiele przykładów procedur i różnego rodzaju monitoringu. Wskazano też wiele informacji o certyfikatach przyznanych zarówno dla grupy, jak i dla poszczególnych spółek (str. 10, 22 oraz 26).

❶ Sprawozdanie niefinansowe Grupy kapitałowej TORPOL S.A. (str. 9).

Zasada ostrożności oraz zachowanie należytej staranności

G4-14

W relacjach z otoczeniem TORPOL działa mając na względzie, w pierwszej kolejności, bezpieczeństwo, unikanie zagrożeń i negatywnego wpływu oraz podejmowanie działań prewencyjnych. W praktyce takie podejście realizowane jest w głównej mierze dzięki stosowaniu wdrożonych Zintegrowanych Systemów Zarządzania (ZSZ). Obejmują one systemy jakości, zarządzania środowiskowego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie kompleksowej realizacji obiektów budownictwa komunikacyjnego ogólnego i inżynierii lądowej oraz bezpieczeństwa w ruchu kolejowym jak również zawierają instrukcje w zakresie zachowania należytej staranności działania w poszczególnych obszarach.

Wdrażając te systemy Spółka zadeklarowała i stosuje m.in. następujące zasady:

- spełnienie wymagań ustawodawstwa i przepisów prawnych w zakresie jakości, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
- zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym;
- zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń w środowisku naturalnym;
- zapewnienie zasobów i środków finansowych niezbędnych do realizacji założonych celów.

W uzupełnieniu powyższego, w oparciu o wewnętrzne regulacje (procedury, instrukcje) na każdym etapie realizacji procesów, TORPOL dąży do unikania negatywnego wpływu na otoczenie. Jeżeli uniknięcie takiego wpływu nie jest możliwe to podejmowane są działania, aby na bazie posiadanych zasobów i rozwiązań był on racjonalnie ograniczany.

❷ Łączne sprawozdanie niefinansowe Unibep S.A. i Grupy Kapitałowej Unibep S.A. (str. 11)

Zintegrowany System Zarządzania w Unibep SA

Unibep SA przyjął wymagania normy ISO 9001 jako zbiór najlepszych oraz zalecanych praktyk prowadzenia działalności biznesowej. Polityka jakości Unibep SA została autoryzowana w 2017 roku i została opisana w Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Obejmuje swoim obszarem wszystkie istotne zagadnienia związane z prowadzeniem działalności biznesowej Unibep SA.

System ZSZ jest cały czas doskonalony, z uwzględnieniem ryzyk. Wszystkie procesy zachodzące w przedsiębiorstwie są monitorowane, nadzorowane i opisane w postaci wewnątrzfirmowych procedur, które są dostępne dla pracowników Unibep SA w intranecie. Instrukcje i zarządzenia odwołujące się do ZSZ spełniają wymagania procedur należytej staranności. Dotyczy to także wszystkich istotnych obszarów wskazanych w ustawie o rachunkowości.

Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania wskazuje całej załodze Unibep SA priorytetowe traktowanie potrzeb klientów, ciągły rozwój kompetencji pracowników, skuteczne zarządzanie bezpieczeństwem pracy i ochrony środowiska, postępowanie zgodne z obowiązującym prawem i normami etycznymi, a także współpracę z otoczeniem lokalnym. W ramach tego systemu funkcjonuje szereg wewnętrznych dokumentów/instrukcji określających rozwiązania oraz standardy zachowania z zachowaniem należytej staranności względem poszczególnych ze wskazanych powyżej obszarów.

W spółce w sposób cykliczny przeprowadzane są audyty Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

- ▼ Łączne sprawozdanie niefinansowe Amica S.A. i Grupy Kapitałowej AMICA S.A. – Spółka i grupa stosują normy ISO 2600 w obszarze społecznym oraz ISO 14001 w obszarze środowiska naturalnego.
- ▼ Sprawozdanie niefinansowe Sanok Rubber Company S.A. (str. 46) – Spółka Sanok Rubber Company, podobnie jak grupa, poświęciła osobny rozdział w raporcie na opisanie swojego podejścia do tematu należytej staranności. Spółka deklaruje kierowanie się zasadą należytej staranności oraz opisuje jej zastosowanie we wszystkich obszarach wymienionych w UoR.

Sanok Rubber Company S.A. wszystkie zadania realizuje z należytą starannością, z wykorzystaniem niezbędnej wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Jesteśmy świadomi, że zaniedbanie zasady należytej staranności może mieć poważne konsekwencje, zarówno dla pracownika, jak i dla Spółki.

Pracownicy Spółki dochowują należytej staranności poprzez działania rzetelne, zgodne z prawem, ze specyfikacjami klientów oraz normami i wymaganiami technicznymi, przejrzyste, terminowe i prowadzące do uzyskania, jak najlepszego efektu we wszystkich prowadzonych procesach.

W Sanok RC SA opracowanych jest szereg procedur i instrukcji w ramach funkcjonującego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskowego i BHP, które stanowią wytyczne właściwego postępowania podczas realizacji procesów. W sferze związanej z prawami człowieka, społecznej i przeciwdziałania korupcji standardy należytego postępowania definiuje Kodeks Etycznego Postępowania Grupy Sanok Rubber.

Potwierdzając stosowanie należytej staranności poniżej przedstawiamy przykłady odnosząc się do poszczególnych obszarów:

- obszar pracowniczy: Sanok RC SA podejmuje szereg działań, jak identyfikowanie potrzeb i analizowanie opinii pracowników poprzez coroczne ankiety oraz rozmowy z pracownikami, oparcie procesu rekrutacji o kwalifikacje i umiejętności osób starających się o pracę poprzez analizowanie CV, przeprowadzanie rozmów rekrutacyjnych, otwarte prowadzenie procesu rekrutacji poprzez kierowanie ofert na wewnętrzny i zewnętrzny rynek pracy, wspieranie rozwoju zawodowego poprzez zapewnienie dostępności szkoleń, dofinansowań do studiów, studiów podyplomowych, wypłacanie wynagrodzeń zgodnie z obowiązującym prawem, terminowo, a system motywacyjny jest sformalizowany i zakomunikowany pracownikom. W zakresie przeprowadzania szkoleń w każdym obszarze, dbamy, aby szkolenia były prowadzone przez osoby kompetentne, specjalistów w swoich dziedzinach.
- obszar środowiskowy: Spółka stale monitoruje oddziaływanie na środowisko. Spełnia wymagania prawne, regularnie kontroluje zachowanie wyznaczonych wewnętrznie i zewnętrznie limitów. Przestrzega, aby wszystkie pomiary emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych, hałasu oraz ścieków były przeprowadzane przez laboratoria badawcze posiadające akredytację, a metodyki pomiarów były metodykami referencyjnymi. Kontrolne badania jakości ścieków wykonywane przez wewnętrzne Laboratorium Ochrony Środowiska, które jest objęte zintegrowanym systemem zarządzania. Ponadto, wszelkie dane ilościowe są oparte na rzeczywistym monitoringu, nie są to dane szacunkowe. Dochowując należytej staranności w zakresie monitorowania ilości odprowadzanych ścieków, korzystamy z legalizowanych liczników, urządzenia objęte są przeglądami.
- obszar społeczny, poszanowania praw człowieka oraz zapobiegania korupcji: Sanok RC SA komunikuje wszystkim grupom pracowniczym zasady etyczne oraz możliwości zgłaszania naruszeń tych zasad. W Spółce powołana została osoba pełniąca funkcję Rzecznika ds. Etyki, która rozpowszechnia zasady postępowania zawarte w Kodeksie Etycznego Postępowania, wspiera pracowników w przestrzeganiu Kodeksu, wyjaśnia wątpliwości dotyczące przestrzegania zasad Kodeksu, podejmuje czynności wyjaśniające w sprawie naruszeń zasad etycznego postępowania. Jednocześnie, postępując zgodnie z zasadą dochowania należytej staranności, zasady zapisane w Kodeksie Etycznego Postępowania, w tym dotyczące poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji oraz spraw społecznych, sukcesywnie przekazujemy naszym dostawcom pozyskując od nich deklaracje spełnienia wymagań. Proces ten jest w trakcie realizacji.

- ▼ Oświadczenie niefinansowe ACTION SA – w modelu działalności (str. 15–16) spółka przedstawia łańcuch dostaw. Ponadto przedstawia sposób kontroli w miejscach, które mogą być szczególnie narażone na łamanie praw pracowniczych, czy łamanie praw człowieka poprzez zatrudnianie dzieci (str. 18). Podaje też informację, że dysponuje Systemem zarządzania bezpieczeństwem łańcucha dostaw 28000 (str. 17). Ponadto spółka wskazuje, że uzyskała status AEO przyznawany przedsiębiorcom wiarygodnym

i wypłacalnym. Dodatkowo spółka opisuje, jakie podejmuje działania, aby materiały stosowane do produkcji produktów oferowanych pod marką własną nie miały szkodliwego wpływu na środowisko lub użytkownika (str. 19).

- ❶ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej Bioton S.A. – w obszarze społecznym w zakresie bezpieczeństwa produktów dla klientów (str. 67 i 68), przy zarządzaniu łańcuchem dostaw w kontekście zarządzania jakością i odpowiedzialności za produkt spółka wskazała na przeprowadzane kontrole (procedury kontrolne) dotyczące łańcucha dostaw od początku współpracy z nowym dostawcą i w trakcie współpracy (w tym stosowany kwestionariusz oraz weryfikację certyfikatów, a także dodatkowo cykliczne audyty bezpośrednie u dostawców). Można to uznać za przykład dobrej praktyki.
- ❷ Łączne oświadczenie niefinansowe Dino Polska i Grupy Kapitałowej Dino Polska S.A. – Choć opisane procedury nie są nazwane wprost jako „procedury należytej staranności”, to niektóre z nich mogą być uznane właśnie za takie „procedury należytej staranności”, np. w obszarze:
  - spraw pracowniczych (str. 82) – przeprowadzanie regularnego badania wśród pracowników grupy (konkretnie pracowników marketów) w zakresie występowania mobbingu;
  - środowiska naturalnego (str. 86) – przekazywanie odpadów na podstawie „kart przekazania odpadów”, co pozwala dodatkowo na ciągły monitoring (dotyczy jedynej spółki zależnej, która wytwarza odpady przemysłowe, tj. z obróbki mięsa).
- ❸ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Eurocash S.A. – w obszarze pracowniczym (str. 115–117) opisano różne procedury sygnalizacji naruszeń, z których mogą skorzystać pracownicy. Procedury te są nie tylko wspomniane, ale także konkretnie opisane.
- ❹ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. – w obszarze praw człowieka (str. 32) przedstawiono opis procedury należytej staranności, w tym także w ramach łańcucha dostaw (ryzyko jest tu dlatego zidentyfikowane, że główny zakład produkcyjny z największą liczbą pracowników położony jest w Tajlandii oraz grupa współpracuje z dostawcami z rynku azjatyckiego). Procedura należytej staranności w tym przypadku polega na kompleksowym audycie dostawców przez nawiązaniem współpracy.
- ❺ Łączne sprawozdanie niefinansowe Śnieżka S.A. i Grupy Kapitałowej Śnieżka S.A. – Procedury opisano w obszarach przeciwdziałania korupcji, pracowniczym, praw człowieka, ochrony środowiska oraz społecznym. Za procedury należytej staranności w zakresie zagadnień społecznych, poza wewnętrznymi regulacjami w zakresie rozpatrywania podań, zapytań i próśb, uznaje się podawane do publicznej wiadomości regulaminy podejmowanych działań społecznych precyzujące zasady wsparcia i definiujące beneficjentów (str. 23).

7) OPIS ISTOTNYCH RYZYK I SPOSOBU ZARZĄDZANIA NIMI

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym opisu istotnych ryzyk związanych z działalnością jednostki mogących wywierać niekorzystny wpływ na 5 obszarów wymienionych w UoR, w tym ryzyk związanych z produktami jednostki lub jej relacjami z otoczeniem zewnętrznym, w tym z kontrahentami, a także opisu zarządzania tymi ryzykami (art. 49b ust.2 pkt 5 UoR).

Poza analizą, czy w danym raporcie niefinansowym opisano ryzyka oraz sposób zarządzania nimi, dokonano także oceny, czy zawiera on informację o poziomie (według oceny jednostki) ujawnionych istotnych ryzyk (mogą to być konkretne wartości albo wskazanie na skali/matrycy: wysokie, średnie czy niskie itp.) Należy w tym miejscu podkreślić, że UoR nie wymaga wprost podania poziomu istotnych ryzyk, ale ujawnienia w tym zakresie mogą być przykładem dobrej praktyki.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- opis istotnych ryzyk
  - TAK – w **105 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis istotnych ryzyk
  - NIE – w **11 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu istotnych ryzyk
- opis zarządzania istotnymi ryzykami
  - TAK – w **89 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła opis zarządzania istotnymi ryzykami
  - NIE – w **27 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła opisu zarządzania istotnymi ryzykami
- informacja o poziomie poszczególnych istotnych ryzyk w ocenie jednostki
  - TAK – w **20 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o poziomie ujawnionych ryzyk
  - NIE – w **96 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła informacji o poziomie ujawnionych ryzyk

Opis istotnych ryzyk:

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ Opisane ryzyka w obszarze społecznym prowadzą się do ryzyka operacyjnego w zakresie obsługi klientów. Nie zidentyfikowano zatem w istocie

faktycznych ryzyk społecznych. Natomiast ryzyko w obszarze pracowniczym sprowadzono do ryzyka BHP.

- ✘ W raporcie zamieszczono wzmiankę, że spółka zarządza ryzykiem, ale nie podano opisu ryzyk we wskazanych obszarach. Natomiast padają zaskakujące stwierdzenia, jak np. „w spółce (...) nie zidentyfikowano istotnych ryzyk w obszarze pracowniczym”, podczas gdy charakter tego sektora wskazuje, że powinno występować ryzyko związane z rotacją pracowników i powiązane z nim ryzyko bezpieczeństwa danych dotyczących klientów.
- ✘ W łącznym sprawozdaniu niefinansowym jednostki i grupy kapitałowej ujawniono istotne ryzyka, ale nie ma przejrzystej i jednoznacznej informacji, czy dane ryzyko jest ryzykiem jednostki dominującej i grupy, czy np. tylko jednostki dominującej.
- ✘ Spółka szeroko opisuje różne ryzyka, ale są to głównie ryzyka spoza 5 obszarów wymienionych w UoR (wypunktowane zostało jedynie ryzyko środowiskowe).

Przykłady dobrych praktyk:

- ✓ Łączne sprawozdanie niefinansowe Banku Millennium i Grupy Kapitałowej Banku Millennium (str. 18–19)

4.3. OPIS ISTOTNYCH RYZYK ZWIĄZANYCH Z DZIAŁALNOŚCIĄ JEDNOSTKI MOGĄCYCH WYWIERAĆ NIEKORZYSTNY WPLYW NA ZAGADNIENIA SPOŁECZNE, PRACOWNICZE, ŚRODOWISKA NATURALNEGO, POSZANOWANIA PRAW CZŁOWIEKA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA KORUPCJI

Banki są instytucjami zaufania publicznego mającymi wyłączne prawo gromadzenia depozytów. Wynika z tego odpowiedzialność za bezpieczeństwo depozytów złożonych przez klientów. W związku z tym Bank zarządza ryzykiem finansowym, operacyjnym i społecznym. Bank corocznie ocenia istotność zidentyfikowanych rodzajów ryzyka, opracowuje odpowiednie procedury zarządzania oraz tworzy bufory kapitałowe, o ile jest to niezbędne. Proces zarządzania ryzykiem w Banku i Grupie Banku jest w wysokim stopniu ujednotoczony i może być traktowany jako wspólny dla całej Grupy.

W Grupie Banku Millennium ryzyka wywierające niekorzystny wpływ na zagadnienia społeczne mogą wynikać głównie z relacji z klientami i kontrahentami. W odniesieniu do ryzyka związanego z relacjami z klientami (przekazywanie odpowiednich informacji klientom, etyczna reklama i sprzedaż, terminowa obsługa reklamacji, itp.), Bank monitoruje wszystkie regulacje i opinie UOKiK i innych organów i jest skoncentrowany na dostarczaniu klientowi najlepszej jakości produktów i usług, co jest potwierdzone wysokimi pozycjami Banku w różnych rankingach. Minimalizowanie ryzyk związanych z kontrahentami polega na zapewnieniu obiektywnych kryteriów wyboru dostawców i uczciwych warunków płatności i umów oraz etyki we współpracy, co ma odzwierciedlenie w regulacjach wewnętrznych. W obszarze ryzyka związanego z pracownikami, Bank minimalizuje ryzyko dużej fluktuacji pracowników poprzez posiadanie stosownych polityk (w tym kadrowej i wynagrodzeń) oraz oferowanie wysokich standardów pracy, co jest potwierdzone uzyskaniem tytułu „Solidnego Pracodawcy Roku 2017”. Ryzyko związane z kwestią braku poszanowania praw człowieka i zapobiegania korupcji odnosi się do możliwości utraty reputacji oraz nałożenia sankcji prawnych lub finansowych. Grupa Banku zapobiega temu ryzyku zobowiązując swoich pracowników i kontrahentów do przestrzegania „Kodeksu Etycznego Grupy Banku Millennium”, w którym kwestie te są uregulowane oraz oferując możliwość anonimowego zgłaszania naruszeń w tych obszarach. Ryzyko dotyczące wpływu na środowisko naturalne wiąże się głównie z możliwością nałożenia sankcji za brak zgodności z przepisami prawa. Grupa zapobiega temu ryzyku stosując się do przepisów prawnych, monitorując swój wpływ na środowisko i wdrażając działania prośrodowiskowe.

Szczegółowy opis zarządzania powyższymi ryzykami zawarty jest w poszczególnych sekcjach raportu dotyczących relacji z klientami, pracownikami, kontrahentami i społecznościami oraz kwestii poszanowania praw człowieka, zapobiegania korupcji i zarządzania wpływem na środowisko naturalne. [GRI 102-11, 102-15, 102-30]

- ❶ Łączne oświadczenie niefinansowe ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA S.A. (str. 118–119) – w raporcie przedstawiono tabelę prezentującą zidentyfikowane ryzyka i powiązanie ich z możliwym znaczącym negatywnym wpływem na poszczególne obszary wymienione w UoR.

ZARZĄDZANIE RYZYKAMI I RYZYKA NIEFINANSOWE ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ ENEA

Grupa Kapitałowa Enea poza ryzykami finansowymi identyfikuje i zarządza ryzykami niefinansowymi. Kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej Enea są m.in. kwestie związane z rynkiem mocy, kształtem europejskiego rynku energii w kontekście tzw. pakietu zimowego czy szczegółowe rozwiązania europejskiego systemu handlu prawami do emisji dwutlenku węgla.

Ryzyka finansowe zostały szczegółowo przedstawione na slajdzie 54 „Sprawozdania Zarządu z działalności Enea SA oraz Grupy Kapitałowej Enea w 2017 r.”.

Ponadto, w ramach mapy ryzyk zidentyfikowano następujące ryzyka, które mogą mieć możliwy znaczący negatywny wpływ na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiskowe, przeciwdziałania korupcji lub zagadnienia praw człowieka:

Zidentyfikowane ryzyka niefinansowe, którymi ze szczególną uwagą zarządza Grupa Kapitałowa Enea:

- Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących ochrony danych osobowych (ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych w zakresie ochrony danych osobowych spowodowane błędem ludzkim/celowym działaniem/błędem systemów skutkujące udostępnieniem danych osobowych osobom lub podmiotom nieuprawnionym, a w rezultacie utratą reputacji, utratą Klientów i karami. Nieznajomość lub nieprzestrzeżenie procedur wewnętrznych przez współpracowników + awarie/błędy systemów skutkujące naruszeniem przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych w zakresie ochrony danych osobowych).
- Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących przetwarzania informacji i bezpieczeństwa teleinformatycznego.
- Ryzyko utraty reputacji marki poprzez nieprecyzyjne komunikowanie stanowiska Enei.
- Ryzyko niewłaściwego zarządzania informacją w sytuacji kryzysowej.
- Ryzyko ataku hakerskiego na kanały społecznościowe służące do komunikacji z Klientami.
- Ryzyko wzrostu ilości roszczeń osób trzecich (właścicieli nieruchomości) w zakresie spłaty zaległych zobowiązań za służebność przesyłu/dzierżawę nieruchomości.
- Ryzyko wystąpienia sporów z Pracownikami, grupami Pracowników, organizacjami związkowymi, spowodowane żądaniem wypłaty nagród z zysku spółki (niedotrzymanie przez Pracodawcę postanowień ZUZP oraz podpisanych porozumień społecznych).
- Ryzyko luki pokoleniowej.
- Ryzyko udzielenia pomocy finansowej lub organizacyjnej przez Fundację Enea podmiotom działającym niezgodnie z prawem.
- Ryzyko niedostosowania technologii do wymogów przepisów o ochronie środowiska (Dyrektywa IED) opóźnienia w harmonogramie realizacji inwestycji. Skutkiem niedostosowania technologii do wymagań wynikających z wprowadzanych przepisów może być ograniczenie możliwości wykorzystania mocy wytwórczych.
- Ryzyko wystąpienia braku możliwości odprowadzania ścieków z bloków 2x500 MW i bloku 11 zgodnie z prawem spowodowane brakiem posiadania Pozwolenia Zintegrowanego dla oczyszczalni ścieków skutkujące niemożliwością uruchomienia bloku 11 i opłatami podwyższonymi.
- Ryzyko obniżenia poziomu wody w Wiśle spowodowane długotrwałą suszą lub zatorem lodowym oraz wystąpienia wysokich temperatur wody w Wiśle skutkujące zaniżoną wydajnością pracy bloków.
- Ryzyko niedotrzymania zaostrożonych wymogów środowiskowych (konkluzje BAT) od 17 sierpnia 2021 r.: emisji do powietrza tlenków azotu; emisji do powietrza dwutlenku siarki; emisji do powietrza HCl, HF, NH₃; emisji do powietrza rtęci; emisji pyłów do powietrza; standardów ścieków z IOS.

Możliwy znaczący negatywny wpływ zidentyfikowanych ryzyk na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiskowe, praw człowieka i przeciwdziałania korupcji:

Zidentyfikowane ryzyka	Możliwy znaczący negatywny wpływ na zagadnienia:				
	S	P	Ś	PCz	PK
Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących ochrony danych osobowych (ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych w zakresie ochrony danych osobowych spowodowane błędem ludzkim/celowym działaniem/błędem systemów skutkujące udostępnieniem danych osobowych osobom lub podmiotom nieuprawnionym, a w rezultacie utratą reputacji, utratą Klientów i karami. Nieznajomość lub nieprzestrzeżenie procedur wewnętrznych przez współpracowników + awarie/błędy systemów skutkujące naruszeniem przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych w zakresie ochrony danych osobowych).	✓			✓	
Ryzyko utraty reputacji marki poprzez nieprecyzyjne komunikowanie stanowiska Enei.	✓	✓			
Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących przetwarzania informacji i bezpieczeństwa teleinformatycznego.	✓			✓	
Ryzyko niewłaściwego zarządzania informacją w sytuacji kryzysowej.	✓	✓			
Ryzyko ataku hakerskiego na kanały społecznościowe służące do komunikacji z Klientami.	✓				
Ryzyko wzrostu ilości roszczeń osób trzecich (właścicieli nieruchomości) w zakresie spłaty zaległych zobowiązań za służebność przesyłu/dzierżawę nieruchomości.	✓				
Ryzyko wystąpienia sporów z Pracownikami, grupami Pracowników, organizacjami związkowymi, spowodowane żądaniem wypłaty nagród z zysku spółki (niedotrzymanie przez Pracodawcę postanowień ZUZP oraz podpisanych porozumień społecznych.)		✓			
Ryzyko luki pokoleniowej.	✓	✓			
Ryzyko udzielenia pomocy finansowej lub organizacyjnej przez Fundację Enea podmiotom działającym niezgodnie z prawem.	✓				✓
Ryzyko niedostosowania technologii do wymogów przepisów o ochronie środowiska (Dyrektywa IED) opóźnienia w harmonogramie realizacji inwestycji. Skutkiem niedostosowania technologii do wymagań wynikających z wprowadzanych przepisów może być ograniczenie możliwości wykorzystania mocy wytwórczych.				✓	
Ryzyko wystąpienia braku możliwości odprowadzenia ścieków z bloków 2x300 MW i bloku 11 zgodnie z prawem, spowodowane brakiem posiadania Pozwoleń Zintegrowanego dla oczyszczalni ścieków skutkujące niemożliwością uruchomienia bloku 11 i opłatami podwyższonymi.				✓	
Ryzyko obniżenia poziomu wody w Wiśle spowodowane długotrwałą suszą lub zatorami lodowymi oraz wystąpienia wysokich temperatur wody w Wiśle skutkujące zaniżoną wydajnością pracy bloków.				✓	
Ryzyko niedotrzymania zastrzonych wymogów środowiskowych (konkluzje BAT) od 17 sierpnia 2021 r.: emisji do powietrza tlenków azotu; emisji do powietrza dwutlenku siarki; emisji do powietrza HCl, HF, NH3; emisji do powietrza rtęci; emisji pyłów do powietrza; standardów ścieków z IOS.				✓	

S- społeczne, P-pracownicze, Ś-środowiskowe, PCz- Praw człowieka, PK- przeciwdziałania korupcji.

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej CIECH S.A. (str. 21) – w raporcie przejrzyste pokazano zidentyfikowane istotne ryzyka.

Tabela 4. Wykaz najistotniejszych ryzyk niefinansowych zidentyfikowanych w organizacji w okresie sprawozdawczym.

Zagadnienie niefinansowe	Zidentyfikowane ryzyka w systemie zarządzania ryzykiem w Grupie CIECH
1. Społeczne	
1.1. Związane z produktami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryzyko awarii i nieplanowanych przestoju. ▪ Ryzyko związane z zmianą przepisów w zakresie rejestracji środków roślin na rynku docelowym.
1.2. Związane z otoczeniem zewnętrznym	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryzyko dostępności surowców. ▪ Ryzyko gospodarcze. ▪ Ryzyko nadpodaży i spadku cen sody, wynikające z uruchomienia nowych mocy produkcyjnych oraz pozostałych działań konkurencji. ▪ Ryzyko silnej konkurencji cenowej ze strony dużych koncernów oraz producentów dalekowschodnich w obszarze środków ochrony roślin. ▪ Ryzyko związane z zaostreniem przepisów związanych z korzystaniem ze środowiska. ▪ Ryzyko związane z postępowaniami sądowymi lub innymi postępowaniami pozasądowymi.
2. Pracownicze	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryzyko awarii i nieplanowanych przestoju. ▪ Ryzyko utraty lub niepozyskania kadry w Grupie CIECH. ▪ Ryzyko wystąpienia sporów pracowniczych.
3. Środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryzyko dostępności surowców. ▪ Ryzyko awarii i nieplanowanych przestoju. ▪ Ryzyko związane z zaostreniem przepisów związanych z korzystaniem ze środowiska.

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej TORPOL S.A. (str. 30–32) – w raporcie zawarto przejrzystą prezentację rodzajów zidentyfikowanych ryzyk.

Istotne obszary ryzyka

obszar	rodzaj ryzyka	czynniki i działania po stronie Spółki podejmowane w celu ograniczenia skutków ryzyka
ryzyko branżowe	uzależnienie od głównego odbiorcy, ograniczenie dostępności nowych kontraktów	– operacyjna oraz geograficzna dywersyfikacja działalności
	niedoszacowanie kosztów wykonania kontraktów	– zaangażowanie w proces wyceny kontraktów doświadczonej kadry

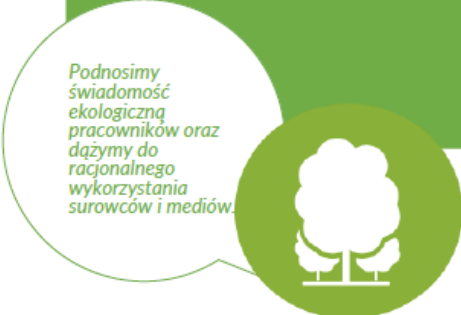
- v Łączne sprawozdanie niefinansowe Zamet S.A. i Grupy Kapitałowej Zamet S.A. (str. 34–44) – Raport zawiera obszerny opis ryzyk w różnych obszarach, w tym także w 5 obszarach wymienionych w UoR. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, że zostały opisane ryzyka w łańcuchu dostaw.

Ład Zarządczy
(Zarządzanie ryzykiem)

Absencje w pracy
Ryzyko to ma istotne znaczenie na poziomie całej Grupy. Zarząd prowadzi starania, pozwalające łagodzić skutki wystąpienia tego ryzyka, a także podejmuje działania prewencyjne, mające na celu ograniczenie skali jego pojawienia się i ukształtowania ponad poziom akceptowalny. Spółka i Grupa Zamet] dąży do zminimalizowania istotności tego ryzyka, m.in. poprzez monitoring nieobecności oraz określanie ich przyczyn, np. stosując wywiad i rozmowę z pracownikami, a także poprawę warunków pracy, jak również poprzez wprowadzenie elementu finansowego, premiowania wysokiego wskaźnika obecności w pracy.

Mobbing
Mając na uwadze wielkość Grupy oraz jej różnorodność, występuje ryzyko związane z nadużyciami ze strony osób którym powierzono funkcje w obszarze kierowniczym, w szczególności na poziomie średniego dozoru. Ryzyko to zostało zaliczone do istotnych i wymaga podejmowania działań prewencyjnych. Zarządzanie ryzykiem oparte jest na ustanowieniu, wdrożeniu i monitorowaniu Polityki Antymobbingowej w Spółce i Grupie, a ponadto na zapewnieniu możliwości zgłoszenia ewentualnych naruszeń przez pracowników bezpośrednio do Zarządu, z zachowaniem anonimowości m.in. poprzez zapewnienie odpowiednich sposobów komunikacji (w tym celu utworzone zostały skrzynki listowne na terenie przedsiębiorstw a także dedykowany adres email). Mając na uwadze, że mobbing pracowniczy może występować w różnym szczeblu zatrudnienia i przejawiać się w różnych formach, w identyfikację zjawiska oraz podejmowanie działań antymobbingowych zaangażowani są pracownicy Spółki i Grupy.

Ryzyko wieku kluczowej kadry inżynieryjno - produkcyjnej
Wysoka średnia wieku kluczowej kadry Spółki i Grupy, stwarza ryzyko związane z trudnością pozyskania kadry zastępczej. W skali Grupy Zamet, ryzyko to zostało ocenione jako istotne. Ryzyko to jest związane z ryzykiem dotyczącym trudności w pozyskaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, przy uwzględnieniu charakteru działalności Spółki i Grupy. Ryzyko to jest minimalizowane poprzez politykę zatrudnienia, która zakłada stały monitoring struktury zatrudnienia, także pod względem wieku i stażu pracowników. Podejmowane są działania w celu budowania kadry zastępczej, na kluczowych stanowiskach inżynierskich i produkcyjnych, Zarząd na bieżąco monitoruje wskaźniki wieku i stażu.

ISTOTNE RYZYKA W OBSZARZE ŚRODOWISKOWYM

Ryzyko awarii technicznej ze skutkiem środowiskowym, w odniesieniu do infrastruktury Spółki i Grupy
W przypadku wystąpienia awarii lub zdarzeń o charakterze losowym np. pożaru, istnieje ryzyko wystąpienia niepożądanych zdarzeń ze skutkiem środowiskowym. Jest to związane w szczególności z tym, iż w procesie produkcji wykorzystywane są m.in. gazy techniczne i materiały łatwopalne (farby, rozpuszczalniki itp.). Ryzyko to jest minimalizowane poprzez wdrożenie oraz utrzymywanie szeregu procedur i instrukcji, w ramach zintegrowanego systemu zarządzania. Monitorowane są aspekty środowiskowe. Zarządzanie jakością oraz zarządzanie środowiskowe podlega okresowym weryfikacjom w drodze audytów wewnętrznych i zewnętrznych.

zamet
Strona | 42

- v Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej MONNARI TRADE S.A. (str. 38–41) – w sprawozdaniu zostały szczegółowo opisane ryzyka, m.in. w obszarach wymienionych w UoR, wraz z opisem zarządzania tymi ryzykami. Stanowi to przejrzystą i kompleksową informację.
- v Oświadczenie niefinansowe Dębica S.A. (str. 89–92) – w sprawozdaniu zawarto szczegółowy opis istotnych ryzyk i zarządzania nimi.

Opis zarządzania istotnymi ryzykami:

Przykłady uwag krytycznych:

- ❌ Podstawowe zagrożenia oraz ryzyka nie zostały opisane w sposób ujawniający metody zarządzania nimi.
- ❌ W obszarze pracowniczym zawarto dość ogólnikowy opis trzech ryzyk i brakuje informacji np. o tym jak jednostka przeciwdziała mobbingowi, o którym mówi, że jest istotnym ryzykiem.
- ❌ W raporcie zamieszczono tylko dość ogólny opis standardowej metodologii zarządzania ryzykiem. Brakuje informacji, jak zarządza się poszczególnymi ryzykami w obszarach, w których zidentyfikowane zostały istotne ryzyka.

Przykłady dobrych praktyk:

- V Łączne oświadczenie niefinansowe LOTOS SA i Grupy Kapitałowej LOTOS SA (str. 184–188) – Bardzo przejrzysta tabela ryzyk na stronach 184–188 z wymienieniem ryzyk, opisem sposobu zarządzania nimi, oznaczeniem siły ryzyka oraz trendu. Dobrą praktyką byłoby podanie także metodologii, według której oznaczano, czy ryzyko jest małe, czy znaczące i czy jest stabilne, czy w trendzie wzrostowym, czy spadkowym.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy LOTOS S.A. oraz jej grupy kapitałowej za rok 2017

Tab. 44. Opis kluczowych ryzyk związanych z zagadnieniami niefinansowymi w Grupie Kapitałowej LOTOS

Ryzyko małe ○ ○ ○

Ryzyko umiarkowane ● ● ○

Ryzyko znaczące ● ● ●

Ryzyko stabilne →

Ryzyko z trendem wzrostowym ←

Ryzyko z trendem spadkowym →

OPIS ZAGADNIENIŃ NIEFINANSOWYCH:

P pracownicze

S społeczne

PK przeciwdziałanie korupcji

ŚN środowisko naturalne

PP poszanowanie praw człowieka

KATEGORIA	SKRÓCONY OPIS RYZYKA	SPOSÓB MITYGACJI / POSTĘPOWANIA Z RYZYKIEM	POTENCJALNE NEGATYWNE SKUTKI RYZYKA	POZIOM RYZYKA	TREND	
RYZYKA OPERACYJNE						
1.	Ryzyko wydobycia <div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; gap: 5px;"> <div style="background-color: #0070c0; color: white; padding: 2px 5px; margin: 2px;">P</div> <div style="background-color: #0070c0; color: white; padding: 2px 5px; margin: 2px;">ŚN</div> </div>	Ryzyko awarii podczas procesu wiercen i wydobycia, ograniczenia dostępności infrastruktury wiertniczej i wydobywczej	Wdrożenie licznych działań ograniczających i monitorujących skuteczności sposobu nadzoru nad ryzykiem w następujących obszarach: erupcji niekontrolowanej, awarii otworowej, rozlewu ropy, pożarów oraz kolizji morskich, in. poprzez <ul style="list-style-type: none"> monitoring parametrów procesowych testy sprawności urządzeń stosowanie odpowiednich środków ochrony postępowanie zgodnie z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa i realizacji prac 	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie produkcji, przerwanie ciągłości działania Szkody dla ludzi i szkody środowiskowe Pogorszenie reputacji Ograniczenie przychodów oraz koszty związane z rekultywacją, skutkujące pogorszeniem wyników finansowych 	● ● ● ○	→
2.		Ryzyko geologiczno-złożowe i techniczne instalacji węglanych	<ul style="list-style-type: none"> Wykonywanie bieżących analiz złożowych (aktualizacja modeli statyczno-dynamicznych), wykonywanie bieżących analiz pracy odwiertów oraz pracy pomp Wykonywanie działań umożliwiających realizację prognozowanego wydobycia Realizacja cyklicznych planów przeglądów 	<ul style="list-style-type: none"> Niewykonanie prognozowanego wydobycia, Pogorszenie przychodów i wyników finansowych 	● ● ●	→

184

- ❶ Oświadczenie niefinansowe RADPOL S.A. (str. 35–37) – Kolumna w tabeli nazwana „opis reakcji na ryzyko” zawiera opis zarządzania istotnymi ryzykami.

OPIS ISTOTNYCH RYZYK

Identyfikując ryzyka wraz z analizą prawdopodobieństwa ich wystąpienia i możliwego wpływu na Spółkę wybrano kluczowe ryzyka niefinansowe:

Ryzyko	Opis ryzyka	Reakcja na ryzyko
OBSZAR PRACOWNICZY		
Ryzyko niedoboru pracowników z odpowiednim doświadczeniem i wiedzą techniczną	coraz większe ograniczenia dotyczące rekrutacji wykwalifikowanych pracowników, niewłaściwy dobór pracowników, niespodowiednia alokacja i rozwój zasobów ludzkich, ryzyko odejść pracowników	bieżące działania podejmowane przez Dział HR mające na celu nadzór nad procesem rekrutacji gwarantującym zatrudnienie kandydatów z odpowiednimi kwalifikacjami oraz działania mające na celu podwyższenie kwalifikacji w ramach pracy w Radpol oraz dążenie do coraz lepszej alokacji i wykorzystania kompetencji pracowników w Spółce
Ryzyko odejść z pracy kluczowych pracowników, osób o wysokich kwalifikacjach	odejścia kluczowych pracowników spowodowane niezadowoleniem z dotychczasowych warunków pracy i płacy oraz brakiem możliwości dalszego rozwoju; brak efektywnego systemu planowania zasobów kadrowych i sukcesji kluczowego personelu może stanowić zagrożenie dla realizacji modelu biznesowego i osiągnięcia celów strategicznych Spółki	jasne zasady wynagradzania, stałe szkolenia pracowników podnoszące ich kwalifikacje (dofinansowanie nauki j. angielskiego), rozbudowa systemu benefitów pozapłacowych, wdrożenie ankiety zadowolenia pracowników, która pozwoli na podejmowanie działań z zakresu wczesnego reagowania
Ryzyko wypadku przy pracy w wyniku nieprawidłowego zachowania pracownika Spółki lub podwykonawcy	wystąpienie wypadku zagrażającego życiu lub zdrowiu pracowników, powodujące szkody majątkowe, zanieczyszczenie środowiska lub inne negatywne konsekwencje	priorityzacja bezpieczeństwa pracowników, zapewnienie optymalnych warunków pracy, podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy, prowadzenie szkoleń, wdrażanie i doskonalenie wewnętrznych procedur BHP, ciągły monitoring przestrzegania zasad BHP na stanowiskach pracy oraz odpowiednie wyposażanie stanowisk pracy zapewniających bezpieczeństwo realizowanych zadań
Ryzyko dyskryminacji pracowników	ryzyko związane z rzeczywistą lub postrzeganą dyskryminacją na poziomie rekrutacji, zatrudnienia, awansów, wynagradzania, co może narazić Spółkę na skargi i pozwy z tym związane	formułowanie ogłoszeń rekrutacyjnych i przeprowadzanie procesów rekrutacyjnych w sposób neutralny, niedyskryminujący, szkolenia wewnętrzne dla kadry kierowniczej z obszaru zarządzania personelem, zasad Regulaminu Pracy, Kodeksu etyki oraz stosowanej przez Spółkę polityki różnorodności
Ryzyko pogorszenia relacji ze związkami zawodowymi	sytuacja, w której działania lub decyzje kadry kierowniczej lub przedstawicieli organizacji związkowych doprowadzą do pogorszenia się wzajemnych relacji co może spowodować konflikt, a w konsekwencji zagrożenie dla ciągłości operacyjnej Spółki lub realizacji jej strategii	cykliczne spotkania kadry zarządzającej z przedstawicielami związków, comiesięczne informowanie związków zawodowych o sytuacji i wynikach Spółki, monitorowanie zasad przestrzegania przyjętego Regulaminu Pracy i Regulaminu wynagradzania
Ryzyko naruszeń regulacji z zakresu prawa pracy	sytuacja, w której w związku z ciągłymi zmianami w zakresie prawa pracy i zbyt późnym wdrażaniem zmian w tym zakresie w Spółce dojdzie do naruszenia przepisów prawa, błędów w zakresie regulowania zobowiązań publiczno-prawnych pracodawcy, nieprzestrzegania zasad zatrudniania pracowników	monitorowanie zmian w regulacjach z zakresu prawa pracy, okresowe szkolenia pracowników Działu HR

- ▼ Sprawozdanie niefinansowe Budimex S.A. (str. 9–12) – Raport zawiera przejrzysty opis ryzyk i zarządzania nimi, a także, co warto podkreślić, opis zarządzania ryzykiem w łańcuchu dostaw.

3.2.3.3 Zarządzanie ryzykiem w łańcuchu dostaw

Łańcuch dostaw Budimeksu obejmuje setki dostawców i kontrahentów, z którymi Spółka współpracuje. Główne ryzyka jakie zostały zidentyfikowane w tym obszarze to:

- Ryzyka w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- Ryzyka w zakresie warunków zatrudnienia;
- Ryzyka w zakresie ochrony środowiska;
- Ryzyka w zakresie terminowości i jakości wykonywanych prac;
- Ryzyka finansowe.

Wśród ryzyk finansowych kluczowe jest ryzyko kredytowe kontrahentów i pomimo wprowadzenia restrykcyjnych procedur kontroli należności w Spółce, wciąż istnieje ryzyko niewypłacalności inwestorów. Opóźnienia w terminowym regulowaniu należności mogą negatywnie wpłynąć na wyniki finansowe Spółki. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

W Budimex SA obowiązuje Polityka Bezpieczeństwa Systemów Informacyjnych Dostawców, której celem jest zapewnienie bezpieczeństwa informacji udostępnianej dostawcom oraz wyznaczenie standardów i zasad jakimi powinni kierować się partnerzy Budimex w przetwarzaniu ważnych informacji. Ponadto wdrożony został System Zarządzania Bezpieczeństwem informacji certyfikowany za zgodność z międzynarodowym standardem ISO/IEC 27001:2013, który minimalizuje ryzyko operacyjne i zaspokaja potrzeby klientów, akcjonariuszy i pracowników spółki. W ramach systemu szczególny nacisk położony jest na ochronę danych osobowych.

11

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Budimex SA za 2017 rok

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

budimex

Budimex SA monitoruje ryzyka techniczne, organizacyjne, prawne i finansowe na poszczególnych kontraktach. Istnieje również ryzyko wystąpienia czynników w trakcie realizacji danego kontraktu, które mogą wpłynąć na jego realizację. Do takich należą:

- wzrost cen materiałów budowlanych, ropopochodnych i energii,
- wzrost cen usług podwykonawców,
- wzrost kosztów zatrudnienia pracowników,
- opóźnienia w terminowym wykonaniu lub niedostateczna jakość robót podwykonawców.

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Budimex S.A. (str. 11) – Warto zwrócić uwagę na wyjaśnienie dotyczące zarządzania ryzykiem w grupie kapitałowej. Jest to przykład rzetelnego opisu faktycznie istniejącej sytuacji w grupie (w przeciwieństwie do częstych przypadków zawierania ogólnych stwierdzeń w sprawozdaniach innych spółek, z których nie wynika jak faktycznie wygląda zarządzanie ryzykiem w ramach całej grupy).

Zarządzanie ryzykiem, w zależności od obszaru, którego dotyczy, jest ściśle zdefiniowane w politykach obowiązujących w Grupie Budimex. Polityki, które bezpośrednio dotyczą zarządzania ryzykiem to: „Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania” oraz „Polityka w zakresie kontroli zarządzania ryzykiem”.

„Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania” nie została formalnie przyjęta na poziomie Grupy, a jedynie w spółce dominującej Budimex SA. Jednak Polityka ma zastosowanie w spółkach zależnych, co jest monitorowane przez Budimex SA w ramach nadzoru właścicielskiego.

- V Sprawozdanie niefinansowe grupy kapitałowej PBG S.A. (tabela na str. 13–16) – Raport zawiera bardzo przejrzyste przedstawienie zagadnień dotyczących ryzyk (prezentacja obszaru z przypisanym ryzykiem oraz opisem ryzyka i zarządzania nim).

Sprawozdanie Zarządu PBG S.A. na temat informacji niefinansowych dla GK PBG – za 2017 rok

Poniżej przedstawione zostały istotne ryzyka, zidentyfikowane w Grupie PBG w poszczególnych obszarach, objętych raportem:

obszar	ryzyko	opis ryzyka i zarządzania ryzykiem
zarządczy	Ryzyko wycieku / upublicznienia danych osobowych klientów lub pracowników Grupy	<p>Grupa wdrożyła systemy bezpieczeństwa i na bieżąco podejmuje działania zmierzające do zminimalizowania ryzyka złamania zabezpieczeń systemów informatycznych i wycieku danych osobowych klientów lub pracowników Grupy. Zarządzanie ryzykiem opisane jest w dokumentach wewnętrznych służb IT RAFAKO, które świadczą usługi dla całej Grupy Kapitałowej:</p> <p>1) „Polityka bezpieczeństwa”; 2) „Proces zarządzania ryzykiem informatycznym”.</p> <p>Mechanizmy prewencyjne, uwzględniają takie ryzyka jak:</p> <p>A) Kradzież niezasyfrowanego sprzętu komputerowego: - poprzez szkolenia zwiększanie świadomości użytkowników; - poprzez wdrażanie systemu szyfrowania dysków zwiększenie poziomu bezpieczeństwa sprzętu; - poprzez zarządzanie uprawnieniami i stosowanie odpowiedniej polityki w zakresie systemu hasłowania - odpowiedni poziom zabezpieczeń sprzętu komputerowego.</p> <p>B) Atak cybernetyczny: - wdrożenie odpowiednich systemów informatycznych i działań takich jak np. firewall drugiej generacji (CheckPoint), system dostępu do stron internetowych (BlueCoat), odpowiednia organizacja logicznej struktury sieci komputerowej (obszar DMZ) - usługa zdalnego uwierzytelniania użytkowników (system Radius), system antywirusowy, filtr antyspamowy na serwerach pocztowych, lokalny firewall na laptopach, aktualizacja systemów operacyjnych; - poprzez szkolenia zwiększanie świadomości użytkowników.</p> <p>C) Przetwarzanie danych w chmurze: - unikanie w miarę możliwości przetwarzania danych w chmurze ze względu na posiadanie przez spółki z Grupy dedykowanego pomieszczenia DataCenter (serwerownia); - narzucanie administratorom chmur odpowiedniej polityki bezpieczeństwa, - szybka reakcja na zgłaszane incydenty.</p> <p>D) Działania pracowników wynikające z braku posiadania podstawowej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa IT: - poprzez szkolenia zwiększanie świadomości użytkowników.</p>

społeczny i pracowniczy	Ryzyko naruszania norm przez dostawców i podwykonawców	<p>Ze względu na rozmiar realizowanych przez spółki z Grupy kontraktów oraz aktywną współpracę z podwykonawcami i dostawcami istnieje ryzyko, że część dostawców może naruszać normy w zakresie BHP, ochrony praw człowieka, warunków pracy i płacy oraz norm środowiskowych, a także norm etycznych (w tym zakaz korupcji i łapownictwa). Grupa wymaga od swoich dostawców spełniania norm jakościowych, przestrzegania standardów ochrony środowiska oraz zasad Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP). W roku 2018 Grupa planuje wdrożyć dodatkowe wymogi dla dostawców w zakresie przestrzegania etyki biznesu, różnorodności, praw człowieka, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu. W Grupie została wdrożona Procedura Zakupowa, której celem jest zapewnienie, że zakupiony wyrób spełnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymagania jakościowe wyspecyfikowane przez zamawiającego; - wymagania środowiskowe i BHP określone standardach będących załącznikami do umów zakupowych. <p>Grupa współpracuje jedynie z dostawcami, którzy zostali poddani procedurze kwalifikacji oraz oceny, zgodnie z instrukcją doboru i oceny dostawców. Ponadto spółki z Grupy dokonują corocznej oceny dostawców. Pracownicy dostawców i podwykonawców na terenie budowy lub wykonujący prace na terenie firmy podlegają szkoleniu w zakresie zasad Zintegrowanego Systemu Zarządzania jakością, środowiskowego, BHP oraz ochrony.</p> <p>Klauzule odnoszące się do bezpieczeństwa i higieny pracy są powszechnie stosowane w umowach z kontrahentami, występują w ok. 82% umów zawartych przez spółki z Grupy z kontrahentami (w ujęciu wartościowym).</p>
	Ryzyko wypadków i chorób pracowników, naruszenia przepisów BHP i przepisów przeciwpożarowych	<p>Ryzyko związane z następstwami wypadków przy pracy i chorób zawodowych, które jest związane z sektorem działalności Grupy w branży budowlanej. Zarządzanie i minimalizacja ryzyka następuje poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szczegółowe procedury regulujące wykonywanie pracy, takie jak regulaminy pracy; - cykliczną analizę stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego; - przeglądy bieżące, kwartalne, roczne, celowane związane z bezpieczeństwem i higieną pracy na terenie spółek z Grupy; - szkolenia pracowników; - monitorowanie poziomu wskaźników związanych z wypadkowością. <p>Grupa w sposób stały zmierza do poprawy warunków pracy osób zatrudnionych w spółkach, m.in. do poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez modernizację pomieszczeń oraz dróg komunikacyjnych, jak i doskonalenie organizacji pracy za pomocą zakupu odpowiedniego sprzętu i urządzeń.</p>

- V Sprawozdanie niefinansowe Trakcja PRkil S.A. oraz sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Trakcja PRkil S.A. – w obu sprawozdaniach ryzyka zostały szeroko i starannie opisane. w odniesieniu do zarządzania ryzykiem warto zwrócić uwagę na opracowany i wdrożony w spółce syntetyczny raport: „Profil ryzyka”. Powstał on po przeanalizowaniu kilkunastu różnych źródeł informacji umożliwiających „identyfikację 28 ważnych ryzyk makro (całej firmy), dzieląc je na ryzyka strategiczne, finansowe i operacyjne. Każdemu ryzyku przypisano jedną osobę odpowiedzialną („właściciel” ryzyka). Następnie oceniono ryzyka makro według skali uwzględniającej połączone kryteria (prawdopodobieństwa i konsekwencji), otrzymując poziom tzw. ryzyka początkowego. Dalej każdemu ryzyku przypisano stosowane przez Spółkę mechanizmy kontrolne (czyli powtarzalne sposoby radzenia sobie z ryzykiem) i oceniono ich wpływ na ryzyko początkowe. w ten sposób otrzymano ocenę tzw. ryzyka pozostającego, w dużym stopniu niezależnego od działań Spółki.”(s.10). Kolejnym elementem

systemu zarządzania ryzykami makro jest Mapa Ryzyk, na której odznaczane są poszczególne ryzyka. Pozwala ona szybko ocenić, które ryzyka są krytyczne, które ważne, a które najmniej „groźne”. Następnie podano sposób zorganizowania zarządzania ryzykami makro (s.11) i ryzykami kontraktu budowlanego (s.12). Wprowadzono też 7-elementowy system kontroli wewnętrznej.

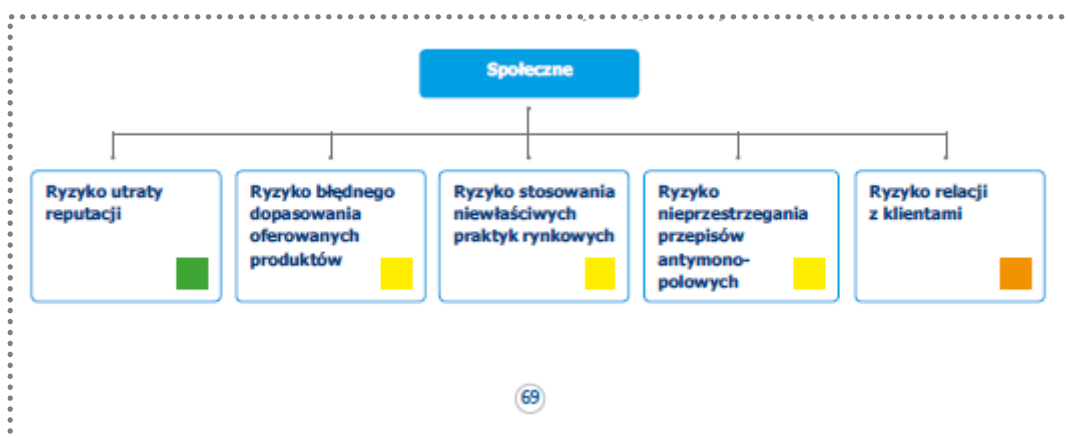
Zawarcie dodatkowo informacji o poziomie ujawnionych istotnych ryzyk:

Przykłady uwag krytycznych:

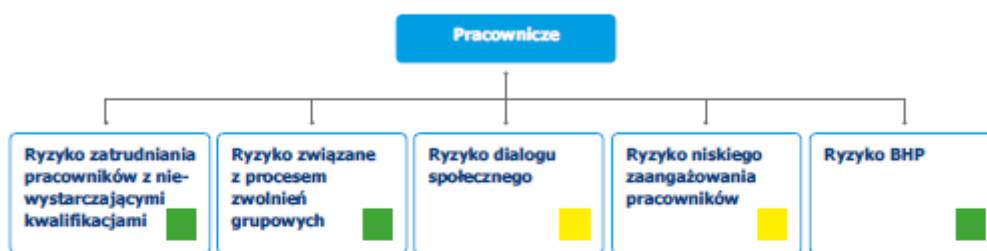
- ❌ Podano informację, że ryzyka są oceniane w skali 1–5 cyklicznie, ale nie podano aktualnych ocen poziomu tych ryzyk.
- ❌ W raporcie zawarto listę ryzyk zidentyfikowanych dla grupy. Ryzyka są raczej wyliczone, a brakuje pogłębionego ich opisu. Nie podano także informacji jak grupa podchodzi do identyfikowania ryzyk, ani czym mierzy i jak ocenia prawdopodobieństwo ich wystąpienia.
- ❌ Przy żadnym ujawnionym ryzyku jednostka nie oceniła jego poziomu.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✔ Łączne sprawozdanie niefinansowe PZU S.A. i Grupy kapitałowej PZU S.A. (str. 69–71) – w raporcie dla każdego zidentyfikowanego rodzaju ryzyka jego poziom został przedstawiony kolorami (poziom niski – zielony, poziom umiarkowany – żółty, itd.).

7.4 Ryzyka związane z poszanowaniem praw człowieka

PZU ogranicza ryzyko w obszarze poszanowania praw człowieka przede wszystkim w ramach:

- Implementacji procedur mających chronić pracowników przed niepożądanymi zjawiskami, takimi jak m.in. mobbing i dyskryminacja;

- Otwartej komunikacji o sposobach, w jaki osoby poszkodowane mogą otrzymać niezbędną pomoc oraz zachować dyskrecję / anonimowość;
- Szczegółowej weryfikacji zgłoszonych przypadków działań uznanych w PZU za niepożądane.

- V Łączne oświadczenie PFLEIDERER S.A. i Grupy Kapitałowej PFLEIDERER S.A. (str. 109) – Raport zawiera matrycę ryzyk wraz z oceną poziomu danego ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem – Identyfikacja ryzyk społecznych i ryzyk w zakresie ochrony środowiska

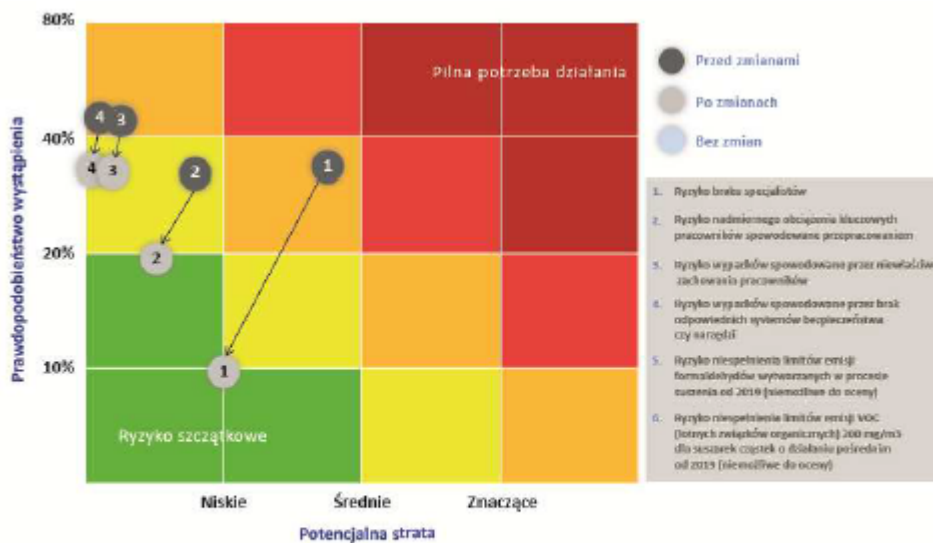
System zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Pfeiderer obejmuje wszystkie ryzyka, które mogą wynikać z procedury zarządzania i wdrażania procesów. Podstawowe cele zarządzania ryzykiem są następujące:

- Zapewnienia sukcesów Spółki w przyszłości
- Zapewnienie realizacji celów Spółki
- Zwiększanie wartości firmy w długiej perspektywie
- Optymalizacja kosztów ryzyka
- Identyfikacja ryzyka, które można zagrażać zasobom
- Identyfikacja ryzyk we wszystkich kategoriach

Pfeiderer stosuje dwutorowe podejście do zarządzania ryzykiem: z jednej strony system identyfikuje potencjalnie negatywne skutki natomiast z drugiej jest stosowany do identyfikacji szans, które mogą potencjalnie przynieść pozytywne zmiany. Pod koniec 2017 r. w całej Grupie Kapitałowej Pfeiderer zidentyfikowano 84 ryzyk i 10 szans.

Identyfikacja i ocena poszczególnych ryzyk i szans następuje na poziomie holdingu we współpracy z kierownikami działów i działami nadzorującymi. Właściciele ryzyk co miesiąc zgłaszają wszelkie istotne ryzyka i szanse (których wpływ negatywny lub pozytywny jest równy lub wyższy niż 100 000 EUR). Zarządzający Ryzykiem monitoruje i zarządza pomiarami całego portfela. Raport nt. ryzyka jest przekazywany kwartalnie Zarządowi oraz Komitetowi ds. Zgodności. Rada Nadzorcza jest informowana o zidentyfikowanych ryzykach i szansach przynajmniej raz do roku.

Poniższa macierz przedstawia zarys ogólny zidentyfikowanych głównych ryzyk społecznych i ryzyk z zakresu ochrony środowiska w Grupie Kapitałowej Pfeiderer wraz z wielkością wynikającą z nich potencjalnej straty oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Wszystkie prezentowane ryzyka są analizowane i poddawane ponownemu pomiarowi, dzięki czemu ogranicza się wstępnie oszacowane parametry materializacji tych ryzyk.

Ryzyka społeczne

W związku ze zmianami demograficznymi Pfeiderer jest narażony na potencjalne ryzyko braku specjalistów (1). Wynika to m.in. z: wysokiego średniego wieku pracowników, szczególnie w obszarze produkcji w całej Grupie Kapitałowej. Ponadto,

8) POWIĄZANIA ZE SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym (w przypadku, gdy istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami zawartymi w oświadczeniu/sprawozdaniu niefinansowym) odniesień do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym oraz dodatkowych wyjaśnień dotyczących tych kwot (art. 49b ust. 4 UoR).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- TAK – w **29 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym
- NIE – w **87 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła odniesień do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym

Przykłady uwag krytycznych:

- ❌ Pokazano wybrane dane ze sprawozdania finansowego, ale brakuje wyjaśnień i powiązań z informacjami niefinansowymi.
- ❌ Podano kwoty składki na PFRON oraz kwoty darowizn i wydatków na sponsoring. Jednakże nie powiązано ich ze sprawozdaniem finansowym.
- ❌ W oświadczeniu niefinansowym podane są dane finansowe, które pochodzą prawdopodobnie ze sprawozdania finansowego. Nie przedstawiono jednak odniesień tych kwot do sprawozdania finansowego, ani powiązania z innymi informacjami niefinansowymi zawartymi w tym oświadczeniu.
- ❌ Zaprezentowano dane ze sprawozdania finansowego w pozycji „wybrane dane finansowe”, jednakże nie zaprezentowano ich w powiązaniu z konkretnymi zagadnieniami przedstawionymi w oświadczeniu niefinansowym.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✅ Łączne sprawozdanie niefinansowe VISTULA S.A. i Grupy Kapitałowej VISTULA S.A. (str. 13) – w sprawozdaniu przedstawiono wzrost liczby salonów sprzedaży i korelujące z tym zwiększenie przychodów oraz zysku netto za lata 2015 do 2017.

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mercator S.A. (str. 24) – w obszarze społecznym w kwestii korzystania z pomocy publicznej i zleceń publicznych przedstawiono informację nawiązującą do procentowej ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży usług, produktów, towarów i materiałów. Można to uznać za przykład dobrej praktyki.

Wskaźnik Spółki wchodzące w skład Grupy uzyskują przychody pochodzące z zamówień publicznych.
S.1.2. Zamówienia publiczne są realizowane w Polsce, w Rumunii i na Węgrzech. Spółki pozyskują zamówienia publiczne od 1999 roku. Są to zamówienia publiczne na dostawy, które realizowane są we własnym zakresie, bez udziału podwykonawców. Głównym odbiorcą są placówki służby zdrowia finansowane ze środków publicznych.

Przychody Grupy pochodzące z zamówień publicznych to 79 553 tys. zł co stanowi około 26,5% ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży usług, produktów, towarów i materiałów uzyskanych przez Grupę w 2017 roku.

9) MOŻLIWOŚĆ POMINIĘCIA INFORMACJI

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym (w przypadku skorzystania z możliwości pominięcia informacji w wyjątkowych przypadkach) informacji o skorzystaniu z takiej opcji (z art. 49b ust.7 UoR).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- TAK – w **0 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka poinformowała o skorzystaniu z opcji pominięcia informacji w wyjątkowych przypadkach na podstawie art. 49 ust. 7 UoR
- NIE – w **116 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła informacji o skorzystaniu z ww. opcji, co może oznaczać, że albo nie skorzystała z opcji pominięcia informacji albo, że pominęła jakąś informację wymaganą ustawą, ale nie poinformowała o tym w raporcie niefinansowym

W ramach analizy nie było możliwe stwierdzenie, czy w którymś raporcie niefinansowym faktycznie pominięto informację, ale o tym nie poinformowano, ponieważ aby to stwierdzić to raport niefinansowy musiałby zostać poddany szczegółowej weryfikacji wraz z weryfikacją szeregu innych dokumentów i procedur związanych z raportowanymi zagadnieniami – więc w analizie opierano się wyłącznie na treści danego raportu.

Przykład dobrej praktyki, w kwestii informacji o niepominięciu żadnej istotnej kwestii, choć ustawa takiej deklaracji nie wymaga (w zakresie informacji o pominięciu nie ma przykładu dobrej praktyki, gdyż w analizowanych raportach nie było przypadku skorzystania przez jednostkę/grupę z takiej możliwości).

- Łączne oświadczenie ZUE S.A. i Grupy kapitałowej ZUE S.A. – Emitent nie informuje o pominięciu wrażliwych informacji niefinansowych. Co więcej oświadczył (str. 63), że „w oświadczeniu na temat informacji niefinansowych nie pominięto informacji, które mogłyby mieć istotny wpływ na rzetelność opisu wpływu Jednostki Dominującej oraz Grupy ZUE na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji.”.

10) INFORMACJA o ZASTOSOWANYCH STANDARDACH, ZASADACH, WYTYCZNYCH

UoR zobowiązuje do zawarcia w raporcie niefinansowym informacji o tym z jakich standardów lub zasad skorzystała jednostka przy sporządzaniu raportu (art. 49b ust. 8 UoR).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- TAK – w **109 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o tym, z jakich standardów lub zasad skorzystała przy sporządzaniu raportu niefinansowego
- NIE – w **7 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie przedstawiła informacji o tym, z jakich standardów lub zasad skorzystała przy sporządzaniu raportu niefinansowego (uwaga: nie zawarto nawet informacji, że jednostka zastosowała własne zasady).

Statystyka dotycząca zastosowanych standardów (w przypadku skorzystania przez spółkę równocześnie np. z GRI Standards i SIN raport niefinansowy przypisywano do obu tych standardów, natomiast w przypadku informacji, że jednostka kierowała się „własnymi zasadami inspirowanymi SIN i/lub GRI” raport przypisywano do „własnych zasad”):

- **GRI wersja G.4** – w **47 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o skorzystaniu z tego standardu
- **SIN** – w **25 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o skorzystaniu z tego standardu

- **własne zasady** – w **24 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o zastosowaniu własnych zasad (w tym w 13 kartach zaznaczono, że inspirowano się np. GRI, SIN, Wytycznymi KE, zastosowano jeden z aneksów do SIN)– **GRI Standards** (najnowsza wersja zastępująca dotychczasową G.4) – w **16 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o skorzystaniu z tego standardu
- **inne wytyczne** – w **5 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka przedstawiła informację o skorzystaniu z innych wytycznych (m.in. norma ISO 26000, suplementy sektorowe GRI G4 w zakresie odnoszącym się do górnictwa)

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ Brakuje informacji o tym, według jakich zasad sporządzono oświadczenie niefinansowe grupy. Zawarto jedynie informację, że obejmuje ono wybrane wskaźniki własne oparte na strategii spółki i podlegające okresowemu monitorowaniu, raportowaniu i korygowaniu w procesie zarządzania.
- ✘ Nie przedstawiono informacji o zastosowanych zasadach, a jedynie informację o wdrożeniu kompleksowego systemu raportowania wyników i że w tym celu wybrano GRI. Natomiast w całym oświadczeniu niefinansowym nie podano dalszych odniesień do GRI i nie ma prawie żadnych wskaźników mimo, że spółka podkreśla swoje wieloletnie raportowanie kwestii zrównoważonego rozwoju.
- ✘ Sporządzający niestety nie dopełnił obowiązku informacyjnego i nie wskazał żadnej informacji, nawet o zastosowaniu własnych zasad. Tymczasem sam raport można uznać za dość dobry informacyjnie i być może sporządzający wsparł się jednak przynajmniej częściowo jakimś standardem, (prawdopodobnie SIN-em).
- ✘ Brakuje informacji o wybranych zasadach. Być może zastosowano własne zasady, ale nie zawarto żadnej wzmianki o tym w całym sprawozdaniu niefinansowym.

Przykłady wątpliwości ekspertów mimo podania informacji o zastosowanych zasadach/standardach itp.

- W raporcie wskazano, że zastosowano wskaźniki niefinansowe stosowane przez jednostkę i grupę oraz, że posłużono się metodologią GRI, w oparciu o którą jednostka i grupa od wielu lat przygotowuje raporty niefinansowe. Jednakże nie podano szczegółów (która wersja

metodologii/standardu). w raporcie ujęto kilka wskaźników, jednakże nie podano bezpośredniego odniesienia do standardu GRI.

- Użyte sformułowanie nie jest jednoznaczne. Padło stwierdzenie, że sprawozdanie zostało opracowane według wytycznych GRI oraz wskaźników GRI G4, ale nie jest ono w pełni zgodne z modelem. Nie podano bowiem informacji o tym, w których aspektach lub obszarach spółka odeszła od wytycznych zawartych w GRI.
- Z kontekstu wynika, że zastosowano własne zasady z wykorzystaniem GRI przy informacjach o wskaźnikach i ich poziomie (ale nie podano, którą wersję GRI zastosowano). Natomiast brakuje jednoznacznego stwierdzenia, że zastosowano własne zasady – zawarto jedynie wzmiankę o wskaźnikach GRI za lata 2016 i 2017.
- Z analizy raportu wynika, że zastosowano GRI G4, choć podano tylko informację, że sprawozdanie niefinansowe zostało sporządzone na podstawie GRI bez wskazania ich wersji. Natomiast podano wskaźniki GRI G4.
- Podano informację o sporządzeniu sprawozdania według własnych zasad z uwzględnieniem SIN, choć opis niektórych wskaźników wskazywałby, że są to wskaźniki GRI.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✓ Łączne sprawozdanie niefinansowe ENERGA S.A. i Grupy Kapitałowej ENERGA S.A. (str. 43)

1.7. Raport jako narzędzie dialogu z naszymi interesariuszami

Raport „Nasza odpowiedzialność 2017” wydawany jest w cyklu rocznym. To siódma w historii Grupy Energa publikacja podsumowująca działania z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu. Poprzedni raport został opublikowany w kwietniu 2017 roku. Raport został przygotowany w oparciu o wytyczne Global Reporting Initiative G4.0. na poziomie CORE (z uwzględnieniem wskaźników wchodzących w skład suplementu dla podmiotów z sektora energetycznego) i zawiera informacje dotyczące ujawniania danych niefinansowych wymaganych przez:

- dyrektywę 2014/95/UE zmieniającą dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże spółki oraz grupy, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 15 listopada 2014 roku;
- Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 ze zm.).

Tegoroczny dokument obejmuje dane za cały rok kalendarzowy 2017 wszystkich spółek Grupy Energa. Nie zanotowano znaczących zmian dotyczących zasięgu lub zastosowanych metod pomiaru.

- ❖ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej ALUMETAL S.A. (str. 29) – w raporcie zawarto jednoznaczne stwierdzenie sporządzenia go w oparciu o własne zasady i kierowanie się dodatkowymi wytycznymi.

GRUPA KAPITAŁOWA ALUMETAL S.A.
Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ALUMETAL S.A. za rok 2017

III. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych

Niniejsze „Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej ALUMETAL S.A.” (dalej: Oświadczenie) obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Grupy Kapitałowej ALUMETAL S.A. za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku i zostało sporządzone o własne zasady w oparciu o m.in. treść Komunikatu Komisji Europejskiej z dnia 5 lipca 2017 roku – *Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych* (metodyka sprawozdawczości niefinansowej) 2017/C 215/01 oraz przepisy Ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Wybór i opis polityk, a także zaprezentowanych w Oświadczeniu wskaźników efektywności został dokonany w oparciu o kryterium istotności, przy uwzględnieniu czynników wewnętrznych i zewnętrznych dotyczących działalności Grupy Alumetal. Głównymi czynnikami branżowymi pod uwagę w trakcie oceny istotności były: przemysł, w którym działa Grupa, jej profil działalności, otoczenie rynkowe, zakres oddziaływania na społeczność lokalną i środowisko naturalne, a także oczekiwania zidentyfikowanych interesariuszy. Dane przedstawione w Oświadczeniu będą weryfikowane i aktualizowane w rocznych okresach sprawozdawczych i regularnie publikowane wraz z raportami rocznymi za kolejne lata obrotowe.

- ▼ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej CIECH S.A. (str. 53) – Raport zawiera informacje o wybranym standardzie, a na kolejnych stronach przedstawiono indeks treści GRI Standards oraz tabelę zgodności z UoR.

6. O RAPORCIE

6.1 Podejście do raportowania.

Raport niefinansowy Grupy CIECH za 2017 rok (01.01.2017 – 31.12.2017) powstał zgodnie z międzynarodowym standardem raportowania niefinansowego Global Reporting Initiative, w opcji Core. Jest to pierwszy raport niefinansowy Grupy CIECH, który w sposób kompleksowy prezentuje nasze oddziaływanie na kwestie społeczne, pracownicze i środowisko naturalne.

Tematy raportowania niefinansowego zostały zdefiniowane zgodnie z zasadami międzynarodowego standardu Global Reporting Initiative – GRI Standards. W celu poznania perspektywy naszych kluczowych interesariuszy na ujawnienie informacji niefinansowych przez Grupę CIECH, przeprowadziliśmy badanie ankietowe wśród inwestorów polskich i zagranicznych.

Kluczowe aspekty raportowania w Grupie CIECH:

1. Jakość produktów.
2. Zgodność działalności z prawem.
3. Kwestie klimatyczne i związane z nimi emisje do powietrza.
4. Bezpieczna produkcja.
5. Satysfakcja klientów.
6. Oddziaływanie środowiskowe związane z zużyciem surowców.
7. Oddziaływanie środowiskowe związane ze zużyciem energii.
8. Praktyki zakupowe.

Raport nie był zewnętrznie weryfikowany.

❶ Oświadczenie niefinansowe RADPOL S.A. (str.20–21)

30. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych za rok 2017

Niniejsze oświadczenie, sporządzone zgodnie ze Standardem Informacji Niefinansowych, obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Radpol S.A. z siedzibą w Człuchowie (dalej: „Spółka”) za okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku i stanowi integralną część Sprawozdania z działalności Zarządu Radpol S.A. Oświadczenie zostało przygotowane zgodnie z art. 49b Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku z późniejszymi zmianami, która implementuje wytyczne Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 roku w zakresie ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności.

20

Niniejsze oświadczenie jest pierwszym raportem na temat informacji niefinansowych publikowanym przez Spółkę.

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe Zamet S.A. i Grupy kapitałowej Zamet S.A. (str. 2) – Sprawozdanie zawiera jednoznaczną informację o zastosowaniu własnej metodyki (własnych zasad), z podkreśleniem zbieżności w niektórych aspektach do wytycznych zawartych w SIN.

Wprowadzenie.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy sprawozdania.

Niniejsze sprawozdanie na temat informacji niefinansowych dotyczy Spółki Zamet S.A. oraz Grupy Kapitałowej Zamet. Sprawozdaniem objęty jest rok 2017, obejmujący okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. Jest to pierwszy raport na temat informacji niefinansowych publikowany przez Spółkę Zamet oraz Grupę Kapitałową Zamet.

Niniejsze sprawozdanie Spółki i Grupy Zamet, zostało sporządzone według wewnętrznej metodyki raportowania danych o charakterze niefinansowym, uwzględniającej specyfikę działalności Spółki i Grupy Zamet. Metodyka ta w niektórych aspektach jest zbliżona do Standardu Informacji Niefinansowych, będącego regulacją środowiskową, której opracowanie było koordynowane przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych oraz Fundację Standardów Raportowania (dalej: „SIN”).

Sprawozdanie zostało sporządzone przy uwzględnieniu obowiązków ustawowych, wynikających z nowelizacji Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, która została wprowadzona w transpozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku. Ponadto, sprawozdanie ma na celu zaprezentowanie interesariuszom działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej w sferze społecznej, pracowniczej, poszanowania praw człowieka, środowiska naturalnego oraz przeciwdziałania korupcji. Celem raportu jest także przedstawienie obrazu strategicznego podejścia Zarządu do zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej.

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Asseco Poland S.A. (str. 3) – Przedstawiono informacje o zastosowaniu własnych zasad z wykorzystaniem innych krajowych i międzynarodowych wytycznych. Dodatkowo jako dobrą praktykę można wskazać opisanie kryterium istotności przy sporządzaniu raportu.

za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku. Oświadczenie zostało sporządzone w oparciu o własne zasady, uwzględniające przepisy Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, wytyczne Komisji Europejskiej, dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych oraz krajowe Standardy Informacji Niefinansowych (SIN) i międzynarodowe wytyczne Global Reporting Initiative (GRI).

Wybór i opis polityk, a także zaprezentowanych w oświadczeniu wskaźników efektywności został dokonany w oparciu o kryterium istotności, przy uwzględnieniu czynników wewnętrznych i zewnętrznych, dotyczących działalności Spółki. Głównymi czynnikami branżowymi pod uwagę w trakcie oceny istotności były:

- branża, w której działa Spółka,
- jej profil działalności oraz otoczenie rynkowe,
- zakres oddziaływania na społeczność lokalną i środowisko naturalne,
- oczekiwania interesariuszy.

Dane przedstawione w oświadczeniu będą weryfikowane i aktualizowane w rocznych okresach sprawozdawczych i regularnie publikowane wraz z raportami za kolejne lata obrotowe.

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. (str. 3) – w sprawozdaniu podano podstawę prawną oraz informację o zastosowaniu SIN. Za dobrą praktykę można też uznać wyjaśnienie dotyczące objęcia zagranicznego oddziału jednostki dominującej tym sprawozdaniem.

*SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH
GRUPY KAPITAŁOWEJ MERCATOR MEDICAL S.A.*

ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

1. WSTĘP

Niniejsze Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone zostało na podstawie art. 55 ust. 2c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 poz. 395 z późn. zm.). Sprawozdanie zostało sporządzone z wykorzystaniem Standardu Informacji Niefinansowych (SIN) wydanym przez Fundację Standardów Raportowania i obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. za okres od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdaniem na temat informacji niefinansowej objęte zostały wszystkie, prowadzące działalność, spółki należące do Grupy Kapitałowej („Grupa”). Podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej Mercator Medical jest Mercator Medical S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Jednostka Dominująca”) z siedzibą w Krakowie, przy ulicy H. Modrzejewskiej 30.

W 2017 roku Jednostka Dominująca prowadziła działalność również poprzez oddział zlokalizowany na Węgrzech, w związku z tym niniejszym sprawozdaniem objęty został także oddział.

Rozdział 2 – Analiza innych kwestii, które nie wynikają bezpośrednio z wymogów ustawowych, a mogą stanowić przykład tzw. dobrych praktyk

1) WSKAZANIE DOKUMENTÓW TWORZĄCYCH PODSTAWĘ DANEJ POLITYKI

W trakcie analizy weryfikowano czy przy opisie polityki w danym obszarze zagadnień jednostka wskazała także na dokumenty, które tworzą podstawę tej polityki (np. dokument zawierający przyjętą strategię, regulamin, kodeks etyki, itp.).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- **w obszarze społecznym:**
  - **TAK** – w **64 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
  - **NIE** – w **52 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
- **w obszarze pracowniczym:**
  - **TAK** – w **97 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
  - **NIE** – w **19 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - **TAK** – w **77 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
  - **NIE** – w **39 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**

- TAK – w **75 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
- NIE – w **41 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **88 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki
  - NIE – w **28 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała na dokument/dokumenty tworzące podstawę tej polityki

Należy wskazać, że w wielu raportach nie wymieniono żadnych dokumentów. Najlepiej sytuacja wygląda w obszarze pracowniczym oraz przeciwdziałania korupcji. w obszarze pracowniczym z reguły przedstawiano szereg dokumentów wewnętrznych potwierdzających stosowaną politykę, m.in. regulamin pracy, regulamin wynagradzania, regulamin BHP. w obszarze przeciwdziałania korupcji najczęściej wymienianym dokumentem w analizowanych raportach niefinansowych był Kodeks etyki i w wielu przypadkach był on dodatkowo przywoływany także w obszarze ochrony praw człowieka.

Dodatkowo rzadko podawano linki do elektronicznych wersji dokumentów, na które powoływała się jednostka. Rzadko także zdarzało się, by spółki – poza podaniem nazwy dokumentów – opisywały te dokumenty choćby w skrótowy sposób. Za przykład dobrej praktyki można uznać przytoczenie np. głównych zasad zawartych w Kodeksie etyki spółki/całej grupy.

Przykłady uwag krytycznych:

- ❌ W sprawozdaniu wskazano na cytaty z danej polityki, ale nie podano nazwy dokumentu.
- ❌ Spółka używała często informacji, że posiada np. „spisaną politykę dotyczącą ...”, bez wskazania jednakże np. linku do opublikowanej polityki na stronie internetowej lub do wyczerpującego opisu takiej polityki.
- ❌ W raporcie zawarto stwierdzenie, że zarządy spółek w grupie zwracają szczególną uwagę na kwestie związane z prawami człowieka, ale nie wskazano żadnego dokumentu przyjętego przez grupę w tym obszarze.

- ✘ W obszarze środowiska naturalnego grupa ma bardzo konkretną politykę i cele – brakuje tylko wskazania chociaż jednego dokumentu, który by to uwiarygadniał.
- ✘ W raporcie występują błędy w powoływaniu się na dokumenty międzynarodowe, np. „Konwencja Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka” zamiast „Powszechna Deklaracja Praw Człowieka”. Ponadto jednostka myli tę deklarację z wytycznymi Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz z zasadami UN Global Compact (są to jedne z międzynarodowych standardów CSR, zawierające dwie zasady odnoszące się do praw człowieka).

Przykłady dobrych praktyk:

- ✔ **W obszarze społecznym** najczęściej powoływano się na następujące dokumenty (przykłady są zaczerpnięte z różnych raportów niefinansowych):
  - Polityka Zarządzania Reklamacjami
  - Polityka Wdrażania Nowych Produktów
  - Zasady Udzielenia zamówień na zakup towarów i usług
  - Polityka zarządzania ofertą produktów bankowych i ubezpieczeniowych (w przypadku instytucji finansowych i ubezpieczeniowych)
  - Procedura systemu kontroli wewnętrznej
  - Zasady obsługi klienta w placówkach grupy
  - Statut Fundacji (w przypadku gdy działania społeczne są też realizowane poprzez powołaną do tego fundację)
  - Kodeks dobrych praktyk inwestorów instytucjonalnych (w przypadku TFI)
  - Polityka zakupowa
  - Strategia spółki/grupy na lata (...) / Strategia społecznej odpowiedzialności /Strategia Zrównoważonego Rozwoju/ Zintegrowany system zarządzania (taki kompleksowy dokument często jest przywoływany w wielu obszarach)
  - Polityka Postępowania dla Partnerów Biznesowych
  - System zarządzania jakością PN-EN ISO 9001:2015
  - Karta społeczna
  - Polityka sponsoringowa
  - Program stypendialny (finansowany z Funduszu Celowego Darowizn)

- Kodeks marketingowy/ Kodeks Odpowiedzialnego Marketingu grupy
- Polityka dotycząca wpłat na cele polityczne i dotacji na cele charytatywne
- Polityka Postępowania międzynarodowej sieci organizacji ECPAT w zakresie zwalczania zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży w turystyce

❶ **W obszarze pracowniczym** najczęściej powoływano się na następujące dokumenty (przykłady są zaczerpnięte z różnych raportów niefinansowych):

- Regulamin pracy
- Regulamin BHP
- Zasady odpowiedzialnego pracodawcy
- Procedura rekrutacji zewnętrznej i wewnętrznej
- Kodeks dobrych praktyk w rekrutacji
- Polityka wynagradzania
- Regulamin premiowania
- Polityka wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze
- Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych
- Polityka różnorodności w odniesieniu do członków organów spółki
- Polityka doboru kandydatów do pełnienia funkcji członka zarządu
- Polityka dotycząca równości płci
- Polityka Antymobbingowa
- Polityka zasobów ludzkich grupy
- Program „Inwestujemy w najlepszych”
- Kodeks lidera
- Zasady planowania i organizowania działań rozwojowych dla pracowników/Procedura organizacji szkoleń i podnoszenia kwalifikacji przez pracowników
- Wewnętrzna polityka mediacyjna
- Polityka zgodności /Compliance

- Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy
- Polityka międzynarodowej mobilności (w przypadku grupy kapitałowej działającej w różnych krajach)
- dokument międzynarodowy: konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy,
- ISO 26000
- Procedura Identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego
- Procedura monitorowania BHP
- Karta Różnorodności – grupa jest sygnatariuszem Karty
- Regulamin oceny i rozwoju

❶ **W obszarze środowiska naturalnego** najczęściej powoływano się na następujące dokumenty (przykłady są zaczerpnięte z różnych raportów niefinansowych):

- Polityka środowiskowa/Polityka ochrony środowiska
- Model działalności ekologicznej
- Polityka w sprawie optymalizacji zużycia energii w spółce/grupie
- Polityka ryzyka kredytowego (dokument tego rodzaju był wymieniany w przypadku niektórych raportów instytucji finansowych)
- Polityka energetyczna
- norma PN-EN ISO 14001:2004
- ISO 26000
- Polityka flotowa
- Program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas
- Audyt energetyczny 2017 spółki/grupy
- Pozwolenie zintegrowane (podstawowy dokument regulujący środowiskowe efekty działalności, wydany w marcu 2017 roku – określa dopuszczalne ramy oddziaływania Spółki na środowisko)

❷ **W obszarze praw człowieka** najczęściej powoływano się na następujące dokumenty (przykłady są zaczerpnięte z różnych raportów niefinansowych):

- Kodeks Etyki
- Wytyczne rozpatrywania skarg i zażaleń związanych z nieprzestrzeganiem Kodeksu etyki
- Polityka poszanowania praw człowieka
- Polityka zgłaszania naruszeń (whistleblowing)
- Polityka antymobbingowa
- Kodeks postępowania grupy
- Zasady nadawania upoważnień do przetwarzania danych osobowych oraz upoważnień do dostępu do informacji (banku)
- dokumenty międzynarodowe: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Międzynarodowa Karta Praw Człowieka,
- ISO 26000
- Księga wartości organizacyjnych grupy

▼ **W obszarze przeciwdziałania korupcji** najczęściej powoływano się na następujące dokumenty (przykłady są zaczerpnięte z różnych raportów niefinansowych):

- Polityka przeciwdziałania korupcji
- Polityka (anonimowego) zgłaszania naruszeń (whistleblowing)
- Kodeks Etyki
- Wytyczne ws. przyjmowania i dawania upominków
- Polityka przeciwdziałania konfliktowi interesów/Polityka zarządzania konfliktami interesów
- Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016
- Standardy współpracy wewnętrznej
- Zasady wykrywania i przeciwdziałania nadużyciom na szkodę spółki/grupy
- Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego (rekomendowany przez Komisję Nadzoru Finansowego)
- Polityka zakupowa
- Polityka/Regulamin przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (w przypadku instytucji finansowych)
- Polityka należytej staranności
- Instrukcja Antykorupcyjna

- Klauzule CSR (w tym antykorupcyjna)
- Regulamin Wyboru Dostawców
- Regulamin audytu wewnętrznego
- ISO 26000
- Polityka ochrony interesów grupy
- Polityka dotycząca uczciwej konkurencji

2) WSKAZANIE CELU DANEJ POLITYKI ORAZ DZIAŁAŃ

W trakcie analizy weryfikowano czy przy opisie polityki w obszarach społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji jednostka wskazała cele danej polityki za raportowany rok i na przyszłe najbliższe lata oraz jakimi działaniami zamierza je osiągnąć. Ponadto sprawdzano, czy wskazane cele są rzeczywiście indywidualną strategią jednostki (a nie tylko stwierdzeniem, że jednostka np. zmierza przestrzegać przepisów w zakresie ochrony środowiska).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

A) wskazanie celu/celów polityki

- **w obszarze społecznym:**
  - TAK – w **70 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała cele polityki
  - NIE – w **46 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała celów polityki
- **w obszarze pracowniczym:**
  - TAK – w **74 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała cele polityki
  - NIE – w **42 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała celów polityki
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **77 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała cele polityki

- NIE – w **39 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała celów polityki
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **55 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała cele polityki
  - NIE – w **61 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała celów polityki
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **63 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała cele polityki
  - NIE – w **53 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała celów polityki

B) wskazanie działań dla osiągnięcia celów

- **w obszarze społecznym:**
  - TAK – w **80 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała działania
  - NIE – w **36 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała działań
- **w obszarze pracowniczym:**
  - TAK – w **89 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała działania
  - NIE – w **27 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała działań
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **84 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała działania
  - NIE – w **32 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała działań
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **67 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała działania
  - NIE – w **49 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała działań
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**

- TAK – w **71 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała działania
- NIE – w **45 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała działań

C) kwestia, czy wskazane cele są indywidualne, tj. na przykład specyficzne dla charakteru działalności jednostki/grupy kapitałowej [odpowiedzi na to pytanie w dużej mierze zależały od oceny dokonanej przez danego eksperta]

- **w obszarze społecznym:**
  - TAK – w **48 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała indywidualne cele
  - NIE – w **68 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała indywidualnych celów
- **w obszarze pracowniczym:**
  - TAK – w **48 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała indywidualne cele
  - NIE – w **68 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała indywidualnych celów
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **51 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała indywidualne cele
  - NIE – w **65 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała indywidualnych celów
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **30 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała indywidualne cele
  - NIE – w **86 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała indywidualnych celów
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **29 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka wskazała indywidualne cele
  - NIE – w **87 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie wskazała indywidualnych celów

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ W raporcie podano różne działania związane z ochroną środowiska, ale bez powiązania ich z konkretnymi celami. Brakuje także opisu polityki w tym obszarze, choć jednostka prowadzi działalność o intensywnym wpływie bezpośrednim i pośrednim na środowisko.
- ✘ W sprawozdaniu niefinansowym grupy podano działania w obszarze środowiskowym, ale tylko dla kilku spółek z grupy. Brakuje informacji dlaczego opis dotyczy tylko kilku spółek z grupy.
- ✘ Informacje za 2017 r. pokazują raczej skalę działań, brakuje natomiast odniesień do celów jakie były zamierzone na raportowany rok w obszarze społecznym. Nie podano także informacji o celach na przyszłe okresy.
- ✘ W raporcie podano cel indywidualny w obszarze społecznym (tj. aktywizacja bezrobotnych w powiecie, w którym działa jednostka). Niemniej należy zauważyć, że pomimo podania indywidualnego celu, który można zaklasyfikować do celów w obszarze społecznym, raport nie zawiera opisu polityki w tym obszarze. Może to potwierdzać, że część raportów zawiera opisy celów, działań oraz wskaźniki, lecz nie ma w nich jednoznacznego stwierdzenia, że jednostka lub grupa ma określoną politykę w danym obszarze i jakie są główne założenia tej polityki.

Przykłady dobrych praktyk: informacje o celach (indywidualnych) oraz działaniach

- **w obszarze społecznym**

- ✓ Sprawozdanie niefinansowe Banku BGŻ BNP Paribas S.A. oraz Grupy Kapitałowej BGŻ BNP Paribas S.A. (str. 21–27) – Raport zawiera dość szeroki opis działań i inicjatyw.

4.3. Zaangażowanie na rzecz społeczności lokalnych

W 2017 roku Bank realizował projekty sponsoringowe i programy o charakterze inwestycji społecznych wspierające kompetencje otoczenia, w którym funkcjonuje instytucja.

Wspierajmy sąsiedzki biznes

Wspierajmy Sąsiedzki Biznes to ogólnopolska kampania skierowana głównie do segmentu małych przedsiębiorstw oraz konsumentów zainicjowana w 2016 roku. Kampania ma charakter akcji społecznej zachęcającej do korzystania z produktów i usług lokalnych firm oraz promującej ideę ważności sąsiedzkiego biznesu w lokalnych społecznościach. W ramach akcji została uaktywniona dedykowana do kampanii strona internetowa www.sasiedzkibiznes.pl, na której zarówno firmy, jak i konsumenci mogli pozyskać informacje o samej akcji oraz korzyściach płynących z udziału w przedsięwzięciu, a także zgłosić swój udział. Druga edycja kampanii została przeprowadzona w maju 2017 r. Wzięło w niej udział blisko 6600 lokalnych firm w ponad 1500 miejscowościach w całej Polsce. Punktem kulminacyjnym był Tydzień Sąsiedzkiego Biznesu zorganizowany w przeddzień Europejskiego Dnia Sąsiada, 29 maja 2017 r. Ambasadorem akcji został Robert Maktowicz. Ponadto w ramach działań skierowanych do segmentu małych przedsiębiorstw, w czerwcu 2017 roku Bank zorganizował cykl bezpłatnych szkoleń dla przedsiębiorców pod nazwą Akademię Sąsiedzkiego Biznesu, które odbyły się w 18 miastach w Polsce. Warsztaty przeprowadzili eksperci Internetowych Rewolucji z Google oraz firmy doradczej Sprawny Marketing. Tematem wiodącym szkoleń były sposoby promowania własnego biznesu w Internecie.

W dwóch edycjach kampanii wzięło udział łącznie 14 100 lokalnych firm z ponad 1 500 miejscowości oraz odbyło się blisko 30 edukacyjnych spotkań dla przedsiębiorców.

Akcja Wspierajmy Sąsiedzki Biznes oraz Akademię Sąsiedzkiego Biznesu są częścią długoterminowej strategii Banku w segmencie Małych Przedsiębiorstw, zgodnie z którą Bank jest bliskim partnerem lokalnych firm i wspiera je w rozwoju biznesu.

- ✓ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (str. 90–92) – w raporcie dość szczegółowo opisano konkretne działania w obszarze społecznym.

- w obszarze pracowniczym

- v Sprawozdanie niefinansowe Grupy kapitałowej NEWAG S.A. (str. 35) – w obszarze pracowniczym wskazano konkretny cel, a co więcej także cel na kolejny 2018 rok.

3.4 Bezpieczny pracodawca

CEL: Produkujemy bezpieczne pojazdy w bezpieczny sposób.

Zgodnie z polityką bezpieczeństwa NEWAG realizowane są odpowiednie zadania we wszystkich obszarach działania Spółki, prowadzące do obniżenia poziomu wskaźników wypadkowości.

Celem NEWAG jest obniżenie liczby wypadków pracowników i podwykonawców przy pracy oraz utrzymanie liczby pożarów i awarii przemysłowych na poziomie zerowym. W ciągu ostatnich trzech lat (2015-2017) odnotowano bardzo znaczący spadek wypadkowości. Liczba wypadków przy pracy w 2017 roku w stosunku do 2015 roku zmniejszyła się dziesięciokrotnie, a w 2016 roku czterokrotnie.

Wskaźnik wypadkowości - liczba wypadków przy pracy skutkujących zwolnieniem lekarskim pracowników Spółki w danym roku * 1000000/liczba roboczogodzin w tym okresie.

Wskaźnik	2017	2016
Wskaźnik wypadkowości	1,49	5,55

Od 2016 roku liczba wypadków w poszczególnych kwartałach malała, a w drugim kwartale 2017 r. wyniosła zero. Wszystkie wypadki w 2017 r. należały do kategorii wypadków lekkich. Najczęstsze przyczyny wypadków związane były z pieszym poruszaniem się oraz pracami transportowymi. Wśród poszkodowanych nie odnotowano kobiet. W latach 2016-2017 nie zarejestrowano wypadku wśród dostawców i podwykonawców realizujących pracę na terenie NEWAG.

2018 rok:

- Planujemy wprowadzić audyty BHP i środowiskowe naszych podwykonawców na terenie Spółki.
- Opracowanie instrukcji dla firm zewnętrznych w zakresie bhp, ppoż. i ochrony środowiska w języku włoskim.

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy kapitałowej NEWAG S.A. (str. 37) – w obszarze pracowniczym przejrzystość podano podjęte w 2017 roku działania oraz wskaźniki ich wykonania.

Projekty zaplanowane i wdrożone w 2017 roku

Jednym z celów NEWAG jest osiągnąć standardy bhp na najwyższym poziomie, aby ten cel zrealizować co roku podejmujemy nowe inicjatywy i projekty oraz prowadzimy kampanie promującą bezpieczeństwo.

Nazwa	Opis	Realizacja
Konkurs BHP brygad	Czteroetapowy konkurs dla pracowników wydziałów produkcyjnych w celu podnoszenie wiedzy i świadomości związanej z bezpieczeństwem pracy. Konkurs odbywa się co kwartał. Laureaci otrzymują dyplomy i nagrody przyznane przez Prezesa Spółki.	100%
Tablica BHP	Umieszczone na wydziałach produkcyjnych tablice umożliwiają pracownikom dostęp do bieżących informacji w zakresie bhp ppoż. ochrony środowiska.	100%
Tablica interaktywna BHP	Rejestr dni bezwypadkowych – zapobieganie wypadkom poprzez motywowanie i promowanie bezpiecznych zachowań	100%
Edukacja w zakresie pierwszej pomocy – defibrylatory AED	Zakup 6 defibrylatorów AED ze środków pozyskanych z funduszu prewencyjnego PZU S.A. i PZU Życie. Szkolenie pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy.	100%
Rejestr Zdarzeń Potencjalnie Wypadkowych	Rejestrowanie zauważonych zdarzeń potencjalnie wypadkowych lub zagrożeń i podjętych działań likwidujących lub ograniczających zdarzenie lub zagrożenie.	100%
Rejestry elektroniczne	Udostępnienie na serwerze zakładowym rejestrów: Rejestr Zdarzeń Potencjalnie Wypadkowych Rejestr audytów BHP Rejestr brygad Rejestr kontroli podwykonawców/dostawców	100%
Środki ochrony indywidualnej	Wdrożenie instrukcji dotyczącej stosowania środków ochrony indywidualnej. Zwiększenie dostępności środków ochronnych poprzez zainstalowanie automatów wydających.	100%
Edukacja	Szkolenia wewnętrzne pracowników: Działania profilaktyczne - zapobieganie wypadkom przy pracy	100%
Portal BHP	Dostęp do bazy danych i aktualnych wymogów w dziedzinie bhp	100%

- V Sprawozdanie niefinansowe AGORA S.A. – w obszarze pracowniczym przedstawiono opis konkretnych szczegółowych działań, w tym: rozmowy rozwojowe, szkolenia, BHP, świadczenia pracownicze (str. 14 – 23) oraz ciekawe programy „2 godziny dla rodziny”, Pracodawca przyjazny czytającym, Przeczytaj i wymień się (str. 24).

- V Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej Bioton S.A. (str. 61–62) – w obszarze pracowniczym wskazano bardzo konkretny cel oraz wskaźniki i mierniki. Ponadto podany został docelowy wskaźnik, do którego osiągnięcia dąży jednostka.

Poprzez identyfikację oraz cykliczny monitoring zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników, a także poprzez podjęte działania na rzecz bezpieczeństwa, Grupa realizuje swój główny cel w tym obszarze – zerowy wskaźnik wypadkowości i chorób zawodowych. Aspekt ten (ze względu na posiadane zakłady produkcyjne) dotyczy głównie Spółki BIOTON S.A., której pracownicy są

61

Sprawozdanie Zarządu BIOTON S.A z działalności Grupy Kapitałowej BIOTON S.A. w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

bardziej narażeni na potencjalne wypadki. Aby zrealizować tę wizję, niezwykle istotną kwestią jest współpraca pracowników firmy oraz pracowników firm zewnętrznych. Dlatego też do systemu dotyczącego bezpieczeństwa i zdrowia wprowadzono również pracowników firm zewnętrznych realizujących prace na rzecz BIOTON S.A.

Rodzaj urazów oraz wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych i nieobecności w pracy oraz wypadków śmiertelnych związanych z pracą, z podziałem na płeć (dla BIOTON S.A.).		
	2017	2016
Liczba wypadków śmiertelnych, zbiorowych i ciężkich	0	0
<i>Kobiety</i>	0	0
<i>Mężczyźni</i>	0	0
Liczba wypadków przy pracy ogółem	15	4
<i>Kobiety</i>	9	1
<i>Mężczyźni</i>	6	3

- **V** Oświadczenie niefinansowe DINO Polska S.A. i Grupy Kapitałowej DINO Polska S.A. (str. 76) – w obszarze pracowniczym zawarto przejrzyste przedstawienie celów strategicznych polityki zarządzania zasobami ludzkimi (która mieści się w obszarze pracowniczym oraz po części w obszarze praw człowieka).

8.2. Pracownicy

Pracownicy Grupy Kapitałowej Dino Polska kształtują sukces Grupy, budują dobre relacje z jej partnerami biznesowymi, a także zapewniają wysoki poziom obsługi klientów w sieci marketów Dino. Odpowiednia liczba wykwalifikowanych i zaangażowanych pracowników jest jednym z kluczowych czynników determinujących rozwój działalności Grupy Dino w przyszłości, w szczególności jej ekspansję geograficzną i realizację strategii.

Aby zapewnić zgodność działań w obszarze zasobów ludzkich (HR) z celami strategicznymi Dino Polska oraz Grupa Dino realizują proaktywną politykę HR ukierunkowaną na:

- zapewnienie konkurencyjności Grupy na rynku pracy,
- utrzymywanie efektywnych mechanizmów rekrutacji i awansów wewnętrznych,
- sprawne pozyskiwanie nowych pracowników w ramach rekrutacji zewnętrznej,
- rozwój i podnoszenie kwalifikacji pracowników,
- zapewnienie przyjaznego i bezpiecznego środowiska pracy,
- poszanowanie praw pracowniczych, wyrównywanie szans i niedyskryminację.

- **w obszarze środowiska naturalnego**

- **V** Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej CIECH S.A. – w obszarze środowiskowym wskazane cele można uznać za indywidualne, tj. cel: czystsze powietrze nad Inowrocławiem i Janikowem (str. 45–46). Dodatkowo zawarto informację, że w grupie wprowadzono Korporacyjny System Zarządzania Ryzykiem Środowiskowym, który pozwala przewidywać zdarzenia o potencjalnie negatywnym wpływie na środowisko i tym samym ograniczać ich skutki.

Ponadto centrum badawczo-rozwojowe CIECH prowadzi badania nad rozwiązaniami dotyczącymi przyszłego odzyskania i wykorzystania wyprodukowanego CO₂ w procesach produkcyjnych.

Czystsze powietrze nad Inowrocławiem i Janikowem

Jednym z najważniejszych realizowanych obecnie projektów inwestycyjnych Grupy CIECH w zakresie ochrony środowiska jest program mający znacząco ograniczyć emisję dwutlenku siarki i tlenków azotu do atmosfery. Podstawą projektu jest budowa instalacji odsiarczania i odazotowania spalin w dwóch elektrociepłowniach należących do CIECH Soda Polska S.A. Dzięki temu zakłady w Inowrocławiu oraz Janikowie są przygotowane do spełnienia obecnie obowiązujących standardów emisyjnych oraz wymagań emisyjnych określonych w Konkluzjach BAT dla LCP (Large Combustion Plant), które będą obowiązywały dopiero od 2021 roku.

- ▼ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mostostal Warszawa S.A. – w raporcie charakteryzuje się realizowane działania w danym roku w obszarze środowiska (str. 30–37). Między innymi zawarto informację o corocznym przeglądzie zarządzania środowiskowego, podczas którego podsumowywane są efekty działalności środowiskowej (str. 31). Wymieniono również działania, których celem jest efektywne zarządzanie zużyciem energii (str.33). Wskazano także działania w zakresie emisji pyłów i gazów (str.34). Ponadto opisano działania dotyczące gospodarki odpadami (str. 35).
- ▼ Oświadczenie Grupy Kapitałowej RELPOL S.A. – w obszarze środowiskowym wskazano cel indywidualny i warto podkreślić, że przedstawiono informacje także w kontekście wpływu produktów tej grupy na środowisko naturalne (str. 65), tj. zastępowanie metali szkodliwych innymi surowcami nieszkodliwymi dla środowiska w celu ograniczenia wpływu produktów na środowisko.

3. Wpływ produktów i usług na środowisko

3.1. Stopień ograniczenia oddziaływania produktów na środowisko naturalne

W trosce o środowisko naturalne w odniesieniu do produkowanych przez nas wyrobów, w zakresie technologii, wdrożyliśmy w 2017 roku następujące działania:

1. Relpol S.A. zredukował zużycie bezwodnika kwasu chromowego w technologiach galwanicznych. Wprowadzono zmianę technologii, zakupiono automat nikłowy eliminując automat cynkowy. Działanie to dotyczyło 100 % detali pokrywanych powłoką cynkową. Inwestycja ta przyniosła również zmniejszenie zużycia wody o 50%.
2. Relpol S.A. wyeliminował kadm ze styków przekaźników dla wyrobów: RM84/5/7, R2/3/4-N, RM96, RY2, R15 4P, R15 WK, R10/16, RUC, RU400. Dla tych grup wyrobów zostały opracowane i wdrożone alternatywne materiały. Zamiast styków AgCdO (po wykorzystaniu zapasów magazynowych tych styków), od kwietnia 2018 roku będziemy stosować styki AgNi i AgSnO. Styki bezkadmowe wprowadzono dla 100 % przekaźników²³.

Powyższe działania dotyczą również produkcyjnych spółek zależnych, czyli Relpol Elektronik i DP Relpol Altera, ponieważ spółki te zajmują się montażem przekaźników z surowców i detali powierzonych przez Relpol S.A.

Relpol S.A. prowadzi rejestr skarg i uwag dotyczących niezgodności środowiskowych²⁴.

W 2017 r. spółka nie otrzymała żadnych uwag od instytucji zewnętrznych dotyczących przestrzegania wymagań przepisów ochrony środowiska, w odniesieniu do złożonych

²³ G4-EN27

²⁴ G4-EN34

- ❶ Łączne sprawozdanie niefinansowe WIELTON S.A. i Grupy Kapitałowej WIELTON S.A. (str. 28) – Wymieniono cele polityki środowiskowej oraz główny cel jaki grupa zamierza osiągnąć do 2019 roku z konkretnym wskaźnikiem.

7. Zarządzanie obszarem środowiskowym

7.1. Podejście spółki i wdrażanie nowych rozwiązań

Dbalność o zgodność z obowiązującymi regulacjami w obszarze środowiskowym jest jednym z kluczowych elementów zarządzania, wdrożonym przez wszystkie spółki wchodzące w skład Grupy Wielton. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka Wielton S.A. nie dopuściła się żadnych niezgodności z regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska.

Z uwagi na charakter prowadzonej działalności firma dąży do minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko naturalne, a jednym z głównych założeń tej polityki jest redukcja emisji lotnych związków organicznych o około 40% w perspektywie 2019 roku.

W tym celu Wielton S.A. wdraża nowoczesną technologię malowania kataforetycznego (KTL). W przeciwieństwie do często stosowanego cynku, gwarantuje ona m.in. uzyskanie szerokiego zakresu grubości powłok (od 15 do 40 μ) oraz doskonałą wytrzymałość antykorozyjną (do 1000h w komorze solnej). Proces kataforezy jest energooszczędny, a jego zastosowanie oznacza większą wytrzymałość produktu: wydłużenie żywotności podwozia i

- ❖ Sprawozdanie niefinansowe ZPUE S.A. (str. 58) – w obszarze środowiskowym przedstawiono cel, który można określić jako indywidualny, tj. wynikający bezpośrednio ze specyfiki jednostki (wdrożenie hybrydowego magazynu energii).

Smart Power Station

Kluczowym kierunkiem bieżącej aktywności badawczo-rozwojowej ZPUE jest temat magazynowania energii i wdrożenie na rynek rozwiązania Smart Power Station, które zmieni obecne, konwencjonalne podejście do przetwarzania i dystrybucji energii.

*hybrydowy magazyn energii
zabezpieczy przed nagłymi
spadkami napięcia
lub przerwami w zasilaniu*

sposób na nadprodukcję z sieci

poprawa jakości energii

eliminacja przerw w dostawach prądu

system zasilania awaryjnego

The graphic is a dark purple rectangle with a dotted border. It contains white text for the title and a paragraph, and orange text for five bullet points, each preceded by a small red horizontal line.

- ❖ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej ACTION S.A. – Grupa opisała np. w jaki sposób dba o to, aby wyeliminować w procesie produkcji sprzętów pod własną marką produkty mające negatywny wpływ na środowisko (str. 19). Dbą o właściwy łańcuch dostaw – nie tylko kupuje komponenty w znanych źródłach, ale też sprawdza dostępność certyfikatów, a tam gdzie to jest zasadne przeprowadza kontrole. Dąży do racjonalnego wykorzystania zasobów energii, wody, redukcji materiałów opakowaniowych, eliminuje plastik na rzecz opakowań podlegających biodegradacji (str. 19 –23). Dodatkowo warto zauważyć, że wskaźniki dotyczące ochrony środowiska są dobrze opisane i korelują z przedstawioną polityką w tym zakresie.
- ❖ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej AGORA S.A. – w sprawozdaniu opisano (str. 51) proces ciągłego doskonalenia drukarni na rzecz zmniejszenia zużycia zasobów i surowców poprzez:
  - 1) zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i ciepłej,
  - 2) racjonalne zużycie wody,

3) zmniejszenie strat technologicznych, a w szczególności strat papieru.

Podobne podejście zastosowano w odniesieniu do zarządzania budynkami administracyjnymi i kinami w zakresie zmniejszenia zużycia wody, energii, czy utylizacji odpadów (str. 52 – 57).

- ▼ Sprawozdanie niefinansowe Asseco Poland S.A. (str. 9–10) – w obszarze środowiskowym wskazane zostały konkretne cele i działania. Warto zwrócić uwagę na dużą dokładność informacji przy miernikach zużycia energii elektrycznej w porównywanych latach (tj. w oparciu o co jest on liczony).

W swojej bieżącej działalności Spółka przywiązuje wagę do kwestii oszczędności energii elektrycznej, a także minimalizowania ilości wytwarzanych odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko.

W celu zmniejszenia zużycia energii w 2017 roku zrealizowano częściową wymianę lamp fluorescencyjnych na lampy LED.

Tabela 12. Zużycie energii elektrycznej.*

Zużycie energii elektrycznej 2016 r.	Zużycie energii elektrycznej 2017 r.	Zmiana (%)
11 180,9 MWh	10 305, 7 MWh	- 7,83%

* Zużycie energii wykazano w oparciu o faktury za energię. Dotyczy ono wszystkich obiektów Asseco Poland, w których spółka jest stroną w umowie o sprzedaż energii bądź jest refakturowana w oparciu o licznik bądź sublicznik. Istnieje zużycie niemożliwe do oszacowania w oparciu o faktury, ze względu na ryczałtową opłatę za zużycie energii, stanowi ono jednak jego marginalną część.

- ❖ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej Bioton S.A. – w obszarze środowiskowym (str. 70) bardzo przejrzysto opisano cele wraz z działaniami. Warto zwrócić uwagę na opis monitoringu skuteczności podjętych działań.

W BIOTON S.A. funkcjonuje zatwierdzona przez Zarząd „Polityka środowiskowa”, która określa ramy systemu zarządzania środowiskiem, a także wyznacza cele i główne zadania w obszarze ochrony środowiska. Do celów tych zaliczamy m.in.:

- Zarządzanie racjonalnym zużyciem wody i energii elektrycznej poprzez dokonywanie regularnych pomiarów oraz wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w procesie produkcji;
- Ograniczenie ilości generowanych odpadów poprzez zapobieganie ich powstawaniu, segregację oraz ich przekazywanie firmom posiadającym odpowiednie uprawnienia;
- Podnoszenie poziomu świadomości pracowników poprzez przekazywanie informacji na temat ochrony środowiska oraz cykliczne szkolenia;
- Propagowanie zachowań pro-środowiskowych u podwykonawców.

Polityka środowiskowa jest komunikowana wszystkim pracownikom podczas szkoleń wstępnych oraz podczas wszelkich akcji mających na celu zmotywowanie pracowników do zachowań proekologicznych.

Za monitoring zadań z zakresu ochrony środowiska odpowiadają Specjaliści ds. Ochrony Środowiska. Specjaliści w porozumieniu z Zarządem BIOTON S.A. identyfikują i wypełniają na bieżąco wszelkie wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska.

Poprawność prowadzonych działań w obszarze ochrony środowiska potwierdzają wyniki audytu energetycznego przeprowadzonego przez Riktning Group w drugiej połowie 2017 roku. Audyt wykazał również pewne rozwiązania dzięki, którym firma mogłaby uzyskać oszczędności energii. W odpowiedzi na te obserwacje BIOTON S.A. wprowadził dedykowany program inicjatyw wykazując jednocześnie średnioroczne oszczędności energii.

Ponad połowa (51,5%) wykorzystywanych przez Spółkę papierowych opakowań wprowadzonych na rynek w 2017 roku, wyprodukowanych zostało z surowców odnawialnych. Jednocześnie, w tym samym okresie 87% odpadów zostało przekazanych do odzysku.

- ❖ Oświadczenie niefinansowe DINO Polska S.A. i Grupy Kapitałowej DINO Polska S.A. – w obszarze środowiskowym (str. 82–86) opis może stanowić przykład dobrej praktyki, ponieważ oprócz przedstawionych celów jasno wskazano także plany konkretnych działań.

- **✓** Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. – w obszarze środowiskowym opisano przejrzyście działania podejmowane przez grupę (str. 15).

SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

GRUPY KAPITAŁOWEJ MERCATOR MEDICAL S.A.

ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

Grupa podejmuje działania zmierzające do zminimalizowania jej oddziaływanie na otoczenie i służące ograniczeniu jej wpływu na środowisko naturalne. Wśród podejmowanych działań wyróżnić można:

- Wykorzystywanie, w możliwym do zaakceptowania stopniu, do operacyjnej działalności surowców pochodzenia naturalnego, niewpływających negatywnie na ekosystem;
- zapewnienie efektywnej i oszczędnej gospodarki surowcami i materiałami;
- dążenie do poprawy efektywności zużycia energii;
- dążenie do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do każdego elementu środowiska;
- prowadzenie prac modernizacyjnych w celu oczyszczania wody;
- wykorzystywanie opakowań pochodzących z surowców podlegających recyklingowi;
- optymalizację wielkości opakowań;
- odpowiednią logistykę dostaw.

Grupa stara się budować wrażliwość i świadomość ekologiczną wśród pracowników, ich rodzin, a także partnerów biznesowych poprzez informowanie o ekologicznych akcjach i wydarzeniach, włączanie się w nie i kierowanie specjalnej oferty produktowej na ten cel.

Wyroby medyczne będące w ofercie Grupy nie mają negatywnego oddziaływania na środowisko podczas transportu, magazynowania i użytkowania. Wymagania związane z

- **w obszarze poszanowania praw człowieka**

- **✓** Sprawozdanie niefinansowe grupy kapitałowej ORBIS S.A. – w obszarze praw człowieka wskazano indywidualny cel, związany bezpośrednio ze specyfiką działalności grupy: przeciwdziałanie zjawisku wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży w branży turystycznej oraz wskazano rodzaje podejmowanych w tym celu działań (str. 7, 18, 21, 55 i 62). Podkreślono też rolę grupy ORBIS jako prekursora w Europie Środkowo-Wschodniej w podjęciu tego celu do realizacji.

- **w obszarze przeciwdziałania korupcji**

- **✓** Sprawozdanie niefinansowe Grupy kapitałowej Trakcja PRKił S.A. – w obszarze przeciwdziałania korupcji opisano cele i działania – Grupa planuje wyznaczyć

osoby odpowiedzialne za opracowanie analizy schematów oszustw (w przypadku ich ujawnienia) i zakomunikowanie wyników tej analizy wskazanym grupom pracowników. Celem tego działania jest rozpoznanie mechanizmów działania potencjalnych oszustów i podjęcie adekwatnych działań korygujących, takich jak np. rotacja pracowników na stanowiskach (s.18).

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej ZPUE S.A. – w obszarze przeciwdziałania korupcji jasno wskazano cel i zobowiązanie do konkretnych działań (str. 27).

Compliance Officer

Powołaliśmy Compliance Officera - Inspektora ds. Nadzoru, który czuwa nad przestrzeganiem prawa i przepisów wewnętrznych Spółki, a także przyjętych przez Spółkę standardów postępowania dotyczących etyki biznesu.

Integrity Line – etyka@zpue.pl

Każdy może się z nim bezpośrednio skontaktować w sprawach, które dotyczą łamania zasad etyki lub budzą jakąkolwiek wątpliwość. Wszelkie zauważone nieprawidłowości, z zapewnieniem poufności, można zgłaszać poprzez formularz umieszczony na stronie lub na adres mailowy: etyka@zpue.pl

Procedura Compliance

Ma na celu zapewnienie uczciwości w działaniu i utrzymanie dobrej reputacji Spółki, lojalności wobec klientów, dostawców, jak również eliminację ryzyka utraty kapitału zaufania do Spółki. W jej ramach stanowczo sprzeciwiamy się jakimkolwiek formom przekupstwa, łapownictwa i korupcji we wszystkich aspektach aktywności, prowadzonej działalności, w tym w kontaktach i relacjach biznesowych.

Procedura Compliance jest adresowana do wszystkich pracowników, w tym władz Spółki, niezależnie od formy zatrudnienia, czy współpracy.

CEL:

Eliminacja niewłaściwych praktyk i zachowań wewnątrz naszej firmy oraz w jej otoczeniu biznesowym

ZOBOWIĄZANIE:

W roku 2018 przeprowadzimy co najmniej trzy szkolenia online z zakresu etyki i compliance dla naszych pracowników

- ❶ Oświadczenie niefinansowe Grupy Kapitałowej ACTION S.A. (str. 32) – Grupa podejmowała działania w postaci wieloletniego cyklu szkoleń w zakresie wyłudzeń VAT (ponieważ działa w branży szczególnie narażonej na to ryzyko).

3) PODANIE WSKAŹNIKÓW/MIERNIKÓW EFEKTYWNOŚCI/REALIZACJI DANEJ POLITYKI ORAZ ICH WARTOŚCI

W trakcie analizy weryfikowano czy w raporcie zawarto wskaźniki lub mierniki efektywności/realizacji danej polityki w danym obszarze zagadnień oraz czy dla zawartych wskaźników lub mierników efektywności/realizacji danej polityki w danym obszarze zagadnień podano, poza typem wskaźnika, także jego

wartość/wartości za omawiany okres. Ponadto sprawdzano czy mierniki/wskaźniki przedstawiono np. w podziale na segmenty albo obszary geograficzne albo przed i po przejęciu jakiejś spółki (w przypadku raportów grupy).

Należy zauważyć, że w przypadku grup kapitałowych, które działają w różnych częściach świata, przedstawienie wskaźników/mierników w podziale na obszary geograficzne działalności byłoby dla użytkowników informacji niefinansowych szczególnie użyteczne informacyjnie.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

[Uwaga metodologiczna: wyniki dotyczą 116 kart oceny, ponieważ często nawet w tych przypadkach, w których w raporcie stwierdzano, że grupa formalnie nie posiada wspólnej polityki w danym obszarze, to i tak prezentowano różne wskaźniki wpływu grupy lub części jednostek z grupy na dany obszar.]

A) zaprezentowano wskaźniki i/lub mierniki efektywności/realizacji polityki w danym obszarze

- **w obszarze społecznym:**
  - TAK – w **69 kartach oceny** stwierdzono, że raport zawiera wskaźniki/mierniki
  - NIE – w **47 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawiera wskaźników/mierników
- **w obszarze pracowniczym:**
  - TAK – w **100 kartach oceny** stwierdzono, że raport zawiera wskaźniki/mierniki
  - NIE – w **16 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawiera wskaźników/mierników
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **97 kartach oceny** stwierdzono, że raport zawiera wskaźniki/mierniki
  - NIE – w **19 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawiera wskaźników/mierników
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **48 kartach oceny** stwierdzono, że raport zawiera wskaźniki/mierniki
  - NIE – w **68 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawiera wskaźników/mierników

- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **52 kartach oceny** stwierdzono, że raport zawiera wskaźniki/mierniki
  - NIE – w **64 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawiera wskaźników/mierników

B) dla zawartych wskaźników lub mierników efektywności/realizacji danej polityki w danym obszarze zagadnień podano, poza typem wskaźnika, także jego wartość/wartości za omawiany okres

- **w obszarze społecznym:**
  - TAK – w **66 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki mają podaną wartość
  - NIE – w **50 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki nie mają podanej wartości
- **w obszarze pracowniczym:**
  - TAK – w **100 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki mają podaną wartość
  - NIE – w **16 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki nie mają podanej wartości
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **92 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki mają podaną wartość
  - NIE – w **24 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki nie mają podanej wartości
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **43 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki mają podaną wartość
  - NIE – w **73 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki nie mają podanej wartości
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **50 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki mają podaną wartość
  - NIE – w **66 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki nie mają podanej wartości

C) czy mierniki/wskaźniki przedstawiono np. w podziale na segmenty albo obszary geograficzne, albo przed i po przejęciu jakiejś spółki (w przypadku raportów grupy)

- TAK – w **15 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka zaprezentowała wskaźniki/mierniki w dodatkowym podziale (np. na segmenty działalności/geograficzne)
- NIE – w **101 kartach oceny** stwierdzono, że jednostka nie zaprezentowała wskaźników/mierników w dodatkowym podziale

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ W obszarze praw człowieka stwierdzono, że jednostka dominująca nie zatrudnia osób niepełnoletnich. Zabrakło natomiast informacji w tym zakresie w odniesieniu do całej grupy, zwłaszcza że część jednostek działa w regionach świata, w których występuje większe ryzyko w tym zakresie.

Najczęstsze błędy przy prezentacji mierników/wskaźników pojawiały się w oświadczeniach/sprawozdaniach niefinansowych grup kapitałowych oraz w łącznych oświadczeniach/sprawozdaniach (tj. jednostki i grupy). Polegały one na prezentowaniu wskaźników/mierników w dość chaotyczny sposób, tj. niektóre dane dotyczyły tylko jednostki dominującej, inne dane – tylko grupy, a czasem prezentowano zbiorcze dane dla kilku kluczowych jednostek w grupie nazywając je danymi grupy, co może użytkowników wprowadzać w błąd. w przypadku łącznych oświadczeń/sprawozdań niefinansowych wskaźniki/mierniki powinny być przejrzysto prezentowane w odniesieniu do jednostki dominującej i do grupy, ponieważ powinny to być dane jakie byłyby przedstawione w osobnych oświadczeniach/sprawozdaniach niefinansowych. Najtrudniejsze w ocenie i o najmniejszej wartości informacyjnej były wskaźniki/mierniki zaprezentowane w taki sposób, że nie było jasne kogo w ogóle te dane dotyczą (czy tylko jednostki dominującej, czy całej grupy, czy też pewnych wybranych jednostek z grupy).

Pewnym mankamentem było prezentowanie polityki np. w obszarach ochrony praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji, którym nie towarzyszyła w całym oświadczeniu/sprawozdaniu żadna informacja o efektach tych polityk, tj. brak mierników/wskaźników w tych obszarach.

Przykłady dobrych praktyk:

- ▼ Sprawozdanie niefinansowe Grupy Kapitałowej Bioton (str. 59–60) – w obszarze pracowniczym zostały pokazane wskaźniki dla całej grupy, a także w podziale na segmenty geograficzne, tj. Singapur, Australia, Filipiny, Chiny oraz Korea Południowa. Dodatkowo dane te można porównać z poprzednim rokiem. w przypadku jednostki dominującej zaprezentowano także wskaźniki dotyczące wypadkowości (str. 62) oraz wyjaśniono jak funkcjonuje polityka BPH (str. 61–63).

W przypadku zatrudnienia nowych pracowników oraz rotacji pracowników w podziale na grupy wiekowe i płeć, dane prezentują się w sposób następujący:

Całkowita liczba i wskaźniki zatrudnienia nowych pracowników oraz rotacji pracowników w podziale na grupy wiekowe i płeć dla BIOTON S.A.						
			Liczba odejść pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników*	Liczba nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik zatrudnienia**
2017	Kobiety	poniżej 30	4	9%	13	30%
		od 30 do 50	17	9%	8	4%
		powyżej 51	18	38%	1	2%
	Mężczyźni	poniżej 30	9	24%	10	26%
		od 30 do 50	23	17%	8	6%
		powyżej 51	7	13%	4	8%
2016	Kobiety	poniżej 30	5	14%	3	9%
		od 30 do 50	10	6%	15	9%
		powyżej 51	4	7%	2	3%
	Mężczyźni	poniżej 30	3	13%	9	38%
		od 30 do 50	16	12%	6	5%
		powyżej 51	6	11%	2	4%

*Liczba odejść pracowników w danej kategorii wg płci / liczba wszystkich pracowników w danej kategorii wg płci.

**Liczba zatrudnionych pracowników w danej kategorii wg płci / liczba wszystkich pracowników w danej kategorii wg płci.

Filipiny						
			Liczba odejść pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników*	Liczba nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik zatrudnienia**
2017	Kobiety	poniżej 35	3	30%	4	40%
		od 35 do 50	1	50%	0	0%
		powyżej 51	0	0%	0	0%
	Mężczyźni	poniżej 35	3	38%	4	50%
		od 35 do 50	0	0%	2	50%
		powyżej 51	0	0%	0	0%
2016	Kobiety	poniżej 35	11	122%	0	33%
		od 35 do 50	0	0%	3	0%
		powyżej 51	1	100%	0	0%
	Mężczyźni	poniżej 35	3	43%	0	14%
		od 35 do 50	0	0%	1	100%
		powyżej 51	0	0%	0	0%

bardziej narażeni na potencjalne wypadki. Aby zrealizować tę wizję, niezwykle istotną kwestią jest współpraca pracowników firmy oraz pracowników firm zewnętrznych. Dlatego też do systemu dotyczącego bezpieczeństwa i zdrowia wprowadzono również pracowników firm zewnętrznych realizujących prace na rzecz BIOTON S.A.

Rodzaj urazów oraz wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych i nieobecności w pracy oraz wypadków śmiertelnych związanych z pracą, z podziałem na płeć (dla BIOTON S.A.).		
	2017	2016
Liczba wypadków śmiertelnych, zbiorowych i ciężkich	0	0
<i>Kobiety</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Mężczyźni</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Liczba wypadków przy pracy ogółem	15	4
<i>Kobiety</i>	<i>9</i>	<i>1</i>
<i>Mężczyźni</i>	<i>6</i>	<i>3</i>
Łączna liczba dni niezdolności do pracy z tytułu wypadków przy pracy	476	151
<i>Kobiety</i>	<i>193</i>	<i>73</i>
<i>Mężczyźni</i>	<i>283</i>	<i>78</i>
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	29,88	7,97
<i>Kobiety</i>	<i>32,85</i>	<i>3,65</i>
<i>Mężczyźni</i>	<i>26,32</i>	<i>13,16</i>
Wskaźnik ciężkości wypadków**	31,73	37,75
<i>Kobiety</i>	<i>21,44</i>	<i>73,00</i>
<i>Mężczyźni</i>	<i>47,17</i>	<i>26,00</i>
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	0	0
<i>Kobiety</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Mężczyźni</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Liczba wypadków u podwykonawców ogółem	0	0

* Liczba wypadków ogółem / zatrudnienie * 1000.

** Liczba dni niezdolności do pracy z tytułu wypadku / liczba wypadków.

W roku 2017 odnotowano jedynie lekkie wypadki indywidualne. Nie było natomiast wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych.

Z uwagi na charakter działalności BIOTON S.A., Polityka BHP jest dostosowywana do zmian w środowisku pracy. Wszelkie wypadki, do których doszło w trakcie realizacji zadań pracowniczych są zgłaszane przez przełożonych do Głównego Specjalisty ds. BHP, który sporządza dokumentację powypadkową po analizie okoliczności i przyczyn wypadku przez Zespół Powypadkowy. W skład Zespołu Powypadkowego wchodzi: Główny Specjalista ds. BHP i Przedstawiciel Załogi. Po każdym wypadku przeprowadzana jest analiza mająca na celu ocenę wdrożenia dodatkowych zabezpieczeń, które zapobiegałyby podobnym zdarzeniom w przyszłości.

Podejście oraz główne zasady w obszarze BHP Spółki BIOTON S.A. zostały przedstawione w „Polityce BHP” zatwierdzonej przez Zarząd. Dokument ten formalizuje wszelkie aspekty odnoszące się do obszaru bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz podwykonawców.

❶ Łączne sprawozdanie Cyfrowy Polsat S.A. i Grupy Kapitałowej Cyfrowy Polsat S.A. (str. 77)

Rezultaty

Przeciwdziałanie korupcji

[GRI 205-3]

W Grupie Kapitałowej Cyfrowy Polsat odnotowano w 2016 roku łącznie 5 zdarzeń noszących znamiona korupcji. W roku 2017 odnotowano 2 takie zdarzenia. Wszystkie zdarzenia miały miejsce w spółce Polkomtel.

Odnotowane przypadki korupcji zakończone:	2016	2017
zwolnieniem lub ukaraniem dyscyplinarnym pracowników	1	0
nie odnowieniem umów z kontrahentami z powodu naruszenia zasad dotyczących korupcji	4	2
sprawami sądowymi dotyczącymi praktyk korupcyjnych wszczętych przeciwko organizacji raportującej lub jej pracownikom w raportowanym okresie	0	0
Łącznie	5	2

W każdym przypadku, gdy potwierdzamy przypadek korupcji – oprócz zwolnienia dyscyplinarnego osoby odpowiedzialnej – w naszych spółkach wdrażane są procedury przypominające pozostałym pracownikom o obowiązujących zasadach i regulaminach wewnętrznych. Wszystkie ujawnione w latach 2016-2017 przypadki naruszenia zasad przez naszych kontrahentów zostały wykryte w trakcie badania jednego obszaru (kanału sprzedaży). Uszczelniliśmy procesy, zmodyfikowaliśmy procedury, wdrożyliśmy nowe i ulepszyliśmy istniejące systemy wsparcia tego obszaru. Prowadzimy wiele działań prewencyjnych i edukacyjnych.

W Telewizji Polsat oraz Cyfrowym Polsacie w latach 2016-2017 nie odnotowano zdarzeń o charakterze korupcyjnym.

Zasady wolnej konkurencji

[GRI 206-1]

W spółce Cyfrowy Polsat miało miejsce jedno zdarzenie nakładające karę pieniężną za dopuszczenie się praktyki ograniczającej konkurencję. Decyzja uznana została przez spółkę za rażąco niesprawiedliwą – naszą ocenę podzielił Sąd Apelacyjny, który w postępowaniu odwoławczym prawomocnie uchylił decyzję UOKiK. Prezes Urzędu wniósł skargę kasacyjną.

W spółce Polkomtel odnotowano w 2017 roku trzy zdarzenia dotyczące domniemanych przypadków naruszeń zasad wolnej konkurencji oraz praktyk monopolistycznych. Dwa postępowania administracyjne są w toku. W jednym przypadku Sąd Apelacyjny prawomocnie uchylił decyzję prezesa UOKiK.

W TV Polsat nie miały miejsca naruszenia dot. zasad wolnej konkurencji i praktyk monopolistycznych.

Najczęściej raportowane wskaźniki w obszarze:

- 1) **społecznym** – kwota wsparcia finansowego dla organizacji pozarządowych/charytatywnych, liczba przeprowadzonych akcji społecznych (np. edukacja dla bezpieczeństwa), informacje o wolontariacie pracowniczym, liczba udzielonych stypendiów, liczba zaktywizowanych bezrobotnych w danym regionie wspieranym przez jednostkę;

- 2) **pracowniczym** – mierniki i wskaźniki dotyczące: zatrudnienia i rotacji pracowników, różnorodności w podziale na płeć, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, osób przeszkolonych (np. w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych), liczba szkoleń BPH, wskaźniki dotyczące wynagrodzeń;
- 3) **środowiskowym** – mierniki i wskaźniki dotyczące zużycia wody, energii, wskaźniki oszczędności energii elektrycznej (np. po wymianie oświetlenia na ledowe), emisja CO₂, wskaźniki dotyczące odpadów (w tym niebezpiecznych), mierniki dotyczące recyklingu, dane o wykorzystaniu do produkcji materiałów recyklingowanych, inne specyficzne dla branży np. chemicznej wskaźniki;
- 4) **praw człowieka** – informacje o braku zgłoszeń naruszeń praw człowieka, braku zatrudniania niepełnoletnich, braku przypadków pracy przymusowej (zerowe wskaźniki/mierniki), braku przypadków dyskryminacji czy mobbingu, liczbie szkoleń z Kodeksu etyki lub polityki antymobbingowej (dobrą praktyką było dodatkowo ujawnienie przypadków zgłoszeń mobbingu i czym się zakończyło postępowanie wyjaśniające);
- 5) **przeciwdziałania korupcji** – informacja o braku przypadków korupcji, dane o ilości szkoleń z zakresu Kodeksu etyki czy polityki antykorupcyjnej; przykładem dobrej praktyki było ujawnienie dodatkowo ilości przypadków podejrzeń o korupcję lub konflikt interesów oraz informacja o postępowaniu wyjaśniającym i czym się ono zakończyło; ponadto dodatkowa informacja o wprowadzeniu środków naprawczych/zaradczych w tym obszarze dodatkowo uwiarygadniała funkcjonowanie polityki w praktyce, gdyż potwierdzała, że ten obszar jest monitorowany i spółka/grupa reaguje na zaistniałe przypadki.

W przypadku przedstawiania informacji w podziale na segmenty prezentowano wskaźniki/mierniki w podziale na rodzaje działalności lub obszary geograficzne.

4) OBJĘCIE WSKAŹNIKAMI/MIERNIKAMI EFEKTYWNOŚCI/REALIZACJI DANEJ POLITYKI JEDNOSTEK SPOZA GRUPY

W trakcie analizy weryfikowano czy w przypadku raportu niefinansowego grupy kapitałowej wskaźniki/mierniki efektywności/rezultatów polityki w danym obszarze obejmowały szerszą grupę jednostek niż te, które tworzą grupę kapitałową (np. jednostki stowarzyszone). Jeśli tak, to sprawdzano czy przedstawiono odrębnie tzw. czyste wskaźniki/mierniki dotyczące grupy, a dodatkowo wskaźniki obejmujące inne jednostki.

[Uwaga: do tej statystyki wzięto pod uwagę **tylko odpowiedzi z 92 kart oceny**, tj. takich które dotyczyły grupy kapitałowej.]

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- TAK – wskaźniki/mierniki dla szerszej grupy jednostek przedstawiono odrębnie od wskaźników grupy kapitałowej – w **0 kart oceny** stwierdzono taką prezentację
- TAK – ale nie było podziału na wskaźniki /mierniki dla grupy kapitałowej i dla innych jednostek – w **0 kart oceny** stwierdzono taką prezentację
- NIE – przedstawiono tylko wskaźniki/mierniki dla grupy kapitałowej – w **85 kartach oceny**
- Brak odpowiedzi – w **7 kartach oceny**

W analizowanych oświadczeniach/sprawozdaniach nie stwierdzono, aby prezentowane wskaźniki/mierniki obejmowały jednoznacznie także jednostki, które nie tworzą grupy. w jednym przypadku stwierdzono, że w strukturze grupy wykazano też kilka jednostek stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcie, lecz nie było informacji, czy zaprezentowane mierniki/wskaźniki dotyczące grupy obejmują także te jednostki, które nie są jednostkami grupy. w innym przypadku istniała wątpliwość, czy spółka wykazana w strukturze grupy z udziałem w niej spółki zależnej w wysokości poniżej 30% jest spółką stowarzyszoną i czy jej dane zostały włączone do danych grupy (bez dodatkowych informacji, czy ta spółka spełnia definicję spółki zależnej nie można było rozwiązać tej wątpliwości). Należy zauważyć, że nie ma przeszkód, aby mierniki/wskaźniki obejmowały także jednostki spoza grupy, lecz istotne jest, aby były one prezentowane odrębnie od danych dotyczących grupy.

Udzielając odpowiedzi na to pytanie eksperci wskazywali przy okazji częste przypadki wybiórczego prezentowania wskaźników/mierników dla części jednostek mimo twierdzenia, że dana polityka obowiązuje we wszystkich jednostkach grupy. Często brakowało także wyjaśnień takiego podejścia do prezentacji wskaźników/mierników. w niektórych przypadkach przedstawiano wyjaśnienie, że wskaźniki/mierniki obejmują tylko te jednostki, które są najistotniejsze pod względem wielkości wpływu na dany obszar (najczęściej chodziło o obszar środowiskowy). Jeden z raportów niefinansowych zawierał natomiast jednoznaczne stwierdzenie, że jedyna wymieniona w opisie działania grupy jednostka stowarzyszona nie została uwzględniona w sprawozdaniu niefinansowym – jest to przykład dobrej praktyki w zakresie przejrzystego prezentowania informacji.

5) DATA PRZYJĘCIA POLITYKI W DANYM OBSZARZE

W trakcie analizy weryfikowano czy jednostka przyjęła daną politykę w danym obszarze dopiero w roku 2017, który był pierwszym okresem sprawozdawczym raportowania rozszerzonych informacji niefinansowych, czy też ujawniła polityki posiadane już wcześniej?

Otrzymane wyniki mogą pokazywać pośredni skutek przyjęcia dyrektywy i ustawowych przepisów, tj. na ile nowy obowiązek sprawozdawczy skłonił jednostki do określenia polityk w poszczególnych obszarach.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- **w obszarze społecznym:**
  - TAK – w **13 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że polityka została przyjęta dopiero w 2017 roku
  - NIE – w **38 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że jednostka miała już politykę przed 2017 r. albo że nadal nie ma tej polityki
  - NIE WIADOMO – w **65 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu nie wynika kiedy przyjęto politykę
- **w obszarze pracowniczym:**
  - TAK – w **13 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że polityka została przyjęta dopiero w 2017 roku
  - NIE – w **39 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że jednostka miała już politykę przed 2017 r. albo że nadal nie ma tej polityki
  - NIE WIADOMO – w **64 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu nie wynika kiedy przyjęto politykę
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **14 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że polityka została przyjęta dopiero w 2017 roku
  - NIE – w **40 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że jednostka miała już politykę przed 2017 r. albo że nadal nie ma tej polityki
  - NIE WIADOMO – w **62 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu nie wynika kiedy przyjęto politykę
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **11 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że polityka została przyjęta dopiero w 2017 roku

- NIE – w **29 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że jednostka miała już politykę przed 2017 r. albo że nadal nie ma tej polityki
- NIE WIADOMO – w **76 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu nie wynika kiedy przyjęto politykę
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **13 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że polityka została przyjęta dopiero w 2017 roku
  - NIE – w **33 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu wynika, że jednostka miała już politykę przed 2017 r. albo że nadal nie ma tej polityki
  - NIE WIADOMO – w **70 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu nie wynika kiedy przyjęto politykę

Do przykładów dobrych praktyk w tej kwestii należy zaliczyć wszystkie te oświadczenia/sprawozdania niefinansowe, które poza jednoznaczną informacją, że jednostka/grupa posiada w danym obszarze politykę, zawierały także informacje od jak dawna spółka/grupa posiada tę określoną politykę. w niektórych przypadkach zawierano również szczegółowe informacje, w których latach były przyjmowane pewne dokumenty będące podstawą lub elementem danej polityki, np. kodeks etyczny, procedury antymobbingowe, strategia zrównoważonego rozwoju, założenia polityki ochrony środowiska. w przypadku grupy przedstawiano także informacje o porządkowaniu na przykład polityki w obszarze korupcji poprzez przyjęcie jednolitego kodeksu etyki dla całej grupy.

Często natomiast eksperci zważali, że brakuje jednoznacznych informacji pozwalających stwierdzić od kiedy dana polityka obowiązuje, choć z kontekstu można było wywnioskować, że na przykład od wielu lat jednostka lub grupa prowadziła określoną politykę.

6) OPIS ŁAŃCUCHA DOSTAW ORAZ UJAWNIANIE RYZYK Z NIM ZWIĄZANYCH

W trakcie analizy weryfikowano czy w raporcie zawarto opis łańcucha dostaw oraz czy przy opisie istotnych ryzyk ujawniono także ryzyka związane z łańcuchem dostaw.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- **opis łańcucha dostaw**
  - TAK – w **61 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie opisano łańcuch dostaw
  - NIE – w **55 kartach oceny** stwierdzono, że nie było opisu łańcucha dostaw
- **opisanie ryzyk związanych z łańcuchem dostaw**
  - TAK – w **37 kartach oceny** stwierdzono, że raport zawierał informację o ryzykach w łańcuchu dostaw
  - NIE (mimo, że był opis łańcucha dostaw) – w **34 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawierał informacji o ryzykach w opisanym łańcuchu dostaw
  - NIE (nie było też opisu łańcucha dostaw) – w **45 kartach oceny** stwierdzono, że raport nie zawierał informacji o ryzykach w łańcuchu dostaw

Przykłady uwag krytycznych:

- ✘ Często łańcuch dostaw był tylko ogólnikowo wspomniany. Rzadko opisywano ryzyka związane z łańcuchem dostaw, a już niezmiernie rzadko ujawniano informacje o tym, jak spółka/grupa zarządza zidentyfikowanym ryzykiem w łańcuchu dostaw.

Przykłady dobrych praktyk:

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe ARCTIC PAPER S.A. (str. 31) – Raport zawiera wartościowy opis łańcucha dostaw oraz kwestii społecznej odpowiedzialności biznesu w kontekście łańcucha dostaw.

Odpowiedzialny łańcuch dostaw

Arctic Paper jest głęboko związana globalnym łańcuchem wartości. Mamy ponad 200 dostawców materiałów. 30 spośród nich obejmuje ponad 90% wartości zakupu i są oni uznawani za głównych dostawców.

Aby upewnić się, że nasi główni dostawcy odpowiedzialnie podchodzą do swojej działalności, prosimy ich o przedstawienie specjalnego pisemnego raportu. Raport ma na celu uszczegółowienie ich działań w zakresie ekologii w odniesieniu do zużycia energii, zanieczyszczeń powietrza, wody i surowców – w szczególności drewna. Zwracamy się również do nich o informacje, czy posiadają własny Kodeks Postępowania i politykę społecznej odpowiedzialności biznesu. Jednocześnie oczekujemy, że nasi dostawcy wezmą pod uwagę nasz Kodeks Postępowania i politykę społecznej odpowiedzialności biznesu. Do końca 2017 roku 75% naszych kluczowych dostawców podpisało deklaracje środowiskowe.

Jeśli stwierdzimy, że nasz partner nie spełnia naszych wymogów etycznych, podnosimy z nim tę kwestię i nakłaniamy go do zmiany zachowań. W przypadku niepowodzenia jesteśmy gotowi wstrzymać współpracę.

Chcemy stosować podobne podejście w stosunku do pozostałych dostawców. Postawiliśmy sobie cel, aby do końca 2018 roku stworzyć Kodeks Postępowania Dostawców, obejmujący zarówno kwestie ochrony środowiska, jak i praw człowieka.

Taki kodeks postępowania byłby dołączony do każdej umowy powyżej określonego progu i podpisywany wraz z umową. Naszym celem na rok 2018 jest objęcie co najmniej 60% wartości zakupów podpisanym Kodeksem Postępowania Dostawców. Ze względu na specyfikę naszej działalności, wiele uwagi poświęcamy w szczególności naszym dostawcom celulozy. Dodatkowo oczekujemy, że spełnią oni wymagania certyfikacji FSC i PEFC, a tym samym są audytowani przez stronę trzecią w zakresie gospodarki leśnej.

Uważamy, że ważna jest weryfikacja deklaracji naszych dostawców celulozy, dlatego też produkty wysyłane przez naszych dostawców podlegają trzystopniowej procedurze weryfikacji. Po pierwsze, prosimy naszych dostawców o przekazywanie kart z deklaracjami środowiskowymi, kart charakterystyki (zgodnie z REACH) oraz parametrów technicznych ich produktów. Po drugie, testujemy małe próbki produktów w naszych laboratoriach, aby sprawdzić, czy mają one określone właściwości. Po trzecie, prowadzimy próby w pielni, aby zobaczyć jak produkty zachowują się w środowisku produkcyjnym. Podobne procedury stosuje się w przypadku innych dostawców. Przeprowadzamy również coroczne kontrole ważności certyfikatów posiadanych przez naszych dostawców. W ten sposób jesteśmy w stanie certyfikować jakość naszych produktów. W tym duchu planujemy również przeprowadzać audyty naszych dostawców, aby potwierdzić ich zgodność z planowanym Kodeksem Postępowania Dostawców.

- ▼ Sprawozdanie niefinansowe Mostostal Warszawa S.A. (str. 19–21) – Przejrzyście i konkretnie opisano współpracę z dostawcami i klientami.

4.3. WSPÓŁPRACA Z DOSTAWCAMI

ŁAŃCUCH DOSTAW

GRI 204-1

Strategia działania Mostostalu Warszawa opiera się na podzleceniu usług budowlanych podwykonawcom i zakupy urządzeń czy produktów u zewnętrznych dostawców lub producentów. Realizacja złożonych technologicznie projektów wymaga bardzo dobrze działającego łańcucha dostaw, który sprowadza się do kluczowego dla spółki wyboru dostawcy. Jest on realizowany na podstawie procedury zakupów, która określa zasady zakupu usług lub dostaw. Prowadzimy systematyczną weryfikację dostawców. Sprawdzane są posiadane przez nich systemy:

- zarządzania jakością
- zarządzania środowiskowego
- zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy

Dostawca, poza kryterium ceny, przy ponownym wyborze podlega m.in. ocenie pod względem:

- oceny dotychczasowej współpracy
- możliwości technicznych
- kondycji finansowej i ekonomicznej
- stopnia spełnienia wymagań dotyczących bhp i środowiska

Po zakończonej współpracy dostawca jest oceniany i umieszczany jest w bazie firm współpracujących.

GRI 102-9

Spółka w 2017 roku korzystała z usług 3 652 polskich dostawców co stanowiło 99,18% wszystkich dostawców.

KOMUNIKACJA Z DOSTAWCAMI

GRI-103-1 | GRI 103-2 | GRI 103-3

Komunikacja z dostawcami rozpoczyna się już na etapie przygotowywania oferty cenowej na realizację danej inwestycji i trwa do końca okresu obowiązywania gwarancji. Najczęściej wykorzystywanymi kanałami komunikacji są:

V Sprawozdanie niefinansowe NEWAG S.A. (str. 13–14)

1.1.10 Charakterystyka łańcucha dostaw

W 2017 roku dwudziestu największych dostawców pod względem obrotów stanowiło nieco powyżej 60% wydatków na zakup materiałów. Są to dostawcy kluczowych komponentów służących do produkcji, modernizacji oraz napraw taboru takich jak: silniki elektryczne i spalinowe, układy sterowania napędem, układy hamulcowe, systemy klimatyzacji, systemy multimedialne, wyposażenie wnętrz pojazdów. Dostawcy kluczowych komponentów mają zlokalizowane swoje zakłady produkcyjne na terenie Unii Europejskiej. 56¹% dostawców Spółki to firmy polskie (z większościowym udziałem kapitału polskiego), a 57% kupowanych materiałów pochodzi z fabryk na terenie Polski.

Żaden z kluczowych dostawców nie jest monopolistą. Obroty handlowe z żadnym z dostawców nie przekroczyły 10% wartości przychodów ze sprzedaży.

Audyty dostawców prowadzone przez Dział Jakości zawierają rozdział 7, który dotyczy aspektów środowiskowych:

- Ogólne Warunki Dostawy (OWD) zamówień składanych przez Spółkę zawierają zobowiązanie dostawców do przeanalizowania oddziaływania wyrobu na środowisko, a także zobowiązanie dostawców do przeanalizowania optymalnej sprawności energetycznej dostarczanych urządzeń. OWD są załącznikiem do 100% zamówień generowanych przez system IFS, choć nie są częścią umów handlowych, nadrzędnych względem OWD.
- Spółka preferuje elektroniczny obieg faktur.
- Spółka kładzie także duży nacisk na gospodarkę opakowaniami zwrótnymi.

W procesie kwalifikacji i oceny dostawców NEWAG uwzględnia aspekty: Energetyczny, Środowiskowy i Zarządczy. Promowani są dostawcy posiadający certyfikaty ISO 9001, 14001 i 50001 (Formularze F/11-SI/7.4-2 i F04-SI01_8.4).

Dostawcy materiałów i usług zostali zakwalifikowani do trzech grup, które można scharakteryzować następująco:

Dostawcy materiałów strategicznych – zawierane są umowy, czas realizacji dostawy jest zazwyczaj długi, a wartość zamówień wysoka, wyroby przeważnie produkowane tylko dla NEWAG. Dostawcy ci zlokalizowani są głównie w Polsce lub w Europie, choć sporadycznie zdarzają się dostawy np. z Chin (Ultimate), gdzie łamanie praw człowieka jest potencjalnie możliwe. W

- V Łączne sprawozdanie niefinansowe Zamet S.A. i Grupy Kapitałowej Zamet S.A. (str. 34–44) – Raport zawiera opis istotnych ryzyk w łańcuchach dostaw.

Ład Zarządczy
i Zarządzanie ryzykiem

Obszar zarządczy

ISTOTNE RYZYKA W ŁAŃCUCHU DOSTAW

DOSTAWCY

Ryzyko niewywiązania się dostawców z zobowiązań
 Pomimo, iż rynek w odniesieniu do źródeł zaopatrzenia w materiały, towary, usługi jest szeroki i nie występuje uzależnienie od jednego lub kilku dostawców, istnieje ryzyko niewywiązania się dostawcy (ów) z zobowiązań co do jakości i/lub co do terminu, w konsekwencji ryzyko niedotrzymania zobowiązań co do jakości lub co do terminu. Zarządzanie tym ryzykiem w szczególności polega na utrzymywaniu stałych relacji gospodarczych z co najmniej kilkoma podmiotami, w taki sposób, aby w przypadku niewywiązania się jednego z nich z zaciągniętego zobowiązania, ryzyko to można było minimalizować.

KONKURENCJA

Ryzyko wzrostu konkurencji
 Pomimo, iż rynek wielkogabarytowych urządzeń dla przemysłu, w tym urządzeń dedykowanych dla sektora offshore oraz dla sektora urządzeń dla przemysłu hutniczego wiąże się z istotnymi barierami wejścia, zarówno kapitałowymi jak też technologicznymi, nie można wykluczyć wzrostu konkurencji w tym sektorze wśród podmiotów obecnie tam działających. Wzrost konkurencyjności może wynikać zarówno z walki cenowej o poszczególne kontrakty jak również być efektem rozszerzenia zakresu świadczenia usług przez wybrane podmioty o nowe segmenty rynku urządzeń wielkogabarytowych. Spółki naszej Grupy Kapitałowej konkurują z innymi podmiotami na rynku krajowym oraz z producentami z zagranicy o poszczególne kontrakty. Istnieje ryzyko, iż wzrost konkurencji, pomiędzy producentami wielkogabarytowych maszyn i urządzeń, wywoła presję na obniżkę marż, w tym również marż realizowanych przez spółki naszej Grupy Kapitałowej, co w efekcie może wpłynąć na pogorszenie się wyników finansowych naszej Grupy. Ryzyko to zmniejszamy poprzez ciągłe doskonalenie, wykorzystanie synergii wewnątrz Grupy i koncentrację na przewagach konkurencyjnych.

KLIENCI

Ryzyko niewywiązania się przez odbiorców z terminów płatności
 Konstrukcje, maszyny i urządzenia produkowane przez naszą Grupę Kapitałową mają wysoką wartość i cenę jednostkową. Długi cykl produkcyjny powoduje konieczność angażowania przez naszą Grupę Kapitałową znacznego kapitału obrotowego przeznaczonego na sfinansowanie zakupu surowców, usług oraz ponoszonych kosztów utrzymania zatrudnienia. Ewentualne opóźnienia w terminach płatności mogą okresowo negatywnie oddziaływać na płynność finansową naszej Grupy Kapitałowej, a także powodować wzrost kosztów finansowych ponoszonych w związku z wykorzystywaniem dodatkowych kredytów bankowych na finansowanie kapitału obrotowego. Grupa Kapitałowa ogranicza to ryzyko poprzez negocjacje przedpłat, który staramy się uzgodniać indywidualnie dla każdego kontraktu.

DOSTAWCY

Ryzyko korupcji
 Zarząd czuwa nad tym, aby w Spółce i Grupie Zamet nie dochodziło do konfliktu interesów oraz korupcji jak również aby działalność spółek była zgodna z prawem. Pomimo, że dotychczas nie odnotowano przypadków potwierdzonej korupcji, ze względu na skalę działalności, różne lokalizacje zakładów oraz mnogość interesariuszy, w Spółce i Grupie zidentyfikowano potencjalne ryzyko wystąpienia działań korupcyjnych - w obszarze zaopatrywania spółek w niezbędne materiały, towary i usługi. W Spółce i Grupie zarządza się tym ryzykiem poprzez nadzór przełożonych nad działaniami pracowników a także poprzez procedury według których realizowane są zakupy. Procedury te stanowią część systemów zarządzania jakością i gwarantują transparentny proces wyboru dostawców towarów i usług. Od pracowników wymagane jest dokumentowanie czynności w ramach procesu zaopatrzenia i zakupów.

PARTNERZY

Ryzyko związane z naruszeniem praw człowieka
 W zakresie obszaru poszanowania praw człowieka, w raportowanym okresie, zidentyfikowano ryzyka, które uznano za istotne. Dotyczą one współpracy z dostawcami łamiącymi prawa człowieka, jak np. praca przymusowa czy wyzysk. W celu ograniczenia wystąpienia tego ryzyka, Grupa Kapitałowa propaguje zasady etyczne w łańcuchu dostaw, w tym składa pisemne deklaracje w zakresie przestrzegania praw człowieka.

// zamet

Strona | 40

- Oświadczenie niefinansowe Action SA (str. 15) – w raporcie przedstawiono zwięzły i przejrzysty opis łańcucha dostaw, zgodny z celem strategicznym jednostki. Dodatkowo zawarto informację, że spółka posiada System zarządzania bezpieczeństwem łańcucha dostaw 28000. Ponadto spółka podaje (str. 17), że uzyskała status AEO przyznawany przedsiębiorcom wiarygodnym i wypłacalnym, których organizacja, infrastruktura i stosowane systemy zabezpieczenia systemów informatycznych oraz miejsc składowania towarów, czy odpowiednio środków transportu, zapewniają bezpieczeństwo miejsc i towarów oraz chronią przed nieuprawnionym dostępem. Spółka przedstawiła także opis ryzyk związanych z łańcuchem dostaw: od wytworzenia produktu, poprzez sprzedaż, aż do jego utylizacji. Dlatego zgodnie z polityką jednostki współpraca nawiązywana jest z uznanymi dostawcami. Ponadto oprócz szkoleń pracowników, w przypadku komponentów pochodzących z Chin, przeprowadzane są stosowne kontrole, aby przeciwdziałać łamaniu praw pracowniczych i nielegalnemu zatrudnianiu dzieci.

Spółka działa w złożonych łańcuchach dostaw. W zależności od ich lokalizacji, Action S.A. pozyskuje towary: bezpośrednio od światowych producentów, ich lokalnych przedstawicielstw, innych dystrybutorów, autoryzowanych partnerów oraz, w rzadkich przypadkach, od sklepów detalicznych. Pozyskane produkty spółka sprzedaje za pośrednictwem zróżnicowanych kanałów sprzedaży, takich jak resellerzy, eksport, sprzedaż internetowa, sprzedaż korporacyjna, największe sieci handlowe oraz telekomy.

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy Eurocash S.A. (str. 98–99) – Zawarto szczegółowy opis zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa żywności w ramach łańcucha dostaw.

3.1 CHARAKTERYSTYKA ŁAŃCUCHA DOSTAW

Grupa Eurocash skupia się na dystrybucji produktów, która realizowana jest poprzez dział Logistyki, zatrudniający od 3 500 do 4 000 pracowników, w zależności od sezonu. W roku 2017 najważniejszą inwestycją dotyczącą łańcucha dostaw było otwarcie nowego Centrum Dystrybucyjnego w Sosnowcu. Jest to obecnie najnowocześniejszy obiekt w portfolio Eurocash S.A.

Dystrybucja produktów na skalę ogólnopolską wymaga współpracy z wieloma dostawcami, ich liczbę za lata 2016 i 2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Liczba dostawców w Grupie Eurocash

	2017	2016
Liczba dostawców	1 817	1 806

Każdy dostawca Grupy Eurocash jest zobligowany do wypełniania wymogów zawartych w dokumencie Ogólne Warunki Dostaw Produktów, który reguluje m.in.: cechy i dokumentację produktów, zasady audytów, ustalenie ceny zakupu, organizację dostaw, zwroty, obieg dokumentów, działalność promocyjną, przepływy finansowe czy kary.

3.2 SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOCI ŁAŃCUCHA DOSTAW

Zgodnie z obowiązującą polityką bezpieczeństwa żywności, Eurocash S.A. realizuje dostawy spełniające wymagania i oczekiwania klientów z zachowaniem zasad gwarantujących bezpieczeństwo produktów, co w 2017 roku zostało potwierdzone poprzez utrzymanie certyfikatów standardów jakościowych:

- ISO 22000:2005 DEKRA Certification - wszystkie lokalizacje Eurocash S.A. w zakresie magazynowania, dystrybucji i sprzedaży hurtowej artykułów spożywczych.
- BRC Global Standard - Storage and Distribution Lloyd's Register (Polska) Sp. z o.o. - magazyn w Sosnowcu, magazyn w Plewiskach, magazyn w Błoniu
- IFS Logistics DEKRA Certification - magazyn w Sosnowcu, magazyn w Plewiskach, magazyn w Błoniu.

W ramach współpracy z wymagającymi klientami sieciowymi i pozyskiwaniem nowych klientów, oddziały gastronomii Sosnowiec, Plewiska i Błonie, dodatkowo uzyskały certyfikat Łańcucha Dostaw MSC i ASC, co oznacza, że w ofercie sprzedaży tych magazynów znajdują się ryby i owoce morza wyłącznie pochodzące ze zrównoważonych, certyfikowanych łowisk lub hodowli. W ramach nadzoru bezpieczeństwa żywności przeprowadzono 120 audytów magazynu i załadunku oraz 245 audytów transportowych podczas dostaw do klienta, ponadto w zakresie kwartalnych szkoleń cyklicznych przeszkolono 923 osoby.

7) OPIS SKŁADU GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ ZAKRES JEDNOSTEK W GRUPIE, DO KTÓRYCH MA ZASTOSOWANIE DANA POLITYKA

W trakcie analizy weryfikowano czy w przypadku raportu niefinansowego grupy kapitałowej jednostka opisała jej skład. Ponadto sprawdzano czy jednostka wyjaśniła czy polityki obejmują wszystkie jednostki, czy tylko część jednostek w grupie, a także czy wskaźniki/mierniki rezultatów polityk są liczone w oparciu o wszystkie jednostki w grupie.

[Uwaga: dotyczy 92 kart oceny, tj. oświadczeń/sprawozdań niefinansowych grupy oraz łącznych oświadczeń/sprawozdań niefinansowych jednostki dominującej i grupy]

[Uwaga metodologiczna: analizowano tylko kwestię, czy opis był przedstawiony bezpośrednio w ramach oświadczenia/sprawozdania niefinansowego; jeżeli zawarto jedynie odesłanie do informacji na ten temat w innym sprawozdaniu lub innym miejscu sprawozdania z działalności, kwalifikowano to jako brak opisu.]

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- **informacja o składzie grupy kapitałowej**
  - TAK – w **83 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie opisano skład grupy
  - NIE – w **9 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie nie było opisu składu grupy
- **informacja, czy polityki obejmują wszystkie, czy tylko część jednostek w grupie**
  - TAK – w **51 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie zawarto wyjaśnienia dotyczące zakresu obowiązywania polityk w grupie
  - NIE – w **2 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie była informacja, że polityki nie obowiązują w całej grupie lecz w niektórych spółkach grupy
  - NIE WIADOMO – w **39 kartach oceny** stwierdzono, że z raportu nie wynika jednoznacznie jaki jest zakres obowiązywania polityk w grupie
- **informacja, czy wskaźniki/mierniki rezultatów polityk są liczone w oparciu o wszystkie jednostki w grupie**
  - **w obszarze społecznym:**
    - TAK – w **24 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o wszystkie jednostki w grupie
    - NIE – w **9 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o część jednostek w grupie
    - RÓŻNIE – w **12 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki są liczone różnie (niektóre dla całej grupy, inne dla części jednostek w grupie)
    - NIE WIADOMO – w **47 kartach oceny** stwierdzono, że nie ma jednoznacznej informacji jak są liczone wskaźniki/mierniki
  - **w obszarze pracowniczym:**
    - TAK – w **38 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o wszystkie jednostki w grupie

- NIE – w **4 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o część jednostek w grupie
- RÓŻNIE – w **14 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki są liczone różnie (niektóre dla całej grupy, inne dla części jednostek w grupie)
- NIE WIADOMO – w **36 kartach oceny** stwierdzono, że nie ma jednoznacznej informacji jak są liczone wskaźniki/mierniki
- **w obszarze środowiska naturalnego:**
  - TAK – w **29 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o wszystkie jednostki w grupie
  - NIE – w **8 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o część jednostek w grupie
  - RÓŻNIE – w **16 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki są liczone różnie (niektóre dla całej grupy, inne dla części jednostek w grupie)
  - NIE WIADOMO – w **39 kartach oceny** stwierdzono, że nie ma jednoznacznej informacji jak są liczone wskaźniki/mierniki
- **w obszarze poszanowania praw człowieka:**
  - TAK – w **25 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o wszystkie jednostki w grupie
  - NIE – w **14 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o część jednostek w grupie
  - RÓŻNIE – w **8 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki są liczone różnie (niektóre dla całej grupy, inne dla części jednostek w grupie)
  - NIE WIADOMO – w **45 kartach oceny** stwierdzono, że nie ma jednoznacznej informacji jak są liczone wskaźniki/mierniki
- **w obszarze przeciwdziałania korupcji:**
  - TAK – w **24 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o wszystkie jednostki w grupie

- NIE – w **14 kartach oceny** stwierdzono, że informacje wskazują na liczenie wskaźników/mierników w oparciu o część jednostek w grupie
- RÓŻNIE – w **7 kartach oceny** stwierdzono, że wskaźniki/mierniki są liczone różnie (niektóre dla całej grupy, inne dla części jednostek w grupie)
- NIE WIADOMO – w **47 kartach oceny** stwierdzono, że nie ma jednoznacznej informacji jak są liczone wskaźniki/mierniki

Przykłady uwag krytycznych:

- ❌ W wielu przypadkach brakowało przejrzystej informacji o tym, czy dana polityka obejmuje wszystkie jednostki w grupie, czy tylko ich część. w związku z tym często brakowało przejrzystości w ujawnianych wskaźnikach/miernikach, które powinny dotyczyć grupy lub – jeśli jest to niemożliwe z różnych względów – jasno wskazanych jednostek zależnych. z punktu widzenia użytkownika informacji niefinansowych niezrozumiałe jest przedstawienie np. wskaźników z obszaru środowiska tylko dla kilku największych spółek grupy, lecz mających niewielki negatywny wpływ na środowisko naturalne, a pominięcie spółek zależnych w grupie, które są np. zakładami produkcyjnymi mogącymi istotnie oddziaływać na środowisko.

Przykłady dobrych praktyk:

- ✅ Za dobrą praktykę należy uznać przedstawienie zwięzłej informacji o składzie grupy, szczególnie w formie ustrukturyzowanego schematu zawierającego nazwy wszystkich spółek wraz z informacją o wielkości udziałów. Dodatkowo cenne dla użytkowników jest podanie jednoznacznej informacji, że jakieś dane/mierniki/wskaźniki dotyczą tylko konkretnych jednostek grupy.

8) OPIS PROCESU DIALOGU z INTERESARIUSZAMI

W trakcie analizy weryfikowano czy jednostka opisała proces dialogu z interesariuszami przeprowadzonego przed sporządzeniem raportu.

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- TAK – w **40 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie zawarto opis dialogu z interesariuszami
- NIE – w **76 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie nie zawarto opisu dialogu z interesariuszami

Należy podkreślić, iż opis dialogu z interesariuszami jaki miał miejsce przed sporządzeniem raportu niefinansowego był ujawniany głównie przez spółki, które zastosowały standardy: GRI G4 lub GRI Standards, chociaż nie wszystkie z nich zaraportowały o przeprowadzeniu takiego procesu. Dodatkowo część jednostek, które wybrały lub inspirowały się polskim standardem SIN, także przedstawiała informacje o dialogu z interesariuszami oraz wynikające z tego wnioski dotyczące badania istotności danych zagadnień dla określonych interesariuszy.

Przykłady dobrych praktyk:

- ❶ Sprawozdanie niefinansowe Credit Agricole S.A. (str. 6–7) – Przedstawiono opis dialogu z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w celu przygotowania raportu niefinansowego.

[GRI 102-40]

Podczas panelu interesariuszy w 2016 r. zostały poruszone 3 główne tematy, które stały się przyczynkiem do prac nad raportem niefinansowym:

- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu w Banku - opinie i oczekiwania wobec działalności Banku w kontekście dobrych praktyk odpowiedzialnego biznesu.
- Charakter regionu i istotne kwestie społeczne regionu - wskazanie ważnych tematów związanych z charakterem i jakością życia społecznego, i gospodarczego Wrocławia.
- Społeczna rola Banku - rekomendacje tematów i działań społecznych, które warto, aby Bank wziął pod uwagę planując zaangażowanie społeczne na najbliższe lata oraz cele, jakie powinien sobie w tym zakresie stawiać.

W październiku i listopadzie 2017 r. wśród interesariuszy zewnętrznych przeprowadzono ankiety, w których mogli oni wskazać najistotniejsze – w ich ocenie - zagadnienia dla firmy.

- Wyniki ekonomiczne
- Obecność na rynku
- Działalność antykorupcyjna
- Materiały/Surowce
- Energia
- Ocena środowiskowa dostawcy
- Zatrudnienie
- Bezpieczeństwo i higiena pracy
- Szkolenia i edukacja
- Różnorodność i równość szans
- Przestrzeganie zasad niedyskryminacji
- Ocena dostawców pod kątem społecznym
- Marketing i oznaczenia

- V Łączne sprawozdanie niefinansowe Cyfrowy Polsat S.A. i Grupy Kapitałowej Cyfrowy Polsat (str.16–19 oraz 72–73) – Przedstawiono bardzo przejrzysty opis dialogu z interesariuszami wraz z opisem jego wyników (tzw. matryca istotności).

Nasz raport powstał zgodnie z zasadami zdefiniowanymi w Standardzie GRI, a zatem tworząc tę publikację, przeszliśmy przez procesy – identyfikacji, priorytetyzacji i walidacji.

Aby jak najlepiej poznać kwestie istotne dla naszych kluczowych interesariuszy, w listopadzie 2016 roku przeprowadziliśmy sesję dialogową opartą o międzynarodowy standard dialogu AA1000SES. W dyskusji wzięli udział przedstawiciele 20

72

Sprawozdanie Grupy Kapitałowej Cyfrowy Polsat S.A. oraz spółki Cyfrowy Polsat S.A.
na temat informacji niefinansowych za lata 2016-2017

podmiotów działających w naszym otoczeniu biznesowym. Zgodnie z założeniami ten dialog miał na celu określenie tematów strategicznych, które powinniśmy uwzględniać w swojej działalności społecznej, a także w publikacji, jaką jest raport.

Dyskusja przeprowadzona podczas sesji pozwoliła na przygotowanie **Matrycy Istotności** – zbioru najważniejszych dla Grupy i jej interesariuszy tematów z zakresu naszej odpowiedzialności społecznej.

[GRI 103-1]

Lista tematów kluczowych dla Grupy Kapitałowej Cyfrowy Polsat – tematy wskazane jako ważne przez organizację, jak i jej interesariuszy:

Biznes i rynek:

- Wpływ GKCP na polską gospodarkę i otoczenie legislacyjne
- Podstawy zarządcze odpowiedzialnego działania
- Etyka i ład korporacyjny (w tym zarządzanie ryzykiem i przeciwdziałanie korupcji)
- Odpowiedzialność w relacji z klientem (w tym jakość obsługi, badanie satysfakcji, zarządzanie reklamacjami, ochrona danych i prywatności klienta, zapewnianie bezpieczeństwa w sieci dzieciom)
- Odpowiedzialna komunikacja marketingowa i reklama
- Odpowiedzialność w budowaniu przekazu telewizyjnego (w tym ochrona własności intelektualnej i praw autorskich, standardy redakcyjne, wartość edukacyjna w tematach z zakresu zrównoważonego rozwoju, promowanie postaw)
- Jakość produktów
- Innowacyjność (w tym inwestycje w badania i rozwój)

Miejsce Pracy:

- Warunki pracy
- Edukacja i rozwój pracowników
- BHP

- V Sprawozdanie niefinansowe Grupy kapitałowej Delko S.A. (str. 4) – w opisie dialogu podano jakie narzędzia wykorzystano (np. ankiety), a także jakie są istotne grupy interesariuszy i jakie istotne zagadnienia określono w ramach tego dialogu.

DELKO

Oświadczenie Grupy Kapitałowej Delko S.A. na temat informacji niefinansowych za rok 2017

ISTOTNI INTERESARIUSZE I ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE

W ramach przygotowania do sporządzenia raportu przeprowadzone zostało badanie istotności, którego celem było ustalenie, które wewnętrzne i zewnętrzne grupy interesariuszy są istotne w przypadku Grupy (tzn. na które grupy interesariuszy Grupa wywiera wpływ i które grupy interesariuszy wpływają na Grupę) oraz w jakich obszarach niefinansowych Grupa wywiera wpływ na otoczenie oraz jakie obszary otoczenia wywierają wpływ na Grupę. W badaniu wykorzystano takie narzędzia, jak:

- ♦ analiza procesów operacyjnych przebiegających w Grupie i w łańcuchu dostaw,
- ♦ analiza struktury odbiorców,
- ♦ analiza otoczenia biznesowego
- ♦ analiza regulacji, obejmująca zarówno przepisy prawa powszechnego, jak i kodeksy, dobre praktyki, regulacje wewnętrzne Grupy;
- ♦ pogłębione wywiady z wybranymi przedstawicielami kluczowej kadry kierowniczej Grupy (wywiadami objęto 13 osób);
- ♦ analiza porównawcza zebranych w wyniku badania informacji w stosunku do rekomendacji zawartych w Aneksie 2 SIN ze wskazaniem rozbieżności wynikających z odmienności modelu biznesowego Grupy od przeciętnego modelu biznesowego spółek z branży, do której należy Grupa.

Zarząd Delko S.A. podjął decyzję, że na potrzeby raportowania niefinansowego badanie istotności będzie powtarzane w cyklu trzyletnim, chyba że przed upływem kolejnego cyklu wystąpią czynniki wymagające jego wcześniejsze przeprowadzenie (np. istotna zmiana modelu biznesowego lub skali działalności Grupy).

Istotne grupy oraz zagadnienia interesariuszy przedstawiają poniższe tabele:

ISTOTNE GRUPY INTERESARIUSZY
1) HURTOWNIE
2) PRACOWNICY
3) AKCJONARIUSZE
4) PRODUCENCI / DOSTAWCY

ISTOTNE ZAGADNIENIA INTERESARIUSZY
ZARZĄDCZE
1) ETYKA BIZNESU
PRACOWNICZE, SPOŁECZNE I PRAW CZŁOWIEKA
2) ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIA, RÓWNOŚĆ I RÓŻNORODNOŚĆ
3) RELACJE ZE STORNĄ PRACOWNICZĄ
4) BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY
5) ROZWÓJ I EDUKACJA
6) PRAWA CZŁOWIEKA
7) PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI

V Sprawozdanie niefinansowe Grupy kapitałowej Mercator Medical S.A. (str.3–4)

2. ISTOTNI INTERESARIUSZE I ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE

W ramach przygotowania do sporządzenia raportu ustalono istotne grupy interesariuszy (odbiorców sprawozdania na temat informacji niefinansowych) oraz wyodrębniono istotne obszary niefinansowe, w których Grupa wywiera wpływ na otoczenie lub odwrotnie.

W celu ustalenia istotnych grup interesariuszy i istotnych zagadnień niefinansowych przeprowadzono:

- wewnętrzną analizę procesów operacyjnych przebiegających w spółkach należących do Grupy Kapitałowej i w łańcuchu dostaw oraz analizę cyklu życia produktu;

*SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH
GRUPY KAPITAŁOWEJ MERCATOR MEDICAL S.A.*

ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

- wewnętrzną analizę różnych regulacji istotnych dla działalności spółek w Grupie, obejmującą przepisy prawa, kodeksy, dobre praktyki i inne zbiory wytycznych odnoszących się do branży, w której działa Grupa;
- wywiady z wybranymi przedstawicielami kluczowej kadry kierowniczej Grupy;
- badania ankietowe w formie ustnej, skierowane do pracowników, dostawców.

Efektem analiz jest wyodrębnienie 5 istotnych grup interesariuszy oraz 10 istotnych zagadnień niefinansowych, które zostały szczegółowo omówione w dalszej części sprawozdania, a także zidentyfikowanie istotnych ryzyk niefinansowych.

Istotne grupy interesariuszy:

- 1) Akcjonariusze
- 2) Pracownicy i ich rodziny
- 3) Użytkownicy wyrobów medycznych
- 4) Kontrahenci
- 5) Społeczność lokalna

Istotne zagadnienia niefinansowe:

Środowiskowe:

- 1) Surowce do produkcji
- 2) Energia i woda
- 3) Odpady i ścieki

Pracownicze, społeczne i prawa człowieka:

- 4) Zatrudnienie, wynagrodzenia, równość i różnorodność
- 5) Relacje ze stroną pracowniczą
- 6) Bezpieczeństwo i higiena pracy
- 7) Rozwój i edukacja
- 8) Prawa człowieka
- 9) Społeczności lokalne i zaangażowanie społeczne
- 10) Bezpieczeństwo produktów i ich użytkowników

Zarząd Grupy podjął decyzję, że na potrzeby raportowania niefinansowego przeprowadzona analiza istotności będzie poddawana przeglądowi w regularnych odstępach czasu, tj. co pięć lat. Skorygowanie określonych na potrzeby niniejszego sprawozdania istotnych grup interesariuszy i istotnych zagadnień niefinansowych może być dokonywane częściej - pod warunkiem, że wystąpią ku temu przesłanki np. istotna zmiana modelu biznesowego lub istotna zmiana technologii produkcji.

9) DOBROWOLNA WERYFIKACJA RAPORTU NIEFINANSOWEGO

W trakcie analizy weryfikowano czy podano informację o dobrowolnej weryfikacji raportu niefinansowego (np. przez audytora wewnętrznego, biegłego rewidenta/firmę audytorską lub innego niezależnego eksperta, bądź podmiot zajmujący się weryfikacją informacji niefinansowych).

Analiza ekspertów pozwala na przedstawienie poniższych wyników:

- **Informacja o weryfikacji:**

- TAK – w **9 kartach oceny** stwierdzono, że w raporcie zawarto informację o poddaniu raportu niefinansowego weryfikacji (wewnętrznej lub zewnętrznej)
- NIE – w **107 kartach oceny** stwierdzono, że nie ma informacji o weryfikacji raportu lub jest jednoznaczna informacja o tym, że raport niefinansowy nie podlegał weryfikacji

Spośród 9 raportów niefinansowych, w których zawarto informację o poddaniu ich weryfikacji, w przypadku 3 raportów była to weryfikacja przez zewnętrzny niezależny podmiot (m.in. firmę audytorską). w przypadku 4 raportów miała miejsce weryfikacja wewnętrzna (m.in. przez zarząd oraz/lub dział ds. CSR oraz inne działy zaangażowane w sporządzenie raportu). w pozostałych 2 przypadkach (raport jednostki i raport jej grupy kapitałowej) podane informacje były sprzeczne, ponieważ stwierdzono, iż „raport nie był poddany zewnętrznej weryfikacji” oraz jednocześnie, że podlegał „niezależnej weryfikacji” z czego może wnioskować, że być może został on poddany weryfikacji przez niezależnego audytora wewnętrznego.

10) OGÓLNA OCENA RAPORTÓW NIEFINANSOWYCH POD KĄTEM INFORMACYJNYM, PRZEJRZYSTOŚCI I JĘZYKA ZROZUMIAŁEGO DLA ODBIORCY

[Uwaga: oceny były wyrażane w sposób subiektywny przez poszczególnych ekspertów analizujących dany raport niefinansowy.]

Podsumowując, generalnie w **79 kartach oceny** (na 116) zawarto jednocześnie ogólną ocenę pod kątem informacyjnym oraz pod kątem przejrzystości informacji pomiędzy 3 a 5 punktów (w 5-stopniowej skali oceny). Zatem zdecydowanie więcej niż połowa zawierała dość pozytywną ocenę w tych dwóch kluczowych aspektach.

Szczegółowa statystyka ocen:

- **pod kątem informacyjnym**
  - 5 punktów – w **14 kartach oceny**
  - 4 punkty – w **46 kartach oceny**
  - 3 punkty – w **22 kartach oceny**
  - 2 punkty – w **31 kartach oceny**
  - 1 punkt – w **3 kartach oceny**
- **pod kątem przejrzystości**
  - 5 punktów – w **16 kartach oceny**
  - 4 punkty – w **39 kartach oceny**
  - 3 punkty – w **35 kartach oceny**
  - 2 punkty – w **17 kartach oceny**
  - 1 punkt – w **9 kartach oceny**
- **pod kątem języka zrozumiałego dla odbiorcy**
  - 5 punktów – w **32 kartach oceny**
  - 4 punkty – w **58 kartach oceny**
  - 3 punkty – w **16 kartach oceny**
  - 2 punkty – w **10 kartach oceny**
  - 1 punkt – w **0 kartach oceny**

Wybrane ogólne opinie o analizowanych raportach:

- Sprawozdanie – choć bardzo obszerne i szczegółowe – nie zostało ułożone w sposób ułatwiający ocenę zgodności z ustawą. Koncentruje się ono bardziej na aspekcie biznesowym prowadzonej działalności i jakości produktów dla klienta, natomiast brakuje wystarczających danych w niektórych obszarach (np. poszanowanie praw człowieka czy przeciwdziałanie korupcji). Dodatkowo część informacji porzucana jest w różnych sekcjach w raporcie.
- W raporcie przedstawiono relatywnie niewiele danych. w wielu miejscach raport odsyła do raportu skonsolidowanego (w którym ujęto jednak wyłącznie dane na szczeblu grupy, nie ma natomiast danych o jednostce dominującej). Powoduje to, że raport ma znikomą użyteczność.
- W całym raporcie ujęto niestety dosłownie kilka wskaźników, które nie obrazują sytuacji grupy w odniesieniu do zagadnień niefinansowych. Tekst zawiera wiele niespójności, np. podkreślona została deklaracja poszanowania prawa do

równości (równa płaca za równą pracę), ale brakuje wskaźnika, który by to obrazował. Dodatkowo raport zawiera liczne ogólne kwantyfikatory oraz określenia intencji używane w opisach polityk („grupa dba o jak najlepsze relacje z...”, „grupie zależy na...”, grupa dokłada starań, by...”), bez przedstawienia dowodów, w postaci ustanowionych celów polityk i wskaźników obrazujących realizację tych celów, które by pokazywały, że te deklaracje są faktycznie wprowadzane w życie.

- Na tle branży sprawozdanie wyróżnia się. Widać, że w firmie funkcjonuje strategia, a tematyka zrównoważonego rozwoju/odpowiedzialnego biznesu jest obecna od lat. Gdyby poprawiono opis modelu biznesowego sprawozdanie można byłoby uznać za dobre. Jest bowiem zwarte i koncentruje się na najważniejszych kwestiach wymaganych UoR, a jednocześnie pozwala zrozumieć działalność firmy.
- Raport można byłoby ocenić jako bardzo dobry, gdyby nie popełniony zasadniczy błąd – tj. nie dotyczy on całej grupy, tylko jednostki dominującej. Być może dane dla grupy w zakresie polityk byłyby takie same, ale nigdzie w raporcie nie zawarto takiego jednoznacznego stwierdzenia. Natomiast przy wskaźnikach i miernikach wyraźnie brakuje informacji za całą grupę, zwłaszcza że pod-grupa działa w Azji. Abstrahując od ww. błędu, raport jest bardzo użyteczny w odniesieniu do jednostki dominującej, jest konkretny, z danymi odpowiadającymi politykom, wskaźnikami, miernikami i przykładami konkretnych działań i rezultatów.
- Cały raport prezentuje dane bardziej pod kątem obszarów określonych przez interesariuszy ustalonych w ramach dialogu z interesariuszami, niż pod kątem obszarów określonych w UoR. Raport jest dość dobry, ale od samego początku ma jedną wadę koncepcyjno-prawną, tzn. został przygotowany jako „łączny” za jednostkę dominującą i za grupę, a tymczasem podane w nim dane nie zawsze są prezentowane w tym podziale. Ponadto często w raporcie „grupa” oznacza tylko 3 kluczowe spółki. Na przykład wiele wskaźników/mierników zostało ewidentnie policzonych tylko na podstawie tych 3 spółek (można to wywnioskować, bo pojedyncze dane dotyczące poszczególnych 3 spółek sumują się na dane w kolumnie „grupa”), podczas gdy grupa ma ponad 20 spółek zależnych, w tym także zakład produkcyjny (a przy danych środowiskowych jest ono prawie całkiem przemilczany). Niemniej abstrahując od ww. problemu, raport jest bardzo użyteczny informacyjnie – przy czym najlepiej opisuje działania i ryzyka, gorzej same polityki i ich cele.
- Raport ma bardzo dużą wartość informacyjną. Wiele nawet kłopotliwych dla grupy kwestii (wadliwe produkty, reklamacje, uciążliwości przy budowie nowego zakładu produkcyjnego dla okolicznych mieszkańców) i skargi jest rzetelnie opisanych. Ponadto zawiera wiele dobrze opisanych działań oraz rezultatów i wskaźników/mierników.

PODSUMOWANIE

Wyniki analizy raportów niefinansowych pozwalają stwierdzić, iż co do zasady większość spółek starała się jak najlepiej dostosować do nowych przepisów ustawowych. Przepisy UoR są sformułowane w sposób dość ogólny, co z jednej strony pozwala jednostkom na pewną elastyczność, ale z drugiej strony wymaga od jednostek większego zaangażowania przy praktycznym zastosowaniu tych wymogów. Nie wszystkie aspekty praktyczne udało się jednostkom rozstrzygnąć już przy pierwszym raporcie niefinansowym. Niektóre problematyczne kwestie ujawnione w ramach analizy mogą wynikać z praktycznych aspektów funkcjonowania zwłaszcza dużych i rozbudowanych grup kapitałowych, w których na przykład trudniej wdraża się jednolitą politykę w danym obszarze. Niektóre niedociągnięcia (np. brak wskaźników mimo posiadania polityki przeciwdziałania korupcji) mogą wynikać z trudności w zebraniu rzetelnych danych od wszystkich spółek zależnych w grupie lub z niechęci spółek do jednoznacznego zadeklarowania np. braku przypadków dyskryminacji (obszar praw człowieka i pracowniczy). Najważniejszym i pozytywnym efektem przeprowadzonej analizy jest zidentyfikowanie wielu przykładów dobrych praktyk i zamieszczenie części z nich w tym raporcie przy każdym kluczowym zagadnieniu z obszaru wymogów ustawowych oraz innych kwestii, które nie są uregulowane dyrektywą i w ślad za tym – ustawą.

Wnioski z analizy raportów niefinansowych

Ogólnie więcej raportów niefinansowych sporządzono w formie odrębnego sprawozdania (73 przypadki) niż w formie oświadczenia w ramach sprawozdania z działalności (50 przypadków), co oznacza, że opcja z dyrektywy 2014/95/UE z której MF skorzystało przy transpozycji przepisów do prawa krajowego, okazała się użyteczna dla polskich spółek. Odrębne sprawozdania na temat informacji niefinansowych przybierały różne nazwy, np. Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych, Raport CSR, Raport Społecznej Odpowiedzialności. Natomiast jedyną drobną wadą było w niektórych przypadkach nadawanie nazwy „oświadczenie” w przypadku odrębnego sprawozdania oraz odwrotnie: nazwy „sprawozdanie” w tej części sprawozdania z działalności, która miała stanowić oświadczenie na temat informacji niefinansowych. Bardzo dobrym przykładem dobrej praktyki było podawanie dodatkowo informacji o podstawie prawnej sporządzenia informacji niefinansowych. Zdarzyło się jednak w niektórych przypadkach łącznych oświadczeń/sprawozdań niefinansowych, że jako podstawę prawną podano tylko art. 55 Ust.2b UoR mimo, że jednostka była objęta także obowiązkiem z art. 49b ust. 1

UoR, czyli powinna sporządzić informację niefinansową dotyczącą zarówno jednostki jak i grupy kapitałowej. Jest to o tyle ważne, że użytkownik informacji niefinansowej powinien mieć przejrzystą informację, czy dany raport niefinansowy jest wypełnieniem obowiązku tylko na poziomie grupy kapitałowej, czy też zarówno jednostki dominującej jak i grupy kapitałowej. Ma to bowiem znaczenie np. przy podawaniu wskaźników/mierników niefinansowych w podziale na dane dotyczące jednostki dominującej oraz dane dotyczące grupy.

Z reguły w kwestii zwięzłego opisu modelu biznesowego jednostki nie miały większych problemów ze spełnieniem tego obowiązku. Dobrą praktyką było zawarcie dodatkowo do tego opisu także informacji o łańcuchu dostaw, co często dobrze korelowało z opisem ryzyk w łańcuchu dostaw w dalszej części raportu.

Zaobserwowano pewien problem przy obowiązku przedstawienia kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności. Obowiązek ten ma na celu ujawnienie przez jednostkę/grupę tych wskaźników niefinansowych, które są kluczowe dla danej jednostki, tj. brane pod uwagę przy jej decyzjach strategicznych i operacyjnych – analogicznie jak kluczowe finansowe wskaźniki efektywności. Po wnikliwej analizie mniej niż w połowie przypadków prawidłowo spełniono ten obowiązek. Jedną z możliwych przyczyn takiej sytuacji może być fakt, iż w wielu wytycznych (standardy GRI, SIN, Wytyczne KE ws. raportowania niefinansowego) używa się nazwy „kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności” do wszelkich wskaźników/mierników wpływu na wszelkie obszary (środowisko, prawa człowieka itd.). Te wszelkie wskaźniki/mierniki mogą i powinny być raportowane w ramach obowiązku z art. 49b ust. 2 pkt 3 UoR jako opis rezultatów polityki lub wpływ jednostki na dany obszar. Natomiast wskaźniki wybrane przez zarząd jako kluczowe (tu mogą być też wskaźniki niefinansowe nie mające bezpośredniego związku z żadnym z pięciu obszarów wymienionych w UoR np. liczba awarii, zwiększenie mocy wytwarzanego prądu) powinny być ujawniane w ramach wymogu z art. 49b ust. 2 pkt 2 UoR. w związku z tym w Raporcie starano się zamieścić jak najwięcej przykładów dobrych praktyk, które pokazywałyby jak powinno wyglądać ujawnienie informacji na podstawie art. 49b ust. 2 pkt 2 UoR i które zawierałyby przykłady kluczowych niefinansowych wskaźników także spoza pięciu obszarów wymienionych w ustawie.

W kwestii opisu polityki jednostki/grupy w danym obszarze w większości przypadków obowiązek został prawidłowo wypełniony (najlepiej w obszarze pracowniczym, najgorzej w obszarach: społecznym oraz praw człowieka). Generalnie zagadnienia dotyczące ochrony praw człowieka sprawiają jednostkom i grupom kapitałowym najwięcej trudności w raportowaniu. Zaniepokojenie mogą budzić natomiast te przypadki, w których przy braku opisu polityki nie przedstawiono wyjaśnienia takiej sytuacji – czyli nie spełniono obowiązku z art. 49b ust. 5 UoR. Pewne niedociągnięcia są także widoczne w przedstawieniu rezultatów polityk w danym obszarze. Najlepiej wypada ponownie obszar pracowniczy, a najslabiej obszar praw człowieka, w którym prawie w 43% przypadków nie podano informacji o rezultatach polityki (co oznacza, że

nie było nawet lakonicznej informacji o braku przypadków np. dyskryminacji, mobbingu, pracy przymusowej czy pracy nieletnich). Zatem zagadnienia z obszaru praw człowieka są tymi, które najbardziej wymagają podniesienia poziomu jakości w raportowaniu informacji niefinansowych.

W odniesieniu do zawarcia opisu procedur należytej staranności, którego ujawnienie jest wymagane tylko gdy jednostka/grupa faktycznie je stosuje w ramach danej polityki, wyniki analizy są dość pozytywne. w prawie 50% przypadków takie procedury są stosowane i dobrze opisywane w raporcie niefinansowym.

W kwestii opisu istotnych ryzyk w pięciu obszarach wymienionych w ustawie oraz opisu zarządzania nimi, w zdecydowanej większości przypadków (105 z 116) taki opis został zawarty w raporcie niefinansowym, przy czym już nieco mniej przypadków zawierało równie ważny element tego obowiązku, tj. opis zarządzania ujawnionymi ryzykami. Dodatkowo, w ramach dobrej praktyki (ponieważ ustawa nie nakłada takiego obowiązku), korzystne byłoby przedstawienie informacji o poziomie poszczególnych ryzyk (w ocenie jednostki). Ujawnienie takie miało miejsce jednakże jedynie w 20 analizowanych przypadkach.

Bardzo dobrze jednostki poradziły sobie z formalnym wymogiem ustawy, tj. obowiązkiem przedstawienia informacji z jakich zasad, standardów lub wytycznych skorzystały przy sporządzaniu raportu niefinansowego. Jedynie w 7 przypadkach nie podano żadnej informacji w tym zakresie. Poprawa wymaga jedynie bardziej precyzyjne podawanie informacji o zastosowanych konkretnych standardach, które mają już kolejne wersje (np. stwierdzenie, iż skorzystano z GRI nie wskazuje, którą wersję zastosowano). w przypadku informacji o zastosowaniu własnych zasad przykładem dobrej praktyki byłoby dodatkowo przedstawienie przynajmniej informacji w jakim dokumencie jednostki/grupy są określone te własne zasady. Niestety w tym aspekcie nie znaleziono przykładu dobrej praktyki, mimo iż w 11 przypadkach wskazane były wyłącznie własne zasady (bez inspiracji innymi standardami czy wytycznymi).

W części II analizy, tj. dotyczącej kwestii, które nie są wprost i jednoznacznie wymagane ustawą, wyniki pokazują duże pole do poprawy jakości raportowania. Nie powinno to jednak budzić zdziwienia, gdyż jednostki w pierwszej kolejności koncentrują się na konkretnych i jednoznacznych obowiązkach ustawowych. Tak więc posiadając politykę w danym obszarze jednostki zawarły wymagany ustawowo opis polityki, ale już w mniejszej liczbie przypadków podały dokumenty, które uwiarygadniałyby daną politykę. w tym kontekście ponownie należy wskazać, że spółki najlepiej zaraportowały w obszarze pracowniczym. Ogólnie można zauważyć, iż zdecydowana większość jednostek, które powołały się na dokumenty odzwierciedlające daną politykę, powoływała się głównie na wewnętrznie opracowane i zatwierdzone w jednostce lub grupie dokumenty. Niewielka liczba jednostek powoływała się jedynie na międzynarodowe konwencje itp.

W ramach podnoszenia poziomu jakości raportowania niefinansowego wskazane byłoby – co potwierdza przeprowadzona analiza – aby jednostki/grupy lepiej komunikowały w ramach opisu swoich polityki cele tych polityk (i to zarówno na dany rok jak i na przyszłość) oraz planowane i podjęte działania. Opis danej polityki były bardziej spójny, gdyby opisane działania korelowały z opisanymi celami. Wtedy nie tylko mamy do czynienia z dobrze zakomunikowaną polityką, ale sama polityka zyskuje na większej wiarygodności w odbiorze przez użytkownika informacji niefinansowych.

W kwestii prezentowania mierników/wskaźników rezultatów danej polityki lub wpływu jednostki na dany obszar, zdecydowanie najwięcej dobrych praktyk zidentyfikowano w obszarze pracowniczym oraz środowiskowym, a najmniej w obszarze praw człowieka. Nie spotkano się z ewidentnym przypadkiem, w którym grupa starałaby się poprawić swoje wskaźniki poprzez niejawne włączanie do wskaźnika także danych pochodzących od jednostek spoza grupy, np. jednostek stowarzyszonych.

Dla użytkownika informacji niefinansowych cennym elementem w komunikowaniu polityk byłoby podawanie przejrzystej informacji, czy dana polityka obowiązuje od dawna, a jeśli nie to od kiedy została w jednostce przyjęta lub wdrożona w całej grupie. Równie ważną informacją byłoby opisanie, czy polityka w danym obszarze obowiązuje w całej grupie, czy jedynie w wybranych jednostkach – zwłaszcza, że to wiąże się także z prezentowanymi wskaźnikami/miernikami. Przykładem dobrej praktyki było podawanie w przypadku braku jednolitej polityki dla całej grupy informacji o planowanym terminie wprowadzenia jednolitej polityki dla całej grupy.

W kwestii opisu łańcucha dostaw i związanych z nim istotnych ryzyk, w nieco więcej niż połowie analizowanych przypadków taki opis łańcucha dostaw został zawarty. Nie zawsze jednak towarzyszyło temu ujawnienie (nawet w innym miejscu raportu) istotnych ryzyk z nim związanych.

W odniesieniu do raportów niefinansowych grup kapitałowych w zdecydowanej większości przypadków starannie przedstawiano skład i strukturę grupy. Natomiast poziom przejrzystości prezentacji wskaźników/mierników był niższy w przypadku łącznych raportów niefinansowych, w których w wielu przypadkach trudno było ustalić, czy prezentowane informacje dotyczą jednostki dominującej czy grupy.

Wiele jednostek/grup bardzo dobrze opisało proces dialogu z interesariuszami. z reguły taki opis zawierano w przypadku zastosowania konkretnych standardów do sporządzenia sprawozdania niefinansowego.

Weryfikacja raportu niefinansowego nie jest wymagana ustawowo. w ramach analizy ustalono, iż w 9 przypadkach jednostki poinformowały, iż dobrowolnie poddały swój raport weryfikacji, przy czym w 3 przypadkach była to weryfikacja przez podmiot zewnętrzny, a w 4 przypadkach weryfikacja w ramach jednostki (np. przez zarząd lub dział ds. CSR). Być może w większej liczbie przypadków raport niefinansowy był

przedmiotem weryfikacji wewnętrznej (np. przez dział audytu wewnętrznego w jednostce), lecz informacja o tym nie została zaprezentowana.

Przeprowadzona analiza umożliwiła także zebranie informacji o ogólnej ocenie przez eksperta danego raportu. Wyniki oceny pod kątem informacyjnym są dość pozytywne, tj. w prawie połowie przypadków raport niefinansowy zyskał jedną z dwóch najwyższych ocen – trochę gorszy wynik był w aspekcie przejrzystości. Należy przy tym zaznaczyć, iż zdarzyły się nieliczne przypadki bardzo przejrzystych raportów niefinansowych (tj. np. takich, w których każde zagadnienie/polityka/wskaźniki zostały przejrzysto przedstawione), które jednak miały bardzo niską wartość informacyjną, gdyż informacje w nich zawarte zaprezentowano albo na dużym poziomie ogólności albo wybiórczo.

Podsumowując należy dodatkowo zauważyć, iż raporty niefinansowe jednostek/grup raportujących od dawna dobrowolnie nie zawsze wypadały lepiej w kontekście spełnienia wymogów ustawowych. Co nasuwa wniosek, iż bez względu na to, czy jednostka posiada, czy też nie, wieloletnie doświadczenie w raportowaniu niefinansowym, to przy sporządzaniu raportu powinna uważnie zweryfikować, czy wszystkie wymogi ustawowe zostały w nim wypełnione.

Przedstawiając niniejszy Raport, MF wyraża nadzieję, iż będzie on pomocnym źródłem wiedzy dla spółek raportujących obowiązkowo informacje niefinansowe, a jego analiza zachęci spółki do ulepszenia pewnych aspektów sprawozdawczości w tym zakresie. Należy podkreślić, że raport nie zawiera żadnych wytycznych dotyczących tego, czy i jaką politykę w danym obszarze ma posiadać jednostka lub grupa, a jeśli posiada to jakie dokumenty powinny ją uwiarygadniać. Ani dyrektywa ani ustawa nie wprowadzają obowiązku posiadania polityk, a jedynie wymagają, aby spółki i grupy rzetelnie informowały o tym, czy i jaką politykę posiadają w danym obszarze. Inną grupą zainteresowaną wynikami analizy mogą być użytkownicy informacji niefinansowych, którzy z lektury tego raportu mogą wywnioskować czego powinni oczekiwać od raportu niefinansowego, który ma spełniać ustawowe wymogi.

Można się spodziewać, że raportowanie niefinansowe będzie ulegać jeszcze modyfikacjom i będzie rozwijane na poziomie międzynarodowym i unijnym. Dlatego niezmiernie ważne jest, aby już obecnie te największe spółki, mające największy potencjał w obszarze szeroko pojętej sprawozdawczości, zaczęły stanowić przykład dobrej jakości raportowania niefinansowego także dla tych, których to raportowanie być może czeka w przyszłości. Na poziomie unijnym podejmowane są także inicjatywy zmierzające do zwiększenia lub doprecyzowania zakresu informacyjnego raportów niefinansowych. Dla przykładu planowane jest dodanie do nieobowiązkowych Wytycznych Komisji Europejskiej ws. raportowania niefinansowego³ konkretnych ujawnień/wskaźników dotyczących wpływu na klimat lub na inne aspekty tzw.

---

³ KE prowadzi w okresie luty/marzec 2019 publiczne konsultacje ws. aktualizacji/modyfikacji nieobowiązkowych Wytycznych KE ws. raportowania niefinansowego – dokument konsultacyjny: „*Consultation document on the Update of the Non-Binding Guidelines on Non-Financial Reporting*”.

zrównoważonego rozwoju. w tym kontekście spółki powinny dbać o rzetelne monitorowanie już raportowanych wskaźników niefinansowych mając na uwadze, że w przyszłości może pojawić się obowiązek raportowania także konkretnych, z góry określonych, wskaźników, którego celem będzie zwiększenie porównywalności raportów niefinansowych. A to może mieć wpływ m.in. na przyszłe zachowania inwestycyjne, tj. częstsze inwestowanie w określone rodzaje spółek z lepszymi wartościami wskaźników niefinansowych świadczących o ich dobrym podejściu do społecznej odpowiedzialności i do kwestii zrównoważonego rozwoju. Taki trend inwestowania dopiero rozwija się w Polsce, ale w niektórych krajach europejskich jest już bardzo ugruntowany i znacząco wpływa na zmianę profilu inwestora.

Idąc w ślad za dobrą praktyką polegającą na podaniu w raporcie niefinansowym kontaktu do zgłaszania ewentualnych uwag lub zapytań ws. danego raportu, poniżej podajemy dane do kontaktu w przypadku pytań lub uwag do niniejszego Raportu:

malgorzata.szewc@mf.gov.pl lub sekretariat.DR@mf.gov.pl